

Plenumvergadering

van

DONDERDAG 18 SEPTEMBER 2025

Namiddag

Séance plénière

du

JEUDI 18 SEPTEMBRE 2025

Après-midi

De vergadering wordt geopend om 14.18 uur en voorgezeten door de heer Peter De Roover, voorzitter.
La séance est ouverte à 14 h 18 et présidée par M. Peter De Roover, président.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kunt die terugvinden op de webstek van de Kamer en in het integraal verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le compte rendu intégral de cette séance ou son annexe.

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Bart De Wever, Vincent Van Peteghem, Bernard Quintin.

01 Toespraak van de voorzitter

01 Allocution du président

Welkom, collega's. Officieel beginnen we pas de tweede dinsdag van oktober, maar het is een goed gebruik geworden om daar niet op te wachten en de werkzaamheden vroeger aan te vatten, ook al komt de officiële opening pas later.

Op het einde van het vorige werkjaar heb ik hier in de late avond een gigantisch applaus mogen ontvangen van u allen. Dank daarvoor. Dat applaus kwam er echter toen ik de mededeling deed dat ik geen slottoespraak zou houden. Dat hebt u toen zeer op prijs gesteld. De vermoeidheid had toen zwaar toegeslagen en het vat was, zoals dat heet, duidelijk af.

Mais la vengeance est un plat qui se mange froid!

Geen zorgen evenwel, ik zal het kort houden in de hoop dat de recesweken, waarin toch een aantal noodzakelijke vergaderingen hebben plaatsgevonden in dit Huis, u voldoende energie hebben geschonken om mij nu wel enkele minuten te aanhoren. Ik dank u daarvoor bij voorbaat.

En tant que parlementaires, nous sommes confrontés à un immense défi: les parlements ne sont plus perçus, comme ils devraient l'être, comme le cœur battant de notre démocratie.

Ce sujet mérite une attention bien plus grande au sein de cette Assemblée. Reconnaissons l'importance de notre institution, tout en restant critiques quant à ses faiblesses.

Un point sensible – parmi d'autres, mais non des moindres – reste le fossé entre nos promesses et leur concrétisation, un écart qui provoque le mécontentement d'une grande partie de nos concitoyens.

Meer bescheidenheid in het voorspiegelen van oplossingen, zeker waar wij ze niet kunnen bieden, zou ons sieren. Meer ambitie in het leveren van oplossingen waar wij die wél kunnen verwezenlijken, zou ons niet minder passen.

Sta me toe hier een suggestie te doen, in het volle besef tegen veel wind in te roepen. Daartoe stel ik graag een algoritme voor dat ik, naar de auteur, het De Roover-algoritme durf te noemen en dat wellicht weinig succes zal hebben, maar dat bij dezen dan toch tenminste de annalen van dit Huis haalt.

Het vraagstuk luidt: "Wanneer moet 'de politiek', wanneer moeten wij, regelgevend optreden?"

De eerste vraag is dan: "Vormt de aanleiding echt een probleem?" Soms lijkt het dat wij problemen uitvinden, problemen die er waarschijnlijk niet echt zijn. Indien het antwoord toch ja is, komen we bij de tweede vraag: "Er is een probleem, moet de politiek het oplossen?" Niet alles dient bij wet of KB te worden geregeld, burgers kunnen aardig wat problemen zelf aanpakken. Indien ook de tweede vraag met ja beantwoord wordt, is er de derde vraag: "Lost de oplossing die u suggereert het probleem ook op?" Soms menen we dat het volstaat de indruk te wekken iets te doen. Het ietsisme – *le quelque chose-isme* – lijkt me een spook dat we uit dit Huis moeten verdrijven. Volgt er op de derde vraag opnieuw een ja, dan volgt logischerwijze de vierde vraag: "Weegt de oplossing op tegen de nieuwe problemen die we daarmee creëren?" Ook die vraag wordt te dikwijls, maar volkomen onterecht, genegeerd.

Bij vier keer ja – er is een probleem, dat we moeten aanpakken, dat we kunnen oplossen en waarmee we niet meer ellende creëren dan vooraf bestond – en alleen dan, lijkt me politiek handelen gepast, maar in die gevallen ook noodzakelijk.

Certes, l'application d'un tel algorithme limiterait le nombre d'initiatives déposées dans cette Assemblée. Mais elle en renforcerait la pertinence, pour autant que nous abordions le reste avec la persévérance qui s'impose. Vous n'êtes évidemment pas tenus d'adhérer à cette vision. Mais si vous prenez un instant pour y réfléchir, alors le temps que j'ai consacré à cette intervention n'aura pas été perdu... ou du moins, pour moi.

Ik wens u allen een actief werkjaar toe, waar een scherp debat respect voor andersdenkenden niet in de weg staat en waar geen monden worden gesnoerd omdat ze ons onwelgevallig klinken, de ware parlementaire democratie ten bate.

Als we het jaar kunnen vervolledigen in die geest, denk ik dat we een goed parlementair jaar kunnen beleven. Ik dank u voor de medewerking daarbij.

(Applaus)

(Applaudissements)

Het is trouwens fijn af en toe een applaus te krijgen voor woorden die men wel uitspreekt, en niet alleen omdat men woorden niet uitspreekt.

02 Toelatingen, onderzoek van de geloofsbrieven en eedafleggingen

02 Admissions, vérification des pouvoirs et prestations de serment

We gaan over tot de toelating en eedaflegging van de opvolger die in aanmerking komt om de heer Simon Dethier, die op 3 augustus 2025 ontslag nam, te vervangen.

Nous procédons à l'admission et à la prestation de serment du suppléant appelé à siéger en remplacement de M. Simon Dethier, démissionnaire en date du 3 août 2025.

De opvolger die hem zal vervangen is de heer Serge Hiligsmann, opvolger voor de kieskring Luik.

Le suppléant appelé à le remplacer est M. Serge Hiligsmann, suppléant de la circonscription électorale de Liège.

De geloofsbrieven van de heer Serge Hiligsmann werden tijdens onze vergadering van 10 juli 2024 geldig verklaard.

Les pouvoirs de M. Serge Hiligsmann ont été validés en notre séance du 10 juillet 2024.

Daar het aanvullend onderzoek door artikel 235 van het Kieswetboek voorgeschreven, uitsluitend slaat op het behoud van de verkiesbaarheidsvereisten, gaat het, gelet op de verkregen stukken, in de huidige omstandigheden om een loutere formaliteit.

Comme la vérification complémentaire, prévue par l'article 235 du Code électoral, ne porte que sur la conservation des conditions d'éligibilité, il apparaît que cette vérification, n'a, au vu des pièces obtenues, qu'un caractère de pure formalité.

Ik stel u dus voor tot de toelating over te gaan van dit lid.
Je vous propose donc de passer à l'admission de ce membre.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.
Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Ik memoreer de bewoordingen van de eed: "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Je jure d'observer la Constitution" "Ich schwöre die Verfassung zu befolgen".
Je rappelle les termes du serment: "Je jure d'observer la Constitution", "Ik zweer de Grondwet na te leven", "Ich schwöre die Verfassung zu befolgen".

Ik verzoek de heer Serge Hiligsmann de grondwettelijke eed af te leggen.
Je prie M. Serge Hiligsmann de prêter le serment constitutionnel.

Serge Hiligsmann legt de grondwettelijke eed achtereenvolgens af in het Frans, in het Nederlands en in het Duits.
Serge Hiligsmann prêche le serment constitutionnel successivement en français, en néerlandais et en allemand.

De heer Serge Hiligsmann zal deel uitmaken van de Franse taalgroep.
M. Serge Hiligsmann fera partie du groupe linguistique français.

We gaan over tot de toelating en eedaflegging van de opvolger die in aanmerking komt om mevrouw Petra De Sutter, die op 17 september 2025 ontslag nam, te vervangen.
Nous procédons à l'admission et à la prestation de serment du suppléant appelé à siéger en remplacement de Mme Petra De Sutter, démissionnaire en date du 17 septembre 2025.

De opvolger die haar zal vervangen is de heer Jeroen Van Lysebettens, opvolger voor de kieskring Oost-Vlaanderen.
Le suppléant appelé à la remplacer est M. Jeroen Van Lysebettens, suppléant de la circonscription électorale de Flandre orientale.

De geloofsbrief van de heer Jeroen Van Lysebettens werden tijdens onze vergadering van 10 juli 2024 geldig verklaard.
Les pouvoirs de M. Jeroen Van Lysebettens ont été validés en notre séance du 10 juillet 2024.

Daar het aanvullend onderzoek door artikel 235 van het Kieswetboek voorgeschreven, uitsluitend slaat op het behoud van de verkiesbaarheidsvereisten, gaat het, gelet op de verkregen stukken, in de huidige omstandigheden om een loutere formaliteit.
Comme la vérification complémentaire, prévue par l'article 235 du Code électoral, ne porte que sur la conservation des conditions d'éligibilité, il apparaît que cette vérification, n'a, au vu des pièces obtenues, qu'un caractère de pure formalité.

Ik stel u dus voor tot de toelating over te gaan van dit lid.
Je vous propose donc de passer à l'admission de ce membre.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.
Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Ik memoreer de bewoordingen van de eed: "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Je jure d'observer la Constitution" "Ich schwöre die Verfassung zu befolgen".

Je rappelle les termes du serment: "Je jure d'observer la Constitution", "Ik zweer de Grondwet na te leven", "Ich schwöre die Verfassung zu befolgen".

Ik verzoek de heer Jeroen Van Lysebettens de grondwettelijke eed af te leggen.
Je prie M. Jeroen Van Lysebettens de prêter le serment constitutionnel.

Jeroen Van Lysebettens legt de grondwettelijke eed achtereenvolgens af in het Nederlands, in het Frans en in het Duits.

Jeroen Van Lysebettens prête le serment constitutionnel successivement en néerlandais, en français et en allemand.

De heer Jeroen Van Lysebettens zal deel uitmaken van de Nederlandse taalgroep.
M. Jeroen Van Lysebettens fera partie du groupe linguistique néerlandophone.

Ik wens u beiden veel succes in de uitvoering van uw mandaat. Mocht dat gebeuren in de geest van de woorden die ik daarnet heb uitgesproken, dan heb ik alvast twee bondgenoten.

03 Agenda

03 Ordre du jour

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 17 september 2025 hebt u een gewijzigde agenda voor de vergadering van vandaag ontvangen.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 17 septembre 2025, vous avez reçu un ordre du jour modifié pour la séance d'aujourd'hui.

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)
Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)

Bijgevolg is de agenda aangenomen.
En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

Mondelinge vragen

Questions orales

04 Question de Frédéric Daerden à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les perspectives budgétaires et le pouvoir d'achat en berne" (56000949P)

04 Vraag van Frédéric Daerden aan Bart De Wever (eerste minister) over "De begrotingsperspectieven en de krimpende koopkracht" (56000949P)

(La réponse sera donnée par le vice-premier ministre et ministre du Budget, chargé de la Simplification administrative / Het antwoord zal door de vice-eersteminister en minister van Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging worden gegeven)

04.01 **Frédéric Daerden** (PS): Monsieur le ministre du Budget, ce gouvernement s'était formé sur une double promesse: 500 euros en plus pour les travailleurs et 3 % de déficit maximum; ils n'obtiendront ni l'un ni l'autre. Pour les 500 euros, nous savons que ce ne sera pas le cas. Peut-être quelques miettes en plus en 2029, et encore! Ce que nous savons, c'est que les retraités, et surtout les femmes, verront leur pension diminuer. Les demandeurs d'emploi seront envoyés vers les CPAS. Bref, les promesses de pouvoir d'achat sont passées à la trappe.

Et tout cela à quelle fin? En vue d'un budget sain? Même pas. Le déficit de la Belgique va doubler d'ici 2030 et s'élever à 6 % pour l'ensemble de la Belgique. Ce sont les chiffres du Comité de monitoring et du Bureau du Plan. En face de ce gouffre budgétaire, comment le gouvernement réagit-il? Eh bien, c'est la cacophonie qui règne. Certains de vos collègues veulent respecter la balise des 3 %. Le MR réclame 20 milliards d'économies supplémentaires: une pure folie! De leur côté, Les Engagés adoptent des postures personnelles.

Au vu de ce marasme, monsieur le ministre, mes questions sont les suivantes. Quand allez-vous présenter une trajectoire budgétaire réaliste, en accord avec les évaluations des organismes indépendants? Comment comptez-vous entreprendre un assainissement tout en respectant vos promesses de 500 euros supplémentaires de pouvoir d'achat?

04.02 Vincent Van Peteghem, ministre: Cher collègue Daerden, je vous remercie pour votre question.

Je trouve formidable que le PS, après s'être ressourcé, ait redécouvert le pouvoir d'achat des citoyens. C'est une cause pour laquelle je me bats jour et nuit depuis cinq ans.

Dans le gouvernement précédent, avec le PS, il était en effet impossible d'injecter du pouvoir d'achat dans la poche des ménages et des isolés par le biais d'une réforme fiscale, alors que cela a déjà été décidé par le gouvernement actuel. Pour moi, cela reste évident: la véritable croissance économique n'existe que grâce au progrès social.

Le Bureau fédéral du Plan, lors de la présentation de notre plan pluriannuel à l'Europe, a conclu que les réformes de ce gouvernement se traduisent par une croissance économique, une augmentation des investissements des entreprises et un pouvoir d'achat accru. Vous pouvez donc compter sur nous pour poursuivre dans cette voie lors des prochaines discussions budgétaires.

Nous attendons pour lundi les derniers chiffres du Comité de monitoring, qui marquent traditionnellement le début de l'élaboration du budget. L'exercice ne sera pas facile. Il est nécessaire pour protéger et renforcer notre État-providence, nécessaire pour garantir que nos enfants et petits-enfants aient plus d'opportunités que nous, et non moins. Le combat que votre parti a redécouvert, nous continuerons à le mener comme nous le faisons depuis de nombreuses années déjà.

04.03 Frédéric Daerden (PS): Monsieur le ministre, par politesse je vais vous remercier pour vos réponses, mais quelle mauvaise foi! Je pensais que vous seriez plus sérieux en ce début de session parlementaire.

Je ne suis évidemment pas du tout rassuré. Depuis le début, votre gouvernement manque totalement de crédibilité et les chiffres s'aggravent. Vous inventez des recettes fictives, des effets retour magiques de huit milliards et je me réjouis de voir comment vous allez y arriver.

Vous sous-estimez des dépenses, que ce soit en justice ou en police notamment. Vous ne faites pas contribuer les épaules les plus larges. Vous n'avez pas de politique économique. Vous ne savez pas comment financer la défense ni comment financer les augmentations de pouvoir d'achat promises. C'est le flou le plus total jusqu'à présent, mais vous m'annoncez de grandes déclarations pour les prochaines semaines ou les prochains jours. Je m'en réjouis.

Monsieur le ministre, reprenez en main le budget! Allez chercher l'argent où il se trouve et présentez enfin un exercice sérieux!

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

05 Questions jointes de

- **Rajae Maouane à Bart De Wever (premier ministre) sur "La protection des ressortissants belges à bord des flottilles vers Gaza" (56000932P)**
- **Nabil Boukili à Bart De Wever (premier ministre) sur "Gaza" (56000941P)**
- **Staf Aerts à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le rapport des Nations Unies qualifiant la situation à Gaza de génocide" (56000945P)**
- **Christophe Lacroix à Bart De Wever (premier ministre) sur "La Global Sumud Flotilla" (56000952P)**

05 Samengevoegde vragen van

- **Rajae Maouane aan Bart De Wever (eerste minister) over "De bescherming van de Belgische staatsburgers aan boord van de hulpvloten naar Gaza" (56000932P)**
- **Nabil Boukili aan Bart De Wever (eerste minister) over "Gaza" (56000941P)**
- **Staf Aerts aan Bart De Wever (eerste minister) over "Het VN-rapport waarin de situatie in Gaza als genocide gekwalificeerd wordt" (56000945P)**
- **Christophe Lacroix aan Bart De Wever (eerste minister) over "De Global Sumud Flotilla" (56000952P)**

05.01 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): Monsieur le premier ministre, vous le savez ou pas, le génocide continue en direct. À Gaza City, il ne reste plus rien. Des familles entières disparaissent sous les gravats. Des bébés meurent quelques heures après être nés.

L'armée israélienne a déclenché la solution finale contre les Gazaouis: une opération terrestre massive, avec comme seul objectif anéantir et effacer Gaza. Et face à l'action largement insuffisante, voire inexistante de notre gouvernement, des courageux militants et militantes qui viennent du monde entier, dégoûtés du manque d'action de nos gouvernements, sont obligés de prendre la mer, obligés de risquer leur vie pour essayer de casser le blocus imposé par Israël à Gaza.

Le ministre israélien de la Sécurité, Itamar Ben-Gvir, a qualifié de terroristes les activistes de la flottille pour Gaza, parmi lesquels il y a des ressortissants belges, monsieur le premier ministre. Il a annoncé que ces activistes seraient traités comme des terroristes à leur arrivée. Mais qui sont les terroristes? Qui tire sur la foule de civils affamés? Qui tue à bout pourtant des mères, des pères, des enfants? Qui viole le droit international? Les menaces du gouvernement israélien sont explicites et ce sont des vies belges qui sont en danger. Pourtant, monsieur le premier ministre, je ne vous ai pas entendu défendre nos compatriotes.

Alors monsieur le premier ministre, voici deux questions simples. Quelles mesures immédiates allez-vous prendre pour protéger nos ressortissants et leur garantir un soutien diplomatique face à ces menaces qui sont claires, directes et explicites? Quelles dispositions concrètes votre gouvernement va-t-il prendre pour soutenir la flottille – les flottilles – et assurer la protection de nos compatriotes qui sont à bord?

Merci pour vos réponses.

05.02 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Le 16 septembre: une date, deux événements.

Le premier événement est l'offensive meurtrière de l'armée israélienne à Gaza City. Comme s'il n'y avait pas eu assez de morts, pas assez de massacres, pas assez de génocides... on s'enfoncé, et on continue. Face à cela, pas de réaction, pas de mesure ou de sanction concrète.

Le deuxième événement est le rapport de la commission d'enquête de l'ONU, qui s'est clairement positionnée: il y a aujourd'hui un génocide perpétré par le gouvernement israélien contre le peuple palestinien. Là non plus, aucune prise de position, aucune sanction claire, concrète, contre l'État d'Israël.

Pourtant, hier, en commission des Affaires étrangères, des résolutions ont été proposées pour reconnaître le génocide et pour prendre des sanctions contre l'État d'Israël. Votre majorité, sous votre direction, monsieur le premier ministre, a refusé de les voter.

Face à la lâcheté des gouvernements occidentaux, les peuples, eux, se réveillent et s'élèvent. Ils veulent mettre fin à la famine et au blocus. Aujourd'hui, une flottille est en route vers Gaza pour briser ce blocus. Là non plus, monsieur le premier ministre nous ne constatons pas de prise de position ni de déclaration pour protéger les ressortissants, notamment belges, qui participent à cette flottille.

Monsieur le premier ministre, dans le rapport ou dans l'accord de gouvernement, vous avez évoqué les ministres extrémistes israéliens. Considérez-vous aujourd'hui que ce n'est pas l'ensemble du gouvernement (...)

05.03 Staf Aerts (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, collega's, ons land, elke burger van ons land is verplicht genocide te voorkomen en te stoppen, aangezien wij het genocideverdrag ondertekend hebben en dat verdrag precies dat engagement inhoudt.

Afgelopen week verscheen het rapport van de uit topexperten wereldwijd samengestelde onderzoekscommissie en haar conclusies zijn overduidelijk: de Israëlische regering pleegt een genocide op de Palestijnse bevolking. De feiten in dat rapport zijn huiveringwekkend: vrouwen worden seksueel misbruikt; gevangenen worden in de gevangenis misbruikt en gefolterd; dagelijks zijn kinderen het slachtoffer; kleuters worden doodgeschoten door sluipschutters en kinderen met witte vlaggen worden doelbewust neergeschoten. Ik hoor verontwaardiging in de zaal, maar dat is precies wat in het rapport staat en wat zich op het terrein afspeelt, elke dag opnieuw. Het zou zinvol zijn als iedereen minstens de samenvatting van dat rapport bij zich neemt.

Ondertussen heeft de Kamer gisteren tegen de erkenning van die genocide gestemd. Mijnheer de premier, u hebt tot nu toe het woord genocide nog niet in de mond genomen. Dat men dat woord niet gebruikt, is niet neutraal. Het betekent dat men partij kiest en de feiten ontkent. U gaat als eerste minister naar New York om ons land daar te vertegenwoordigen. We beschikken over verschrikkelijke beelden en omvangrijke rapporten. Ik wil van u weten of Israël volgens u een genocide op de Palestijnse bevolking uitvoert.

05.04 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, aujourd'hui, je parle avec gravité, avec même une forme de profonde émotion. Pendant que nous débattons ici en effet, en toute sécurité, des citoyennes et des citoyens, dont des Belges, sont en mer à bord de la flottille Global Sumud, en route vers Gaza pour briser le blocus, pour forcer le passage et apporter de l'aide humanitaire, des aliments, des boissons, des médicaments. C'est la plus grande mission humanitaire civile jamais organisée.

Ce ne sont pas des aventuriers; ce ne sont pas des provocateurs; et ce sont encore moins des terroristes, comme le ministre israélien les a qualifiés. Ils viennent de 40 pays. Ce sont des filles, ce sont des garçons, d'à peine 20 ans parfois, des militants et des militantes de la paix, des âmes révoltées qui ont décidé d'agir là où la communauté internationale a échoué et échoue encore.

Je pense notamment à Maya, que j'ai rencontrée avant son départ. Elle m'a expliqué qu'elle ne pouvait plus rester chez elle à ne rien faire, à regarder l'horreur devenir plus d'horreur d'heure en heure, impressionnante d'énergie et de volonté, de détermination. En quelques mois, quelle mobilisation!

Ce n'est pas sans dangers. La flottille a déjà été attaquée à Tunis. Israël annonce un dispositif antiterroriste pour intercepter la flottille. L'Espagne, elle, a pris ses responsabilités. Elle a mis en place une protection diplomatique et consulaire pour ses ressortissants. Elle a dit qu'elle est aux côtés de la flottille.

Je vous pose ces questions, monsieur le premier ministre, et j'attends des réponses claires. La Belgique est-elle aux côtés de la flottille? La Belgique a-t-elle dit *urbi et orbi* qu'elle soutenait la flottille? A-t-elle dit à Israël qu'elle protégeait ses ressortissants et leurs bateaux? A-t-elle plaidé auprès de l'Union européenne pour que celle-ci se réveille et affirme qu'elle est aussi aux côtés de la flottille? Allez-vous accorder une protection diplomatique et consulaire à ces citoyens?

Surtout, monsieur le premier ministre, quand la Belgique va-t-elle prendre ses responsabilités et reconnaître le génocide à Gaza?

05.05 Bart De Wever, premier ministre: Chers collègues, avant de répondre, je souhaiterais dire un mot à propos de la profanation de la tombe familiale du ministre d'État Jean Gol.

Il n'y a rien de plus ignoble et abject que de profaner une tombe. J'ai personnellement et directement exprimé mon indignation et mon soutien à la fille et à la dernière compagne de Jean Gol.

Beste collega's, eergisteren was er in de commissie voor Binnenlandse Zaken een actualiteitsdebat over het

Midden-Oosten van ruim een uur. Sta mij toe niet alles te herhalen wat ik daar heb gezegd. Misschien is dat een teleurstellende boodschap, maar de regering is sinds dinsdag niet samengekomen en ik kan u dus geen verdere toelichting geven. Ik verwijs naar het verslag van de commissievergadering.

Par contre, quelques questions, notamment de Mme Maouane et de M. Lacroix, n'ont en effet pas été traitées. Je vais donc y répondre maintenant.

L'action à laquelle vous faites référence n'est pas sans risque. Si – et c'est un grand si – l'objectif est effectivement d'apporter une aide concrète à la population locale, ce n'est certainement pas la meilleure manière d'y arriver. En juin dernier, une action similaire s'est soldée par un échec, et aujourd'hui encore, nous recevons des informations selon lesquelles cette traversée n'est pas sans danger.

Comme vous le savez, nous en avons longuement parlé en commission ce mardi, le gouvernement concentre son aide sur l'amélioration de la situation humanitaire, et en fait beaucoup. C'est peut-être moins visible, mais c'est certainement plus efficace pour améliorer la situation sur le terrain, ce qui devrait tout de même être l'objectif je pense. La Belgique est le pays qui a le plus contribué en termes d'acheminement d'aide à la population et d'exfiltration des blessés. Au prorata, nous devons être le premier pays dans le monde, et cela est très concret pour les gens sur le terrain, contrairement à la profusion quotidienne de déclarations symboliques.

Concernant l'assistance consulaire d'urgence à nos ressortissants à l'étranger, nous agissons conformément à ce qui est prescrit dans le Code consulaire. Je renvoie évidemment aux "Conseils aux voyageurs" en vigueur qui déconseillent de se rendre dans la région.

Je cite également le passage de l'accord de gouvernement qui vise à affiner le cadre d'assistance consulaire: "Nous clarifions le cadre de l'assistance consulaire pour les Belges en dehors du territoire européen. Il y aura des instructions claires pour les évacuations/extractions des zones à risque ou des zones de guerre, avec une responsabilisation de nos citoyens". Concrètement, si un citoyen belge se trouve en difficulté ou demande une assistance consulaire, celle-ci lui sera accordée conformément au Code consulaire et aux cadres diplomatique et juridique d'usage.

Cela comprend la communication avec les autorités locales et le soutien, conformément aux obligations internationales, mais pas une protection exceptionnelle ou préventive. Pour l'heure, la Belgique n'a pas prévu d'intervention diplomatique ou consulaire relativement à cette initiative. Cela dit, chaque situation sera évaluée au cas par cas.

Je vous remercie de votre attention.

05.06 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): Monsieur le premier ministre, je suis atterrée par la nonchalance avec laquelle vous nous répondez. Se rend-on compte de ce qu'il se passe sur place? C'est un génocide. Je sais que ce mot vous met mal à l'aise. C'est un génocide qui est en train de se dérouler. Je vous remercie de vous référer à la commission de mardi! Vous avez parlé de longues minutes sans prononcer un seul mot pour les civils palestiniens, pour les enfants, les femmes et les hommes qui sont tués.

05.07 Bart De Wever, premier ministre: (...)

05.08 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): Ce n'est pas un mensonge. Je pourrai consulter le compte rendu. Cette nonchalance est scandaleuse et m'estomaque. On ne peut pas empêcher les gens d'être estomaqués. Ne me traitez pas de menteuse, monsieur le premier ministre, s'il vous plaît! Je ne mens pas.

05.09 Bart De Wever, premier ministre: (...)

05.10 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): Oui, il faut agir! Les citoyens agissent puisque votre gouvernement ne le fait pas assez. Du reste, les membres de la flottille vous ont écrit. J'ai les courriers ici et je vais vous les transmettre. Ils vous ont écrit, mais n'ont pas reçu de réponse satisfaisante. Nous ne pouvons qu'être (...)

Le président: Merci, madame Maouane.

Une minute est une minute pour tous. Vous avez eu droit à une minute. La parole est à M. Boukili.

(...): (...)

Le **président**: Une minute est une minute pour tous. Vous avez réagi, ce qui n'est pas obligatoire. Vous avez eu la possibilité de répliquer pendant une minute.

(...): (...)

Le **président**: Je n'ai pas entendu la réaction du premier ministre. Vous n'êtes pas obligée de répondre, car cela ne figurera pas dans le compte rendu. Vous avez réagi à ce qui a été dit, mais cela ne figurera pas dans le compte rendu. C'est un peu étrange! Vous avez utilisé votre minute comme vous l'entendez, et c'est votre liberté.

À présent, la parole est à M. Boukili.

Monsieur Boukili, pour être clair, vous avez également droit à une minute.

05.11 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, vous dites que la Belgique fait beaucoup. Elle fait beaucoup pour soutenir et être complice du génocide actuel en Palestine. C'est cela que fait la Belgique aujourd'hui. Et là-dessus, vous n'avez pas dit un mot!

Quel est ce gouvernement qui n'est même pas d'accord sur l'accord qu'il a lui-même négocié? M. Bouchez dit "A", M. Prévot dit "B" et, vous, vous vous en fichez complètement. C'est ça la position de la Belgique aujourd'hui! Il y a un génocide en cours et vous ne prenez aucune mesure concrète contre ce génocide et contre l'État génocidaire.

Monsieur le premier ministre, votre réponse est une honte pour la Belgique. Elle n'est pas à la hauteur de la situation. Et si, vous, vous détournez le regard de ce qu'il se passe aujourd'hui contre le peuple palestinien, l'Histoire vous regarde et elle retiendra que vous êtes du côté des bourreaux.

05.12 Staf Aerts (Ecolo-Groen): Mijnheer de eerste minister, ik dacht het simpel te houden door u slechts één enkele vraag te stellen: "Voert Israël volgens u een genocide uit op de Palestijnse bevolking?" U hebt die vraag niet beantwoord. U hebt ze ook afgelopen dinsdag niet beantwoord. U krijgt het wederom niet over uw lippen dat Israël een genocide begaat op de Palestijnse bevolking. De bewijzen zijn er, rapport na rapport, beeld na beeld.

Het is niet onschuldig. U kiest daarmee de zijde van de Israëlische regering. Die genocide wil N-VA niet erkennen. De Holodomor op Oekraïners is voor de N-VA genocide. De N-VA wil eveneens de genocide op de jezidi's erkennen. Wat er nu gebeurt, dat is blijkbaar iets anders dan een genocide. U gebruikt twee maten en twee gewichten en behandelt Israël opnieuw met fluwelen handschoenen. Stop daarmee. Zeg wat er te zeggen is: het is een genocide, punt uit.

05.13 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le ministre, votre réponse est choquante parce que vous parlez de conseils de voyage, comme si ces jeunes pacifistes partaient en vacances sur la bande de Gaza. Non, ils partent parce que vous ne faites rien. Ils partent parce que les démocraties européennes laissent faire, parce que vous êtes un lâche, que vous laissez agir et que vous ne protégez pas ces citoyens qui vont risquer leur vie.

Vous ne me menacerez pas de me taire. Je me lèverai toujours contre des gens comme vous parce que vous les raillez, vous les méprisez, ces gens qui risquent totalement leur vie. Et il y a des Belges parmi eux. Ce sont des jeunes qui sont convaincus, qui viennent avec tout ce qu'ils peuvent – d'abord leur cœur et ensuite des aliments, pour aller là où les démocraties européennes ont failli, hormis l'Espagne et quelques autres. Vous êtes la honte de ce gouvernement et de ce pays!

Le **président**: Merci, monsieur Lacroix.

Mijnheer Van Hecke vraagt het woord voor een technische opmerking.

05.14 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, u was bijzonder snel om de microfoon van collega Maouane uit te zetten ...

De **voorzitter**: Na één minuut.

05.15 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): ... Ondanks constante onderbrekingen door de eerste minister, niet in de microfoon, maar iedereen heeft ze hier gehoord, behalve die kant van de zaal. Bovendien heeft de eerste minister – hij ontkent het trouwens niet, want hij heeft het daarna nog bevestigd – parlementslid Maouane beschuldigd van leugens. Ze was aan het spreken en de eerste minister zei dat ze een leugenaar is.

Dat is misschien uw stijl, mijnheer de eerste minister, maar dat is niet de stijl van dit Huis. Dat is ongezien.

Het is minstens een persoonlijk feit, mijnheer de voorzitter. Als dat geen persoonlijk feit is, wat is het dan wel nog in dit halfroond? Ik vraag u dus, bij toepassing van het Reglement, om mijn collega de mogelijkheid te geven om te antwoorden op het persoonlijk feit.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Hecke, u bent een handig man, maar in het verslag zal geen enkel persoonlijk feit geregistreerd staan en dus is er ook geen persoonlijk feit. Anders zou iedereen in de zaal kunnen reageren op wat dan ook en kan daarop worden voortgeborduurd om die minuut te verlengen. Ik ga daar niet op in, want dan openen we de doos van Pandora en kan iedereen zichzelf het recht toe-eigenen om die minuut uit te melken.

Mevrouw Maouane heeft een minuut repliektijd gehad. Niemand heeft de collega verplicht te reageren op niet-geregistreerde opmerkingen. Zij had haar volledige exposé kunnen brengen indien ze dat had gewild. Ze heeft er echter voor gekozen te reageren. Nochtans zal wie later het verslag leest, zich afvragen waartegen die reactie was gericht. Er zal namelijk helemaal niets in staan. Het was echter haar keuze en haar vrijheid die ik voor alle duidelijkheid respecteer en verdedig. U kunt echter niet van mij verwachten dat ik geval per geval zal nakijken wie in het halfroond aanleiding heeft gegeven om die minuut te verlengen.

Het spijt me, maar ik kan hier geen persoonlijk feit vaststellen. Een persoonlijk feit wordt geregistreerd via de microfoon en opgenomen in het verslag. Als we daarvan afstand nemen, collega Van Hecke, weet ik niet waar het einde nog kan worden gevonden.

Als u mij toestaat, wil ik nu voortgaan met de vragen. U zult mogelijk nog andere opmerkingen hebben, maar ik denk niet dat ze mijn mening zullen doen veranderen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Vraag van Alexia Bertrand aan Bart De Wever (eerste minister) over "De regeringsplannen voor een intrusieve overheid inzake fiscaliteit, gezondheid en communicatie" (56000933P)

06 Question de Alexia Bertrand à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les projets de pouvoir intrusif en matière de fiscalité, de santé et de communication" (56000933P)

06.01 Alexia Bertrand (Open Vld): Mijnheer de eerste minister, ik heet u eerst en vooral welkom terug hier in het halfroond. U ziet er goed en uitgerust uit. Ik zie dat. Daarvoor had ik geen AI-tool of databank nodig.

Collega's, *Arizona is watching you*. Jullie hebben ongetwijfeld de klassieker *1984* van George Orwell gelezen. Dat boek wordt stilaan de nieuwe realiteit. Beste burgers, het gaat over uw gezondheid, het gaat over uw geld, het gaat over uw WhatsAppberichten. Arizona wil weten wat u doet, wanneer u het doet en met wie u communiceert. Het wantrouwen heerst.

Het heerst ook bij minister Vandenbroucke. Hij wil een databank oprichten met alle ziektebriefjes. De privacywaakhond is daar vernietigend over. Die databank betekent een massale centralisatie van ziekte- en gezondheidsgegevens door de overheid.

Bij minister Jambon horen we hetzelfde verhaal met zijn CAP of Centraal Aanspreekpunt. De overheid kijkt proactief mee in al uw bankrekeningen met behulp van AI. Hoeveel staat er op uw bankrekening? Wat doet u met uw centen? Arizona ziet het.

Dan is er uiteraard ook nog mevrouw Verlinden. Zij wil meelezen in uw WhatsAppberichten, wat u stuurt en naar wie. Iedereen wordt verdacht. Dat is het nieuwe model.

Mijnheer de premier, ik heb slechts één vraag. Waar gaat het stoppen? Wanneer is het genoeg voor u?

De **voorzitter**: Mijnheer de premier, wanneer is het genoeg voor u?

06.02 Eerste minister **Bart De Wever**: Collega Bertrand, ironie is geen gemakkelijk genre. Ik zou er persoonlijk zuinig mee omgaan.

Dat gezegd zijnde, hebben we u bevraagd waarover de ingediende, in zeer algemene termen opgestelde vraag eigenlijk precies ging. Daar is geen antwoord op gekomen. U hebt hier een soort orwelliaans grotesk beeld geschetst van alles wat op ons afkomt. Ik had wel een idee waarover het zou kunnen gaan. U hebt allerlei thema's aangekaart, zoals hoe we fiscale fraude bestrijden. Hoe we omgaan met excessief voorschrijfgedrag van artsen zat er niet tussen, al had het ook daarover kunnen gaan. Er zijn ook Europese dossiers, dat gaat dan over Chat Control. Dat zijn allemaal zaken die in de lucht hangen, maar waarover de regering nog helemaal niet vergaderd heeft, laat staan dat we die zaken behandeld of goedgekeurd hebben. Namens de regering kan ik u daar dus niets over meedelen. Wat u wel kunt doen, is die totaal verschillende dossiers aan de bevoegde ministers voorleggen in de commissies, zodat zij enige nuance kunnen aanbrengen. Dat zal niet moeilijk zijn bij het beeld dat u hebt geschetst.

Algemeen kan ik u geruststellen en op het hart drukken dat privacy mij zeer nauw aan het hart ligt. Een zeer forse privacytoets zal, wat mij persoonlijk betreft, altijd ingebouwd worden bij eender welk beleidsvoorstel dat wij doen. Bij het nemen van beslissingen in het algemeen belang – dat u enigszins uit het oog bent verloren – speelt dat ook mee. Als wij in functie daarvan beslissingen nemen, zullen wij er uiteraard altijd over waken dat de rechten van het individu maximaal worden gerespecteerd. Dat is voor mij een evidentie.

06.03 **Alexia Bertrand** (Open Vld): Premier, het gaat uiteraard over privacy en deze plannen zijn veel concreter dan u vandaag laat uitschijnen. We hebben die gisteren nog besproken in de commissie voor Financiën en Begroting met de heer Jambon, de minister van Financiën. Als liberaal zal ik mij altijd verzetten tegen een samenleving waar de overheid alles en iedereen controleert. U kiest voor wantrouwen: wantrouwen tegenover de artsen, die allemaal zouden frauderen; wantrouwen tegenover de ondernemers die zagezegd aan de rand van hun zwembad liggen; wantrouwen tegenover de burgers die een bankrekening hebben of die whatsappen. Schuldig tot het tegendeel is bewezen, dat is de visie van deze regering.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 **Vraag van Barbara Pas aan Bart De Wever (eerste minister) over "De aanpak van de onveiligheid"**
(56000935P)

07 **Question de Barbara Pas à Bart De Wever (premier ministre) sur "La lutte contre l'insécurité"**
(56000935P)

07.01 **Barbara Pas** (VB): Mijnheer de premier, er ging deze zomer geen week voorbij zonder schietpartij. Neem nu 7 augustus, toen in Brussel de vijftigste schietpartij dit jaar plaatsvond, de zesde met een dodelijk slachtoffer, een jongeman van zeventien jaar. Die vele schietpartijen en incidenten waren deze zomer aanleiding voor procureur des Konings Moinil om een noodkreet te slaken en het grote personeelstekort aan te kaarten.

Hij stelde onder meer dat "de vele duizenden illegalen een haast onuitputtelijke wervingsreserve vormen voor de drugsbendes." Hij zei ook dat hij begrijpt "dat sommige agenten moedeloos worden wanneer ze dezelfde persoon drie, vier of zelfs tien keer arresteren en die telkens weer vrijkomt." Alleen het Vlaams Belang vond dat belangrijk genoeg om daar tijdens de vakantie een commissie over bijeen te roepen. Voor alle andere partijen was het buitenland belangrijker dan het binnenland.

Toen u burgemeester van Antwerpen was, verweet u de toenmalige premier afwezigheid. Naar aanleiding van de dood van een jong meisje vroeg u toen de bijeenroeping van de Nationale Veiligheidsraad. U vroeg meer mensen om alles gerechtelijk op te volgen. U vroeg snel het leger in te zetten. Nu er aan de lopende band mensen sterven, blijft u afwezig.

Wanneer zal het leger inspringen? Volgens minister Quintin nog dit jaar, maar hij werd meteen teruggefloten door minister Francken, die dat de eerstvolgende acht maanden niet ziet zitten. Komen er überhaupt noodmaatregelen, mijnheer de premier, om de criminaliteit in onze steden onder controle te krijgen? De enige noodwet die we van deze regering al gezien hebben, was er namelijk een om meer vervroegde vrijlatingen te voorzien, omdat de gevangenen propvol zitten met buitenlandse criminelen. Ik ben zeer benieuwd wanneer er actie komt.

07.02 Eerste minister **Bart De Wever**: Goede collega, "geen week voorbij zonder schietpartij", ook poëzie is een moeilijk genre, maar dat is dan weer ironie, en ook dat is een moeilijk genre.

U weet dat we bezig zijn met de uitrol van het regeerakkoord inzake veiligheid en dat dat een uitgebreid hoofdstuk is. Dat hoofdstuk zit goed in elkaar en zal resultaten op het terrein geven, maar dat zal niet van vandaag op morgen gebeuren. Ik zou net als u heel graag zien dat we zo snel mogelijk geen criminaliteit meer zien, en zeker niet de zware, gewelddadige criminaliteit die altijd aan de georganiseerde misdaad, met name de drugshandel, verbonden is. Ik wou dat we het bendegeweld in de Brusselse straten en het intimidatiegeweld in Antwerpen, gelieerd aan de haven, niet meer moeten zien, maar dat doen verdwijnen van vandaag op morgen is helaas niet realistisch.

De regering werkt zeker aan een plan waarbij ook vanuit Defensie meer wordt bijgedragen aan de algemene binnenlandse veiligheid. In het regeerakkoord staat omschreven op welke voorwaarden dat kan en wat er niet kan.

In onze hoofdstad is er zeker capaciteit nodig. Op dit moment al wordt er ten gevolge van een regeringsbeslissing capaciteit vrijgemaakt voor Binnenlandse Zaken door middel van de inzet van Defensie. Het gaat dan over soldaten die de kerncentrales bewaken, waardoor mensen van de DAB vrijkomen om ingezet te worden elders op het terrein.

De ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie staan in nauw contact met elkaar en als er nieuwe beslissingen worden genomen die ze naar de regering willen brengen, dan zullen we het daarover zeker nog kunnen hebben. We staan daarvoor uiteraard heel open.

Laten we echter realistisch zijn, het is een werk op lange termijn en het is ook een werk dat veel internationale samenwerking zal vergen. U hebt de tijd niet gehad om het bezoek van de Amerikaanse minister aan te halen. Sta me toe heel snel nog te zeggen dat dat een zeer vruchtbaar bezoek was en dat ik hoop dat we met de Verenigde Staten in de komende jaren nauw zullen kunnen samenwerken.

07.03 **Barbara Pas** (VB): Orde op zaken, dat was uw belofte, mijnheer de premier. Dat dit communautair niet het geval was, wisten we al bij aanvang. Dat het budgettair niet het geval is, weten we ondertussen ook. Op het vlak van veiligheid is het eveneens nul op het rekest.

U zegt dat u aan een plan werkt. Vroeger pleitte u echter voor de uitvoering van elke straf, hoe kort ook. U vond elektronisch toezicht destijds geen straf. Vandaag voeren u en uw partij massaal enkelbanden in en zijn er massaal vervroegde vrijlatingen. Met de regering-De Wever wordt 91 % van de illegale criminelen eenvoudigweg vrijgelaten. Zelfs uw lakse voorgangers konden de terugkeer van een terrorist als Trabelsi jarenlang tegenhouden. Met de regering-De Wever loopt hij hier echter opnieuw vrij rond. Duizend bommen en granaten, mijnheer de premier, dat was vroeger iets voor stripverhalen. Vandaag is dat de bittere realiteit.

Orde op zaken. Wie gelooft dat nog? Wie gelooft u nog?

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 Samengevoegde vragen van

- Reccino Van Lommel aan Bart De Wever (eerste minister) over "De dreigende teloorgang van de industrie" (56000937P)
- Katrijn van Riet aan Bart De Wever (eerste minister) over "De dreigende teloorgang van onze (duurzame) economie" (56000938P)
- Mathieu Michel aan Bart De Wever (eerste minister) over "Het concurrentievermogen van de Europese economie en de maatregelen voor België" (56000947P)

08 Questions jointes de

- Reccino Van Lommel à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le risque d'effondrement de l'industrie" (56000937P)
- Katrijn van Riet à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le risque d'effondrement de notre économie (durable)" (56000938P)
- Mathieu Michel à Bart De Wever (premier ministre) sur "La compétitivité de l'économie européenne et les mesures pour la Belgique" (56000947P)

08.01 **Reccino Van Lommel** (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, collega's, onze Vlaamse industrie verkeert in crisis. Dat zeg ik niet alleen, dat zeggen ook experts. Dat begint hoe langer, hoe meer aan de oppervlakte te komen: onzekerheid, uitgestelde investeringen, lege orderboeken, cashflowproblemen. Op de koop toe beginnen werkgevers die in de afgelopen jaren een strijd hebben gevoerd om talent aan te trekken, stelselmatig personeel af te danken. Het gaat lang niet meer alleen over de hoge energiekosten, de regelgeving en andere kosten, maar ook over de afwachtende houding van ons land. Onze industrie kijkt lijdzaam toe op de acties van de industriële grootmachten, zoals China of de Verenigde Staten.

Men kijkt hier als een konijn voor een lichtbak naar anderen, zoals Ursula von der Leyen, om het probleem op te lossen, maar, premier, zo werkt het helemaal niet. Het gaat hier over de *survival of the fittest*. Ik weiger genoeg te nemen met het argument dat de industrie in onze buurlanden het ook moeilijk heeft en dat dat ons ontslaat van actie. Ik weiger genoeg te nemen met een Europese Unie die er met haar maatregelen jarenlang voor heeft gezorgd dat onze industrie kapotgaat.

De toestand is precair. ExxonMobil is met zijn nieuws vandaag slechts een van de vele voorbeelden in de rij van industriële bedrijven die hier geen toekomst meer zien. Mijn vragen zijn daarom heel duidelijk, mijnheer de premier. Zult u blijven wachten op Ursula of zult u nu actie ondernemen om te vermijden dat Vlaanderen morgen een industrieel kerkhof wordt?

08.02 **Katrijn van Riet** (N-VA): Mijnheer de eerste minister, bent u ervan op de hoogte dat er 1 miljoen ton aan capaciteit voor plasticrecyclage is verdwenen in Europa de voorbije twee jaar? Faillissement na faillissement kleurt een deel van die groene sector bloedrood. ExxonMobil maakt nu bekend dat het een investering van 100 miljoen euro voor chemische recyclage in de havens on hold zet.

Er komt een enorme plasticberg op ons af door de Europese exportban van plasticafval naar Azië en door het feit dat zeer goedkope, gesubsidieerde virgin plastic grondstoffen vanuit Azië onze markt overspoelen, grondstoffen die trouwens niet aan dezelfde strenge regels voldoen als onze Europese recyclaten. Dan is er nog de onzekerheid over de berekening van het recyclagepercentage, wat ExxonMobil nu doet steigeren, om nog maar te zwijgen van het feit dat de bouw van zo'n fabriek voor chemische recyclage een zeer grote investering vergt en het proces bijzonder energie-intensief is.

Mijnheer de eerste minister, hoe zult u ervoor zorgen dat we onze eigen capaciteit niet laten wegconcurreren? Hoe kunnen we innovatie, zoals die van ExxonMobil, aantrekken in plaats van afstoten, zoals nu gebeurt? Zult u in overleg treden met de Europese Commissie om de enorme regellast aan te pakken?

08.03 **Mathieu Michel** (MR): Monsieur le premier ministre, j'étais très heureux d'avoir la chance d'aller à Walibi, finalement pour vous voir, monsieur Bart "De Wavre".

Comme vous le savez, pas très loin de Wavre, une entreprise extraordinaire, qui s'appelle GSK, a décidé d'investir plus de 20 milliards d'euros aux États-Unis. Son but est certainement d'y développer à la fois la recherche et le développement, mais aussi les chaînes de production. Cela constitue un signal d'alarme assez important sur le fait qu'aujourd'hui, certains de nos fleurons – des entreprises qui nourrissent la prospérité de notre territoire – sont en train de lorgner vers d'autres endroits pour investir. Cela doit nous alerter car

l'entreprise GSK est un pilier historique du secteur pharmaceutique qui pèse pour plus de 25 % de nos exportations.

Alors que l'Europe et la Belgique en particulier appliquent loyalement les principes du Pilier 2 de l'OCDE afin de garantir une imposition minimale de 15 % sur les multinationales, au détriment notamment de notre secteur pharmaceutique, les États-Unis, eux, multiplient les mesures protectionnistes et douanières, sans pour autant appliquer avec la même rigueur ces principes de réforme fiscale mondiale. Le rapport Draghi sonnait d'ailleurs déjà l'alarme par rapport aux besoins d'une véritable stratégie de compétitivité européenne.

Dans ce cadre, monsieur le premier ministre, pouvez-vous me dire quelle analyse le gouvernement tire de la décision de GSK et d'autres d'investir ailleurs, mais surtout de ses impacts potentiels sur l'écosystème pharmaceutique belge? Disposez-vous d'une évaluation consolidée de l'impact cumulé du Pilier 2 et des mesures fiscales américaines? Quelles mesures concrètes le gouvernement envisage-t-il pour renforcer la compétitivité de nos filières stratégiques prioritaires? Dans ce contexte, la Belgique va-t-elle continuer à adhérer de façon loyale à ce pilier aussi appelé Pillar 2, qui aujourd'hui, s'additionne effectivement aux difficultés des entreprises pour la compétitivité?

Je vous remercie, monsieur le premier ministre.

08.04 Bart De Wever, premier ministre: Monsieur le président, chers collègues, j'ai reçu hier une haute délégation du siège d'ExxonMobil, en provenance de Houston. Leur message était très clair, et se retrouve aujourd'hui également dans la presse: si aucune mesure n'est prise pour améliorer le climat entrepreneurial et d'investissement en Europe, il deviendra très difficile d'assurer l'avenir de l'industrie ici. Les signaux de ces derniers mois et années sont très clairs: volumes en baisse, taux d'utilisation des capacités historiquement bas, annonces de fermetures d'installations, et ainsi de suite.

Avant-hier encore – et ce n'est pas un hasard –, j'ai reçu le PDG de TotalEnergies sur le même sujet, M. Pouyanné.

Voor hem zijn er nog anderen langsgesproken. U sprak over GSK en over de farmasector. Als oud-burgemeester van Antwerpen heb ik het geluk de meeste van die bedrijfsleiders en CEO's zeer goed te kennen en veel onder hen persoonlijke vrienden te mogen noemen. Persoonlijke vrienden laten ook wel eens *the backside of the envelope* zien en die ziet er niet goed uit.

Chers collègues, nous connaissons tous les causes. Je les ai déjà mentionnées à plusieurs reprises ici. Les coûts salariaux trop élevés, les coûts énergétiques beaucoup trop élevés, les difficultés liées aux permis, la pression réglementaire gigantesque et depuis cette année, un environnement commercial très incertain. Dans une certaine mesure, nous sommes nous-mêmes responsables en Europe. Certaines règles et lois sapent tout simplement la viabilité des projets d'investissement.

Het is dus voor mij geen verrassing dat ExxonMobil zijn geplande investeringen voorlopig – daar druk ik op – heeft opgeschort, zowel in Antwerpen als in Rotterdam. Ik zag dat van ver aankomen. Het probleem is dus niet beperkt tot België alleen. Was dat maar het geval, dan konden we het ook alleen oplossen.

Het gaat om 100 miljoen euro aan investeringen die on hold staan en die zullen worden afgeblazen, als we in dit land en in Europa niet doen wat nodig is. Vooral de Lage Landen, met twee wereldhavens, Rotterdam en de Port of Antwerp-Bruges, worden door die industriële impasse zeer zwaar getroffen. Ik kan niet genoeg beklemtonen dat de verliezen die we daardoor lijden, niet louter economisch zijn, al zouden Groen en links graag horen van degrowth. Het verlies is namelijk ook ecologisch van aard. De investering die ExxonMobil bijvoorbeeld pauzeert, gaat namelijk over een fabriek die plastic afval chemisch zou moeten recycleren volgens de meest moderne standaarden.

Er zijn nog andere duurzaamheidsinvesteringen die om dezelfde reden niet doorgaan, zoals bij ArcelorMittal. Ik kan een hele lijst maken van projecten die om economische redenen niet doorgaan. We zijn dus bijzonder slecht bezig wat onze economie, onze werkgelegenheid en de ecologische transitie betreft, tenzij men Europa wilt decarboniseren door het te deïndustrialiseren, maar dan moet men dat maar eens openlijk zeggen.

Sinds het begin van mijn ambtstermijn en ook al lang daarvoor pleit ik voor een Europese strategie om die

problematiek aan te pakken. De geesten rijpen zichtbaar. Tegen mijn natuur in ben ik hoopvol. Er waait een andere wind door Europa, en die zou, in tegenstelling tot de Europese traditie, sneller tot resultaten kunnen leiden dan we denken of gewend zijn. Ik hoop het en ik werk er hard aan.

We kijken uit naar de opvolging van de Clean Industrial Deal van de Europese Commissie en de industrie-versterkende plannen. Overal waar ik kom in Europa, hamer ik daarop; dat zal u wellicht zijn opgevallen. Dat ontslaat ons echter niet van de plicht om in ons eigen land te doen wat we zelf kunnen: een verstandiger energiebeleid zonder dogma's. Vanmorgen was ik nog in Dessel en Mol. We willen zonder dogma's een specifiek beleid voeren tegen de hoge energiekosten. We werken ook aan meer competitieve loonlasten. We doen wat we kunnen. De noodzakelijke arbeidsmarkthervormingen zullen hopelijk dit jaar allemaal door het Parlement worden goedgekeurd. Daarnaast is er het Make 2030-initiatief, waarbij de sectoren en de regio's samen met ons moeten zorgen voor minder complexiteit en groeiversterkende maatregelen. De economie reageert daar heel positief op en dat mag ook gezegd worden.

In het regeerakkoord is bovendien het principe opgenomen dat we een fout, die de afgelopen decennia zo vaak werd gemaakt, niet meer willen herhalen: de traditie van *gold-plating* in ons land, en overigens niet alleen in ons land. De staat van onze industrie, zowel in ons land als in Europa, zal een blijvend aandachtspunt zijn van de regering en van mezelf, dag na dag, tot er beterschap komt en, wat mij betreft, liever vandaag dan morgen.

08.05 Reccino Van Lommel (VB): Premier, na zeven maanden regering-De Wever zie ik eigenlijk geen verandering voor onze industrie. Ik zie alleen maar bedrijven die het steeds moeilijker krijgen en elders investeren. Ik zie bedrijven die uit noodzaak gewaardeerde medewerkers afdanken.

Tegelijk zie ik een regering die zich bezighoudt met buitenlandse conflicten. Ondertussen bent u verknocht aan de Belgische macht, zoals destijds de heer Verhofstadt of de heer De Croo. U kunt als zelfverklaard Vlaams-nationalist dan wel blij worden van een staande ovatie op een congres van de Waalse liberalen of de grapjas uithangen bij Europese ontmoetingen. Onze Vlaamse industrie heeft geen reden om blij te zijn, als uw oplossingen uitsluitend in de Europese Unie worden gezocht. Het is bloedserieus, premier. Uw geloofwaardigheid wordt echt wel problematisch.

Red onze industrie, niet morgen of overmorgen, maar vandaag.

08.06 Katrijn van Riet (N-VA): Mijnheer de eerste minister, ik dank u voor uw antwoord.

U stemt mij al enigszins optimistischer. We maken samen werk van de Clean Industrial Deal en we vermijden *gold-plating*. We moeten er gewoon voor zorgen dat Europa de eigen werkgelegenheid niet bant door een strenge regelgeving. Hoe kan immers van een vrije markt met een gelijk speelveld worden gesproken, als de spelregels verschillen voor veel te veel spelers?

Geef onze industrie de broodnodige ademruimte, meer heb ik daaraan niet toe te voegen.

08.07 Mathieu Michel (MR): Merci pour votre réponse, monsieur le premier ministre.

Il est évidemment essentiel – je pense que vous vous en rendez compte, comme tous les gouvernements doivent s'en rendre compte – que nous prenions conscience de l'ampleur de ce qui est en train de se jouer. Nous devons absolument mobiliser toutes nos énergies et toutes nos intelligences pour rendre notre économie plus compétitive.

À l'heure où nous nous interrogeons sur les nécessités de mener des réformes en profondeur, il ne faut pas oublier que notre capacité à soutenir notre modèle social dépend directement de la compétitivité de ces entreprises, également sur la scène internationale. C'est pourquoi je suis convaincu qu'il est essentiel de la renforcer et aussi probablement de s'interroger sur une certaine forme de naïveté que nous avons pu développer, notamment sur notre loyauté en matière de fiscalité à l'international. C'est le cas, à mon sens, de Pillar 2.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 **Samengevoegde vragen van**

- Jan Bertels aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "Een eerlijke bijdrage van de farma-industrie" (56000934P)
- Irina De Knop aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De teloorgang van de farma-industrie" (56000946P)
- Kathleen Depoorter aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De begrotingsgesprekken en de volksgezondheid" (56000958P)

09 **Questions jointes de**

- Jan Bertels à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "La contribution équitable de l'industrie pharmaceutique" (56000934P)
- Irina De Knop à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Le déclin de l'industrie pharmaceutique" (56000946P)
- Kathleen Depoorter à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Les discussions budgétaires et la santé publique" (56000958P)

09.01 **Jan Bertels** (Vooruit): Collega's, iedereen weet dat we voor moeilijke budgettaire jaren staan. We moeten hervormen om de rekeningen van ons land op orde te brengen, om zo de koopkracht van onze bevolking te beschermen, onze sociale zekerheid veilig te stellen voor de toekomst en onze gezondheidszorg voor iedereen toegankelijk en betaalbaar te houden. Dat vraagt een inspanning van iedereen. Mensen begrijpen dat en zijn bereid hun steentje bij te dragen. Ik hoor op straat wel steeds dat mensen dat willen doen op voorwaarde dat iedereen een inspanning levert. Ze hebben gelijk. Voor Vooruit is het de normaalste zaak van de wereld dat ook de sterkste schouders eerlijk bijdragen. Elk zijn deel is niks te veel.

Wij willen de facturen in onze gezondheidszorg voor iedereen betaalbaar houden. Daarom is het van groot belang dat ook de grote farmaceutische industrie haar deuk in het zakje doet. Die industrie verricht goed werk, vaak letterlijk van levensbelang. Waar eindigen evenwel de macht en de winst van sommige farmaceutische bedrijven? Wat vinden wij nog aanvaardbaar? Verhalen zoals dat van baby Pia liggen nog vers in het geheugen. De stabiele hoge winstcijfers tonen aan dat de sector de voorbije jaren goed geboerd heeft. Van die industrie mogen we dan ook een eerlijke bijdrage verwachten om onze gezondheidszorg voor iedereen betaalbaar te houden. De industrie weet dat zelf ook.

Mijnheer de minister, hoe zult u ervoor zorgen dat die industrie een eerlijke bijdrage levert aan onze gezondheidszorg?

09.02 **Irina De Knop** (Open Vld): Mijnheer de minister, welkom terug, in een nieuw parlementair jaar en met een nieuwe aanval van Vooruit. Ditmaal zijn het de farmaceutische bedrijven die het gelag moeten betalen. We zijn dat van Vooruit gewoon. Mensen die ondernemen, die het land zuurstof geven, die investeren in gezondheid en economie, zijn immers hun natuurlijke vijanden.

Mijnheer de minister, zoals we dat enigszins van u gewend zijn, gaat u eenzijdig en zonder overleg 80 miljoen euro aan inkomsten weghalen bij die sector. Ik heb goed geluisterd naar wat u zei over hervormen, maar dit is niet hervormen. Dit lijkt eerder op het uitroeien van een sector. Laten we daarover eens nadenken, mijnheer de minister. Wat levert de strategie die u voert economisch gezien op? Wat levert de strategie die u voert ons op het vlak van de gezondheidsdoelstellingen op?

We zijn zeer ongerust en ik heb begrepen dat premier De Wever even ongerust is als wij. Dit betreft immers een sector waar ons land vandaag internationaal koploper is. Hier worden geneesmiddelen ontwikkeld. Hier worden klinische studies uitgevoerd. Dat alles leidt ertoe – of moet ik zeggen leidde ertoe – dat patiënten in België snel toegang kregen tot nieuwe geneesmiddelen. De acties die u onderneemt, het pleidooi dat u voert, mijnheer Bertels, en het beleid van de minister zorgen u er echter voor dat de sector echt op de helling komt te staan.

Weet u dat slechts 50 % van de gevallen waarin innovatieve geneesmiddelen worden aangeboden, ook effectief leiden tot een terugbetaling? Dat is slecht voor de innovatie, dat is slecht voor de bedrijven, maar vooral slecht voor de patiënten die daar nood aan hebben en zo geen toegang krijgen tot die innovatieve geneesmiddelen. Wat is daarvoor uw remedie, mijnheer de minister?

09.03 **Kathleen Depoorter** (N-VA): Mijnheer de minister, de farmaceutische industrie is hoogwetenschappelijk, levensreddend en zeer belangrijk voor de welvaart van ons land.

Deze ochtend las ik in de krant evenwel een bezorgdheid over een brief waarin u een besparingsmaatregel van 80 miljoen euro aankondigde. Dat die besparing er zou komen, was bekend. De sector werd ook gevraagd om voorstellen in te dienen. Die werden vervolgens geanalyseerd, onder meer door het RIZIV en het Verzekeringscomité. De voorstellen bleken evenwel niet toereikend te zijn.

Mijnheer de minister, de brief is blijkbaar als een verrassing gekomen, want het betrof een lineaire maatregel, een besparing zonder meer. U en ik hebben samen al een lange weg afgelegd en we zijn het niet altijd volledig eens met elkaar, maar we maken wel deel uit van dezelfde coalitie. Het is dus onze taak om samen zowel de kwaliteit van de gezondheidszorg als het gezondheidsbudget te bewaken.

Ik stel mij de vraag, gelet op het feit dat de begrotingsconclaven en -gesprekken nog moeten beginnen, of u niet enigszins voorbarig bent geweest. Hoe is die brief tot stand gekomen en verstuurd? Ik had graag van u vernomen welke voorstellen niet aanvaard werden door het RIZIV en door uw diensten. Hebt u die voorstellen besproken met uw collega's in het kernkabinet? Met andere woorden, gaat het hier om een aankondiging van een besparing die door de regering werd beslist of niet? Tot slot, mijnheer de minister, in het regeerakkoord staat dat we alle maatregelen in dialoog met de farmaceutische sector zouden nemen. Is er opnieuw plaats voor dialoog om die maatregelen af te kloppen? Dank u wel.

09.04 Minister **Frank Vandenbroucke**: Geachte leden, we investeren zeer belangrijke sommen geld in de gezondheidszorg: volgend jaar 1,5 miljard euro extra. Het is belangrijk dat die investeringen goed terechtkomen, daar waar de noden echt zijn. Ze mogen zeker niet opgaan aan verspilling.

Als we het kraantje gewoon laten openstaan, loopt het water weg in de verkeerde richting. We moeten dus ingrijpen. Een zeer belangrijk probleem is dat we voor een echte explosie van de uitgaven voor geneesmiddelen staan. Dat mogen we niet laten gebeuren. Anders gaat een groot deel van het extra geld daarnaartoe en komt het niet terecht bij tandzorg of geestelijke gezondheidszorg. We zullen het dan ook niet kunnen aanwenden om te investeren in het zorgpersoneel.

We hebben in februari in de regering de afspraak gemaakt – die staat ook op papier – om een belangrijke inspanning te vragen aan de farmaceutische industrie. Er werd ook afgesproken om aan de industrie voorstellen te vragen om op een verstandige manier te besparen in dat budget, ten belope van 80 miljoen euro. Als er geen goede voorstellen komen, zullen we op een lineaire manier de prijzen die we vanuit de sociale zekerheid aan de farmaceutische industrie betalen, verminderen. Dat is afgesproken in de regering.

Er is voortdurend uitvoerig overleg met de farmaceutische industrie. Die heeft voorstellen ingediend en de administratie van het RIZIV heeft het resultaat van het onderzoek daarvan meegedeeld aan het Verzekeringscomité. De voorstellen zijn echter ofwel absoluut niet wenselijk, omdat ze ertoe zullen leiden dat bepaalde geneesmiddelen van de markt zullen verdwijnen, ofwel niet uitvoerbaar op korte termijn. Daarom val ik terug op de afspraak die we samen gemaakt hebben. We kiezen daarmee voor een eenvoudige maatregel: de prijzen die we aan de farmaceutische industrie betalen, zullen overal een klein beetje verlaagd worden. In verhouding tot een budget volgend jaar van 6,8 miljard euro is dat precies geen bijzonder grote inspanning.

We moeten inderdaad een beetje verder durven denken. We moeten af van een bepaald soort pillenverslaving. We zijn kampioenen in het gebruik van cholesterolremmers. We zijn ook kampioenen in het gebruik van maagzuurremmers. Die worden allebei veel te veel gebruikt. Al dat geld gaat niet naar geestelijke gezondheidszorg of naar tandzorg en zal niet geïnvesteerd worden in het zorgpersoneel. Daar moet dus worden ingegrepen. Dat is de reden waarom we enerzijds aan de artsen zeggen dat er moet worden gesproken over het voorschrijfgedrag. Anderzijds willen we ook een signaal geven aan de burger dat dat geld kost aan de samenleving. Om die reden herzien we ook categorieën van het remgeld. Ik heb daarbij geen taboes. Het is zoals de premier daarnet zei, ik kan dat letterlijk herhalen: "Dit is een beleid zonder dogma's en zonder taboes".

Bovendien is het belangrijk, vermits we inderdaad heel wat maatregelen moeten nemen en het gros van die maatregelen gericht zal zijn op het tegengaan van een explosie in het geneesmiddelenbudget, dat we de garantie hebben dat we daarin zullen slagen. Er is in de regering dus ook afgesproken dat de farmaceutische

industrie in haar geheel een spijkerharde garantie moet geven. Als de maatregelen onvoldoende zijn en het afgesproken budget van 6,8 miljard euro overschreden wordt, dan zal de industrie dat tekort zelf helpen dekken met een heffing op haar omzet. Dat is inderdaad een inspanning, maar een inspanning die vermeden kan worden als de farmaceutische bedrijven zelf met creatieve en geloofwaardige voorstellen komen. Die hebben we tot nu toe nog niet gezien. Daarom zal ik het regeerakkoord en de afspraken in de regering stipt uitvoeren.

09.05 Jan Bertels (Vooruit): Mijnheer de minister, overleg is nodig, maar overleg moet ook tot resultaten leiden.

Mevrouw De Knop, natuurlijk steunen wij onze farmaceutische industrie. In België krijgen patiënten goede zorgen, zelfs de beste zorgen, en daar draagt de farmaceutische sector toe bij. Het budget voor de terugbetaalde geneesmiddelen is de voorbije jaren met 2 miljard euro gestegen. Natuurlijk dragen wij daartoe bij. Om nader in te gaan op wat eerder is opgemerkt, geven we ook innovatieondersteuning, heel veel zelfs, aan de farmaceutische industrie. Het gaat om honderden miljoenen euro's voor innovatie.

Mevrouw De Knop, er is echter één groot verschil en ik ben blij dat dat hier duidelijk gemaakt is. Wij willen dat van de grote winsten een deel terugvloeit naar de bevolking om te investeren in de gezondheidszorg. Dat is solidariteit en de farmaceutische industrie weet dat ook. Zij is het daarmee eens. Daarover verschillen we van mening. Wij zijn solidair, u bent dat niet.

De **voorzitter**: Wellicht is het toeval, of niet, maar mevrouw De Knop heeft nu het woord.

09.06 Irina De Knop (Open Vld): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

De conclusie is duidelijk en is iedere keer dezelfde. Deze week is de farmaceutische sector de boeman; de vorige weken waren het de artsen. Het is heel duidelijk, het model van uw partij is een model van afgunst.

U blijft de actoren in de gezondheidszorg beschouwen als vijanden in plaats van ze te zien als partners. We kunnen u dat evenwel niet kwalijk nemen, want dat is hoe u en uw partij naar de wereld kijken: de ondernemers aan hun zwembad en de artsen die frauderen.

Eén zaak is duidelijk, namelijk dat de patiënt daar niet beter van wordt. In plaats van u te richten op politieke profilering, zou u beter een beleid voeren dat inzet op innovatie, dat ervoor zorgt dat de medicijnen beschikbaar blijven en dat België aan de top blijft op het vlak van klinische onderzoeken. Dat komt de patiënt ten goede en daarom ben ik wel solidair.

09.07 Kathleen Depoorter (N-VA): Mijnheer de minister, de uitdagingen zijn groot. Dat we de overconsumptie van medicijnen moeten aanpakken, daar zijn we het absoluut over eens. Dat we het budget in balans moeten proberen te houden, daarover zijn we het ook eens. Het is inderdaad de patiënt om wie het draait. Het gaat om de toegang tot therapie, de toegang tot innovatie, maar ook de toegang tot generische geneesmiddelen die nu vaak ontbreken. We moeten ervoor zorgen dat de farmaceutische sector overeind blijft. Ook dat hebt u aangehaald.

Als er dan voorstellen komen vanuit de sector, vind ik het essentieel dat we die gezamenlijk bekijken. Samen weten we altijd een beetje meer dan alleen. Als we daarover samen kunnen debatteren, kunnen we ook beslissingen nemen die er daadwerkelijk voor zorgen dat de toegankelijkheid behouden blijft en de betaalbaarheid voor de hele maatschappij gegarandeerd is.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 Samengevoegde vragen van

- Kim De Witte aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "De pensioendiefstal" (56000931P)
- Ellen Samyn aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "De pensioenhervorming" (56000954P)
- Eva Demesmaeker aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "Het vervroegd pensioen en de gevolgen van perioden van langdurige ziekte en moederschapsrust" (56000961P)

10 Questions jointes de

- Kim De Witte à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "Le vol de nos pensions" (56000931P)
- Ellen Samyn à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "La réforme des pensions" (56000954P)
- Eva Demesmaeker à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "L'effet d'une maladie de longue durée et du congé de maternité sur la pension anticipée" (56000961P)

10.01 Kim De Witte (PVDA-PTB): "Moeten we bang zijn voor de pensioenmalus?" Dat is de cover van *Knack* van vandaag. Moeten we bang zijn, mijnheer de minister? Wat denkt u? U bent blijkbaar niet bang. Collega's van de N-VA, moeten we bang zijn voor de pensioenmalus? U bent ook niet bang. Collega's van Vooruit, moeten we bang zijn? U bent evenmin bang. Natuurlijk bent u niet bang, want hier blijven zitten tot 67 jaar is niet moeilijk. Ik begrijp dus dat u niet bang bent.

Veel mensen zijn echter terecht bang voor de pensioenmalus. Een op de twee vrouwen en een op de vier mannen zouden immers met die malus kunnen worden geconfronteerd. Ze zouden tot een vierde van hun pensioen kunnen verliezen. Dat is enorm. Ik begrijp dus dat veel mensen bang zijn.

Wij verzetten ons daarom vanaf dag één tegen die maatregel, omdat hij ingrijpend, onrechtvaardig en elitair is. Hij is onrechtvaardig en elitair omdat hij mensen die vroeg zijn begonnen te werken in een zwaar beroep straft, terwijl hij mensen die later begonnen te werken in een minder zwaar beroep belooft. Dat is niet aanvaardbaar.

Onder druk van de sociale beweging heeft uw regering al stappen achteruit gezet. Tijdelijke werkloosheid hebt u uit de malus geschrapt. Dat is terecht, want mensen hebben daarvoor niet gekozen. Ook kortstondige periodes van ziekte hebt u geschrapt. Het probleem blijft echter bestaan bij de ernstige periodes van ziekte. Het gaat dan over mensen met kanker, reuma of peesproblemen.

Mijnheer de minister, de ziektecorrectie die u wilt invoeren, is peanuts. Mensen die tot 67 jaar moeten werken, zouden dan slechts tot 66 jaar moeten werken. Zult u een echte ziektecorrectie invoeren en ziekte volledig gelijkstellen voor de berekening van de malus? Ik dank u.

10.02 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de minister, we wachten met een visadempje op uw pensioenhervorming. U hervorming bevat een bonus-malussysteem dat pas binnen 15 jaar ten volle effect zal hebben. Dat betekent dat de huidige generatie gepensioneerd grotendeels wordt ontzien, terwijl de rekening wordt doorgeschoven naar de jongeren.

Daarnaast was er in uw eerste ontwerp de onaanvaardbare uitsluiting van moederschapsrust bij het vervroegd pensioen na een loopbaan van 42 jaar. Zo zouden vrouwen per kind bijna een volledig jaar langer moeten werken om recht te hebben op vervroegd pensioen. Pas na zware publieke druk lijkt u nu terug te krabbelen. U zou dat rechtzetten, en dat is meer dan terecht. Wat echter met gelijkgestelde periodes, zoals vaderschapsverlof, pleegverlof of mantelzorg?

Het rapport van het Rekenhof was bovendien ronduit vernietigend. De regering-De Wever zou de cijfers op orde zetten, maar niets is minder waar. Volgens het Rekenhof is uw hervorming zonder extra belastingen of uitzonderlijke maatregelen niet houdbaar, en dat terwijl de belastingdruk in België nu al tot de hoogste ter wereld behoort.

Mijnheer de minister, u noemt uw pensioenmalus een motiverende maatregel. Wat met langdurig zieken,

mantelzorgers en ouders die zorgen voor hun gezin? Zult u in uw hervorming rekening houden met die kwetsbare groepen?

Wanneer komt er duidelijkheid over het meetellen van alle gelijkgestelde periodes?

Hoe garandeert u dat de hervorming echt intergenerationeel rechtvaardig is en geen lege doos, die de betaalbaarheid en de haalbaarheid van ons pensioensysteem ondermijnt?

10.03 Eva Demesmaeker (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, wat we vandaag doen, is ongezien; helaas geldt dat ook voor de pensioenuitgaven. We besteden jaarlijks 70 miljard euro aan pensioenen, waarvan 30 miljard euro telkens opnieuw moet worden bijgepast. Elk klein kind kan inzien dat dit op lange termijn onhoudbaar is. Als we willen dat wie elke dag hard werkt en veel belastingen betaalt, en wie na ons komt, later ook nog een pensioen heeft, moeten we nu hervormen.

Collega De Witte spreekt over angst. Ik heb dezelfde angst als we niet zouden hervormen. Indien we niet hervormen, weet ik niet of we later nog een pensioen zullen hebben. Wat we nu doen, is noodzakelijk en u, mijnheer de minister, doet dat op een redelijke manier. Ik hoor dat er veel vraagstukken zijn. Wat we vandaag doen, is zeer redelijk. We houden rekening met moederschapsrust. We houden ook rekening met palliatief verlof. Periodes van gewaarborgd loon worden gelijkgesteld met gewerkte dagen. Wie langdurig ziek is en pas op 66 jaar met pensioen gaat, zal geen euro verliezen ten opzichte van vandaag. Er is helaas dagelijks gigantisch veel desinformatie over een thema dat voor iedereen van groot belang is.

Mijnheer de minister, onze fractie heeft eigenlijk maar één verzoek voor u: zet door met uw hervorming en doe dat op een redelijke manier, zoals u elke dag opnieuw doet. Er is immers een oorverdovende, stilzwijgende meerderheid die u elke dag opnieuw steunt.

10.04 Minister Jan Jambon: Beste collega's, mevrouw Samyn, u hebt gevraagd wanneer er eindelijk duidelijkheid zal worden geschapen. In het zomerakkoord hebben we de eerste lezing van de pensioenhervorming gedaan. De wettelijk verplichte sociale concertatie is momenteel bezig. Daarna gaat het dossier terug naar de regering voor een tweede lezing. Vervolgens moet het advies van de Raad van State worden ingewonnen en komt het dossier opnieuw naar de regering voor een derde lezing. Daarna zal het naar het Parlement worden gebracht. Dan zult u volledige inzage hebben, tot in alle details, en dan zullen we de pensioenhervorming in de commissie kunnen bespreken. We hebben al vaak over de pensioenhervorming gedebatteerd.

Mijnheer De Witte, ik stel vast dat N-VA-fractievoorzitter Ronse u op ManiFiesta niet heeft kunnen overtuigen, in tegenstelling tot collega De Wever, die bij de MR wel indruk heeft kunnen maken. Hij zal dus nog een tweede poging moeten ondernemen. Alle gekheid op een stokje, dit is een belangrijk onderwerp. Het gaat om de verhouding tussen langdurige ziekte en het bonus-malussysteem.

Het bonus-malussysteem heeft betrekking op mensen die minder lang werken dan de wettelijke pensioenleeftijd. Dat hoeft niet noodzakelijk 66 of straks 67 jaar te zijn. Mensen die 42 tot 44 jaar hebben gewerkt kunnen onder bepaalde voorwaarden vervroegd met pensioen blijven gaan. Wie nog vroeger met pensioen gaat, zal een deel van het pensioen moeten inleveren. Daarbij worden een heel aantal gelijkgestelde periodes in aanmerking genomen.

Ik kom tot de langdurig zieken. Omdat men minstens 35 jaar moet hebben gewerkt, is het bijvoorbeeld in het stelsel van 42 jaar mogelijk om op 60 jaar met pensioen te gaan, zelfs na een langdurige ziekte van zeven jaar. Dat vormt geen enkel probleem. Voor een langere ziekteperiode hebben we al een correctie ingevoerd: de periode die men langer moet werken, zal worden aangepast in functie van de duur van de ziekte. Dat is een van de basisprincipes van onze hervorming, de pensioenen in lijn brengen met de periode waarin men effectief heeft gewerkt. Daar gaat het over. We voeren dus die ziektecorrectie door.

Mevrouw Samyn, periodes van tijdelijke werkloosheid en alle zorgverloven, zoals moederschapsrust, ouderschapsverlof, palliatief verlof enzovoorts, worden in ons voorstel gelijkgesteld met gewerkte periodes, ook in het bonus-malussysteem. Dat betekent dat ook deeltijds werkende vrouwen of mannen die zorg hebben opgenomen voor hun kinderen of andere gezinsleden, zonder malus vervroegd met pensioen kunnen gaan. Dat geldt ook voor tijdelijke werkloosheid.

U sprak ook over het budgettaire plaatje. Ik heb dat eigenlijk niet zo goed begrepen, want de Vergrijzingscommissie heeft de pensioenhervorming die we hebben voorgesteld, doorgerekend. Wat we vooropgesteld hebben in het regeerakkoord, namelijk dat we met de pensioenhervorming nog tijdens deze legislatuur rond de 2,4 miljard euro zouden besparen, is bevestigd. Die delta loopt in de jaren na de legislatuur nog verder op. Met deze pensioenhervorming realiseren we dus twee zaken. We zorgen ervoor dat de pensioenen op de lange termijn betaalbaar blijven en we zorgen ervoor dat het budgettaire plaatje iets minder uitdagend is. Dat is werk voor de volgende weken.

10.05 Kim De Witte (PVDA-PTB): Mevrouw Demesmaeker, met één ding ben ik het eens: er is heel veel desinformatie over onze pensioenen.

Mijnheer de minister, u hebt nu net weer het voorbeeld gegeven. U zegt dat men zeven jaar ziek kan zijn. Wel, ik geef een concreet voorbeeld van een poetsvrouw die 32 jaar voltijds en tien jaar halftijds gewerkt heeft. In die tien jaar was ze acht keer twee weken ziek. Wel, zij krijgt de malus. Ze is immers vier maanden ziek geweest: acht keer twee weken.

10.06 Minister Jan Jambon: Hoeveel langer moet ze werken om die malus te vermijden?

10.07 Kim De Witte (PVDA-PTB): Ze kan niet langer werken, dat is net het punt. Als men als poetsvrouw 32 jaar voltijds gewerkt heeft en daarna nog tien jaar halftijds, dan is men opgewerkt. Dat is het punt. U zegt dat men dan nog drie jaar verder moet werken om dat op te lossen, maar dat lukt niet.

Mensen kiezen er niet voor om ziek te zijn. Ik ben liever vijf jaar aan het werken dan vijf jaar aan het vechten tegen kanker. U bestraft mensen die ziek zijn. Onze sociale zekerheid moet hen beschermen.

10.08 Ellen Samyn (VB): In plaats van te motiveren, straft u af en raakt u bovendien aan het pensioen van de gewone Vlaming. Vlaanderen heeft met een werkzaamheidsgraad van 80 % nochtans geen pensioenprobleem. U weet waar het probleem ligt. Dat ligt al decennialang in Wallonië. De huidige asociale regering schuift niettemin de factuur door naar wie wel bijdraagt, namelijk naar de Vlaming.

Mijnheer de minister, dan is er nog de uitsluiting van moederschapsverlof in uw eerste ontwerp. Waar zat u met uw gedachten? Welke boodschap geeft u aan vrouwen die werk en gezin combineren? Krijgen ze de boodschap dat ze worden gestraft omdat ze kinderen krijgen? Moederschap is geen vakantie. Net als vaderschap, pleegzorg of mantelzorg betekent moederschap keiharde inzet met maatschappelijke waarde.

Het Vlaams Belang wil geen lege hervormingsdoos die jongeren en gezinnen treft, maar een rechtvaardig systeem dat inzet belooft en zorgzaamheid erkent. Stop met straffen en begin met waarderen.

10.09 Eva Demesmaeker (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Mijnheer De Witte, ik heb nog een vraag in verband met het voorbeeld dat u gaf. Stel dat mevrouw opnieuw kan gaan werken. Wat is er dan mis mee om haar opnieuw te laten gaan werken, als zij dat kan? Als zij dat niet kan, kan ze naar het RIZIV stappen en een uitkering krijgen. Dan blijft ze in ziekteverlof en zal ze na de leeftijd van 66 jaar met pensioen kunnen gaan en daarbij geen euro verliezen.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

11 Questions jointes de

- Marie Meunier à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "La réforme fiscale et le pouvoir d'achat des familles" (56000936P)

- Sofie Merckx à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "La réforme fiscale" (56000953P)

11 Samengevoegde vragen van

- Marie Meunier aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "De belastinghervorming en de koopkracht van de gezinnen" (56000936P)

- Sofie Merckx aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "De belastinghervorming" (56000953P)

11.01 Marie Meunier (PS): Monsieur le ministre, les familles de ce pays n'en peuvent plus. On croise tous les jours des mamans seules qui comptent chaque euro avant d'aller faire leurs courses, des parents qui se demandent comment ils vont payer les activités de leurs enfants ou encore des pensionnés qui se privent pour aider leurs petits-enfants. Voilà la situation aujourd'hui en Belgique, monsieur le ministre.

Pendant ce temps, l'Arizona étrangle toujours un peu plus la classe moyenne. Chaque semaine, c'est une nouvelle attaque: la fausse bonne idée du sac à dos pour les congés parentaux, la pension de survie supprimée, la pension alimentaire moins déductible, les salaires bloqués, les pensions diminuées et les loyers qui explosent.

Comme si cela ne suffisait pas, même les réductions d'impôts pour les frais de garde sont devenues un véritable casse-tête. La Ligue des familles dénonce un flou juridique, des plafonds mal appliqués, des attestations compliquées. Les parents ne savent même plus s'ils auront droit à l'avantage promis.

Voilà votre soutien aux familles, monsieur le ministre: du bricolage et de l'incertitude.

Maintenant, cerise sur le gâteau, on entend qu'on oserait toucher à ce qu'il y a de plus sacré pour les familles: les allocations familiales. Cette aide, c'est ce qui permet d'acheter les chaussures d'un enfant, un cartable ou de lui payer une activité extrascolaire. Bref, pour certains, c'est ce qui aide à garder la tête hors de l'eau.

J'entends Les Engagés dire qu'ils ne laisseront pas faire. Mais combien de fois avons-nous entendu Les Engagés dire "non, non, non", pour ensuite se coucher devant le MR et devant la N-VA? Vous osez vous revendiquer être le parti de la famille. Vraiment? En tout cas, nous, socialistes, ne laisserons pas les familles sacrifiées sur l'autel de l'austérité.

Monsieur le ministre, ma question est très simple. Que comptez-vous faire pour garantir une vie décente aux familles? Allez-vous clarifier les déductions fiscales auxquelles les familles ont droit? Allez-vous revenir sur la déductibilité des rentes alimentaires?

11.02 Sofie Merckx (PVDA-PTB): "Mieux rémunérer le travail, augmenter le pouvoir d'achat": c'était la promesse de la campagne électorale. Nous devons recevoir plus ou moins 500 euros en plus. Cela ne venait pas de vous, monsieur le ministre, mais du MR et des Engagés.

De nombreuses personnes me demandent où sont ces 500 euros! On les cherche, on les cherche, on ne les trouve pas. On allait faire ça via une réforme fiscale.

Cet été, vous avez conclu votre accord sur la réforme fiscale, monsieur Jambon, et vous avez communiqué des chiffres à la VRT. Vous avez clairement indiqué que le maximum serait de 115 euros en 2029.

Et, d'ici à 2029, vous nous avez préparé un fameux plan. Vous allez supprimer nos primes de nuit, bloquer nos salaires, imposer une taxe carbone jusqu'à 600 euros et, si on en croit la presse, vous voulez même toucher aux allocations familiales. Monsieur Jambon, soyons clairs, nous n'allons pas laisser passer ça.

Ma question est la suivante. Pouvez-vous me confirmer que la réforme fiscale prévoit 100 à 150 euros par mois en 2029, et pas 500, pas 600, pas 300 euros d'ici peu?

Pouvez-vous nous donner vos calculs, monsieur Jambon? Vous avez envoyé ces chiffres à la VRT, après l'accord d'été, mais, depuis, je vous ai envoyé des mails, et on vous l'a encore demandé hier en commission. Comment arrivez-vous à ce montant? Quelle sera la réforme fiscale? Comment avez-vous fait ce calcul? Parce que nous savons tous que, rien que la quotité exemptée, c'est 10 milliards (...)

11.03 Jan Jambon, ministre: Chères collègues, comme vous l'avez dit, cet été, le gouvernement s'est en effet mis d'accord sur la mise en œuvre d'une importante réforme fiscale. Il s'agit d'un paquet de mesures s'élevant à pas moins de 4,4 milliards d'euros. Cette réforme fiscale – vous avez raison madame Merckx – se déroulera par étapes.

La quotité exemptée sera par exemple déjà relevée l'année prochaine. La réforme fiscale atteindra sa vitesse de croisière en 2029 et la quotité exemptée atteindra 15 300 euros en 2029. Nous abaisserons également la cotisation spéciale pour la sécurité sociale, ce qui est particulièrement favorable pour les isolés. Ils bénéficieront d'une réduction d'impôt de maximum 350 euros par an.

Vous parlez des familles. Le supplément pour le premier enfant à charge passe de 1 980 euros à 2 650 euros, soit une augmentation de pas moins de 30 %.

Les personnes qui veulent travailler, qui veulent gagner un peu plus doivent pouvoir le faire. C'est pourquoi nous relevons le plafond maximum en matière de flexi-jobs. Ce plafond passera de 12 000 à 18 000 euros, cette année.

Ensuite, je suis particulièrement fier que de nombreuses mesures visent à récompenser ceux qui travaillent et qui entreprennent. Nous instaurons par exemple une déduction pour entrepreneurs, pour les indépendants. Nous ajoutons à cela la décision prise déjà précédemment, qui consiste à doubler le crédit d'impôt pour indépendants, passant de 3 750 euros à 7 500 euros. En plus, je suppose que l'opposition – surtout les partis de gauche – ne pourra que partager notre point de vue: le salaire brut minimum sera égal au net en 2029. C'est ce qui s'appelle récompenser le travail. Cela s'appelle réformer.

Vous m'avez demandé les chiffres. Pour une personne isolée au salaire minimum, cela représente une augmentation de pouvoir d'achat de 110 euros par mois. Nous, nous avons toujours dit que la différence entre travailler et ne pas travailler doit être de 500 euros. Le gouvernement n'a jamais parlé d'augmenter les salaires de 500 euros nets. On augmente de plus de 100 euros par mois. Cela veut dire qu'on a cette différence de 500 euros par mois entre ceux qui travaillent et ceux qui ne travaillent pas. À cela s'ajoute encore l'augmentation des chèques-repas. Au total, cela représente 1 800 euros de pouvoir d'achat supplémentaire par an.

Cela ne s'arrête pas à l'accord d'été! Dans l'accord de gouvernement, nous prévoyons encore des mesures pour renforcer le pouvoir d'achat. Pensez par exemple à la lutte contre les achats transfrontaliers avec la baisse des accises.

11.04 Marie Meunier (PS): Monsieur le ministre, la Ligue des familles a dénoncé le fait que ce gouvernement abandonne les parents. Il ne les soutient pas. Au final, ce sont les enfants qui trinquent. Le résultat final est que des enfants ne partent pas en vacances, sont privés d'activités extrascolaires ou ouvrent des frigos à moitié vides. Voilà la réalité de vos politiques, monsieur le ministre! Quand on s'attaque aux parents, ce sont les enfants qu'on brise.

Dans quelques mois, si tout se passe bien, ma petite fille verra le jour. Comme tous les futurs parents, je pense à ce que nous allons laisser à nos enfants. Votre héritage, monsieur le ministre, sera une génération d'enfants qui grandiront avec moins, moins de chances et moins d'avenir.

Une fois de plus, je m'adresse aux Engagés: les allocations familiales ne sont pas une variable d'ajustement budgétaire, elles sont vitales.

Nous, socialistes, serons un rempart parce qu'en aucun cas, les enfants de ce pays ne doivent payer vos choix d'austérité.

Le **président**: Madame Meunier, je souhaite vous féliciter.

11.05 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Madame Meunier, je vous présente aussi toutes mes félicitations.

En tout cas, monsieur le ministre, vous avez été clair: vous annoncez une augmentation de 110 euros par mois en 2029. J'espère donc que tout le monde a bien entendu, notamment le MR et Les Engagés. On nous a menti mais vous venez de rétablir la vérité.

Deuxièmement, monsieur le ministre, augmenter la quotité exemptée à 15 000 euros coûterait 10 milliards d'euros. C'est ce qu'a annoncé le Bureau du Plan. Je vous invite à vérifier votre dossier car vous nous présentez un montant de 4 milliards. C'est précisément la raison pour laquelle je demande le détail vos calculs, que vous n'avez toujours pas transmis. Si vous baissez les impôts pour certains, mais que vous annoncez un coût limité à 4 milliards, alors certains citoyens payeront peut-être plus d'impôts. C'est précisément cela, monsieur Jambon, que j'aimerais bien savoir. Peut-être les plus riches, mais je n'y crois pas.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

12 **Question de Anne Pirson à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "Les remboursements d'impôt liés aux emplois saisonniers qui inquiètent le monde agricole" (56000943P)**

12 **Vraag van Anne Pirson aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "De door de landbouwsector geduchte terugvordering van belasting voor seizoensarbeid" (56000943P)**

12.01 **Anne Pirson** (Les Engagés): Tomber dans les pommes, monsieur le ministre. Je ne sais pas si vous connaissez l'expression en français? Oui! Je peux vous dire en tout cas que c'est ce qui a failli arriver à des centaines de maraîchers qui sont en pleine récolte actuellement.

Chez nous, on dit "dans les pommes" et pas "dans les pommes de terre". En tout cas, c'est un courrier de votre administration, plutôt une demande de remboursement qui met les agriculteurs dans un pareil état. Dans les faits, depuis le 1^{er} juillet 2023, les agriculteurs en fruiticulture et en maraîchage y bénéficiaient d'un avantage fiscal pour engager des saisonniers, et cela par une dispense de versement de précomptes professionnels. Cette mesure compensait la hausse du coût salarial lié à ces contrats, une hausse qui était intervenue en 2022.

Cependant, en juin de cette année, la Cour constitutionnelle a annulé ce régime avec effet rétroactif au 1^{er} janvier 2024, avec pour résultat, cette semaine, que votre administration a réclamé à ces agriculteurs le remboursement des dispenses pour 2024 et 2025. Aujourd'hui, des centaines d'entre eux doivent donc rembourser des montants colossaux, parfois plusieurs dizaines de milliers d'euros, alors qu'ils ont respecté les règles. Or, ils n'ont rien fait de mal, et beaucoup annoncent déjà qu'ils n'ont pas les moyens pour rembourser les sommes réclamées.

Quelle solution votre gouvernement envisage-t-il pour soutenir ces agriculteurs et éviter que ces remboursements massifs mettent en péril les exploitations et leurs emplois? En effet, derrière chaque remboursement, il y a des familles, des emplois, et c'est par ailleurs notre souveraineté alimentaire qui est en jeu. Par conséquent, nous souhaiterions vraiment que vous puissiez agir avant qu'il ne soit trop tard.

12.02 **Jan Jambon**, ministre: Madame Pirson, vous avez bien décrit les circonstances. Vous n'avez cependant pas dit que cette mesure, prise au 1^{er} janvier 2024, n'a jamais été notifiée à la Commission européenne par le précédent gouvernement. C'est donc là une erreur d'importance qui a été commise. La Cour constitutionnelle a – comme vous l'avez rappelé – annulé cette exonération et n'a pas admis dans ce cas-ci la possibilité de déroger au principe de rétroactivité.

En conséquence, le soutien octroyé depuis 2024 doit être remboursé par le secteur. Ni moi, ni l'administration fiscale n'avons la possibilité d'y déroger. Nous devons, comme tout un chacun, respecter la législation européenne et l'arrêt de la Cour constitutionnelle.

Mon administration doit donc appliquer la décision de la Cour et procéder à une demande de remboursement.

Il s'agit, au total, d'environ 26 millions d'euros et 1 600 contribuables sont concernés. L'administration a désormais informé les contribuables que les montants doivent être remboursés et a précisé le délai dont ils disposent à cet effet.

Suite à plusieurs consultations menées avec le secteur, j'ai demandé à l'administration d'accorder un délai exceptionnel de paiement jusqu'à la fin de l'année. En ce qui concerne les intérêts de retard, une tolérance a également été appliquée avec un délai plus long. J'ai aussi veillé à ce qu'un point de contact central soit mis en place afin que les contribuables puissent poser toutes leurs questions.

12.03 Anne Pirson (Les Engagés): Monsieur le ministre, je vous remercie de vos réponses.

En effet, je n'avais pas précisé que vous n'étiez pas comptable de cette situation, laquelle résulte d'initiatives de l'ancien gouvernement. Vous, pas plus que l'administration, n'en êtes donc responsable. Nous avons bien compris que nous n'avions pas le choix et qu'il fallait appliquer la décision de la Cour constitutionnelle.

J'ai entendu qu'un délai exceptionnel pour le remboursement allait être accordé jusqu'à la fin de l'année. Nous avons noué des contacts et lu dans la presse que certaines personnes devaient rembourser jusqu'à 20 000 euros. Ce ne sont vraiment pas des sommes négligeables. Nous espérons, dès lors, que les mesures prises pourront les aider et que vous pourrez faire preuve de souplesse pour éviter que ces agriculteurs ne tombent en faillite.

Je vous remercie.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

13 Samengevoegde vragen van

- **Axel Ronse** aan David Clarinval (VEM Werk, Economie en Landbouw) over "Jobs jobs jobs" (56000939P)

- **Anja Vanrobaeys** aan David Clarinval (VEM Werk, Economie en Landbouw) over "De nood aan samenwerking en gegevensuitwisseling m.b.t. de beperking van de werkloosheid in de tijd" (56000942P)

13 Questions jointes de

- **Axel Ronse** à David Clarinval (VPM Emploi, Économie et Agriculture) sur "Des emplois, des emplois, des emplois" (56000939P)

- **Anja Vanrobaeys** à David Clarinval (VPM Emploi, Économie et Agriculture) sur "La coopération et l'échange de données nécessaires pour gérer la limitation du chômage dans le temps" (56000942P)

(Het antwoord zal door de minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, belast met Beliris worden gegeven / La réponse sera donnée par le ministre de la Sécurité et de l'Intérieur, chargé de Beliris)

13.01 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer de minister, ik ben in de war. Er gebeuren zeer vreemde dingen. Ik woon in Kortrijk. Daar zijn heel wat vacatures en we krijgen daarvoor mensen uit het Franse Rijsel, maar in Moeskroen werkt dat blijkbaar niet.

Ik heb onderzocht of dat in de rest van het land ook zo is. Welnu, in Molenbeek zet men 230 vrijwilligers in om het vuil van de straten te halen en te zorgen voor netheid. Als men op reis vertrekt via de luchthaven van Charleroi, krijgt men van Ryanair een bericht om vroeg genoeg naar de luchthaven te komen, omdat er een acuut personeelstekort is. Nochtans zitten er in Charleroi 18.000 personen voltijds thuis met een uitkering. In Moeskroen zijn dat er 3.000 en in Molenbeek 9.000. De 9.000 Molenbekenaars die een uitkering ontvangen, hebben het blijkbaar zo druk dat er vrijwilligers moeten worden ingezet om het huisvuil op te halen. In Charleroi hebben de 18.000 personen die thuiszitten, het blijkbaar zo druk dat men in de luchthaven geen personeel meer vindt om controles uit te voeren. In Moeskroen is het juist hetzelfde. Dat is toch bizar?

Men kan dat wat Charleroi betreft nog begrijpen: mensen zijn er bang om buiten te komen, want Denis Ducarme loopt daar rond. Hoe is dat echter mogelijk in al die andere steden? Mijnheer de minister, kunt u mij dat mysterie uitleggen?

13.02 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mijnheer de minister, afgelopen week heeft de federale overheid via de RVA de eerste brieven verstuurd naar de werklozen van wie de uitkering in januari stopt. Ik vind die brief vrij

hard. Men zegt dat de uitkering wordt gestopgezet, dat men de VDAB kan contacteren en dat men moet opletten voor de gezondheidszorg en de kinderbijslag. Normaal gezien zou er ook een brief van de Vlaamse overheid komen. De VDAB moet die mensen immers naar werk begeleiden. Alleen weet niemand wanneer de brief zal komen. Dan zijn er nog de lokale overheden. De OCMW's varen blind, maar we weten wel dat duizenden mensen daar zullen aankloppen voor een leefloon.

Mijnheer de minister, ik vind dat kafkaïaans. Ik heb er geen andere woorden voor. De betrokkenen verliezen zich in brieven en loketten, terwijl het doel van de hervorming net is mensen te helpen. Mensen die al twintig jaar aan de kant staan, hebben meer dan ooit nood aan zorg, begeleiding en ondersteuning. Een sterke overheid zorgt daarvoor. Vandaag botsen de overheden echter met elkaar, terwijl ze smeken om samenwerking om hun job – begeleiding bieden – goed te kunnen doen.

Het kan ook anders. In Turnhout is de wachttijd voor een leefloon dankzij gegevensuitwisseling met de helft verminderd. Daardoor hebben de maatschappelijk werkers tijd voor wat er echt toe doet: mensen begeleiden en vooruithelpen. Dat is samenwerking. Dat is menselijk.

Ik heb voor u maar één eenvoudige vraag, mijnheer de minister. Zult u ook voor de werkloosheidshervorming inzetten op samenwerking: één traject, één databank, zodat werklozen effectief aan een job worden geholpen in plaats van dat ze zich verliezen in een administratief kluwen.

De **voorzitter**: De vragen werden trouwens gericht aan de minister van Werk, Economie en Landbouw en zullen beantwoord worden door de minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, de heer Quintin.

13.03 Minister **Bernard Quintin**: Mijn collega David Clarinval heeft zich vandaag verontschuldigd. Hij heeft mij gevraagd om u het volgende mee te delen. Mijnheer Ronse, het zal geen antwoord over de steden alleen zijn, maar een meer algemeen antwoord.

België hinkt achterop op het vlak van de werkzaamheidsgraad: 70,3 % van de 20- tot 64-jarigen werkt tegenover 75,8 % in Europa. Tegelijkertijd zijn er meer dan 526.000 langdurig arbeidsongeschikten. Dat is een Europees record. Hun re-integratie vormt dus een grote uitdaging. Daarnaast zijn er 320.000 werkzoekenden en 176.500 vacatures, wat wijst op een structurele mismatch.

De Hoge Raad voor de Werkgelegenheid bevestigt dat België zwaar getroffen wordt door een tekort aan arbeidskrachten. Die moeilijkheden, samen met de stijgende rente, beperken onze budgettaire marge en vereisen snelle hervormingen: activering van inactieven, opleiding en omscholing, het aantrekkelijker maken van werken, een flexibelere arbeidsmarkt en de re-integratie van langdurig zieken.

Sinds het begin van de legislatuur werden al belangrijke maatregelen genomen om de arbeidsmarkt dynamischer te maken, met effecten die vanaf 2025 worden verwacht. Ze passen in een deugdzame driehoek: activering, ondersteuning en responsabilisering. Nieuwe maatregelen zullen die basis binnenkort aanvullen. De federale regering wil zo een deugdzame cirkel creëren waarbij meer jobs bijdragen aan het budgettaire herstel via hogere fiscale inkomsten en lagere sociale uitgaven, zonder de fiscale druk te verhogen. Economische groei blijft de krachtigste hefboom voor gezonde overheidsfinanciën.

Mevrouw Vanrobaeys, de succesvolle hervorming van de werkloosheidsverzekering, die wij voorstaan, vergt een intense en nauwe samenwerking met alle betrokken actoren: de federale administratie, de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling, de Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen, de private uitbetalingsinstellingen en de OCMW's.

De voorbije maanden vonden dan ook diverse overlegmomenten plaats op alle niveaus om de goede samenwerking te faciliteren. De problematiek van de gegevensuitwisseling met de regio's kwam uitvoerig aan bod tijdens de vijf bijeenkomsten van de interministeriële conferentie Werk. Het onderwerp werd ook aangesneden tijdens verschillende vergaderingen van het beheerscomité van de RVA. De gegevensuitwisseling met de OCMW's kwam eveneens regelmatig aan bod, bij uitstek tijdens de drie bijeenkomsten van de taskforce die door mijn collega Van Bossuyt werd georganiseerd en die de OCMW-federaties en de RVA samenbrengt in het kader van de werkloosheidshervorming.

Zodra een einddatum van het recht op uitkeringen voor een individuele werkloze wordt bepaald, is die

informatie ook zichtbaar voor de OCMW's en de gewestelijke diensten via de daartoe afgesproken elektronische gegevensstromen. Er wordt structureel gewerkt aan de uitbreiding en de integratie van de gegevensstromen om een goede begeleiding te garanderen. Dat omvat zowel de optimalisatie van de huidige consultatiesystemen als de voorbereiding van bijkomende gegevensstromen richting OCMW's en lokale sociale diensten.

De OCMW's, hun federaties, de POD Maatschappelijke Integratie en de bemiddelingsdiensten kunnen indien nodig bijkomende machtigingen vragen. Alle actoren zijn daarvan op de hoogte en kunnen de nodige acties ondernemen.

13.04 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer de minister, er zijn in dit land heel veel openstaande jobs, meer dan 165.000. Het betreft geen deeltijdse jobs; 85 % daarvan betreft voltijdse jobs. In mijn provincie pleiten de werkgevers ervoor om kortgeschoolde mensen van buiten Europa aan te trekken, terwijl er in Moeskroen – hou u vast – 3.000 personen langdurig werkloos zijn, thuis zitten, met een leefloon, om nog maar te zwijgen van Charleroi en andere steden. Dat moet stoppen. We worden het West-Romeinse Rijk in verval, als we daarmee doorgaan. Arbeiders die ploegenarbeid verrichten, die hun kas afdraaien om een dergelijk systeem te blijven financieren, pikken dat niet langer.

Mijnheer de minister, de regering zal pas succesvol zijn, als we al die mensen aan het werk krijgen. Ik heb maar één slotwoord voor al die Walen en Brusselaars die op dit moment thuiszitten: *Vous êtes les bienvenus, nous avons beaucoup de places vacantes, venez chez nous.*

13.05 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord.

De heer Ronse spreekt over jobs, jobs, jobs. Daar is iedereen voorstander van. Alleen, de kansen op die jobs, jobs, jobs vergroten wanneer men begeleiding biedt op maat. De mensen rekenen daarvoor net op een sterke overheid, federaal, regionaal en lokaal. Dat vraagt samenwerking en maatwerk. Daarom hebben de regeringen met Vooruit ook extra middelen uitgetrokken, federaal en regionaal, voor de maatwerkbedrijven. Nu ziet men dat er vrije plaatsen zijn, maar dat de toeleiding hapert. Dat is echt een gemiste kans.

Mijnheer de minister, ik hoor u verwijzen naar bijeenkomsten van de interministeriële conferentie en van taskforces. Ik heb echter de indruk dat het vooral een oefening op papier is en dat de mensen verloren lopen door loketten en brieven. Vandaar mijn oproep: neem de regie, zorg ervoor (...)

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

14 Questions jointes de

- François De Smet à Bernard Quintin (Sécurité et Intérieur, chargé de Beliris) sur "La lutte contre les fusillades et les flux financiers relatifs au narcotrafic" (56000940P)
- Matti Vandemaele à Bernard Quintin (Sécurité et Intérieur, chargé de Beliris) sur "La violence liée à la drogue à Bruxelles" (56000957P)
- Ortwin Depoortere à Bernard Quintin (Sécurité et Intérieur, chargé de Beliris) sur "La violence liée à la drogue, l'impunité et la multirécidive à Bruxelles" (56000956P)
- Maaïke De Vreese à Bernard Quintin (Sécurité et Intérieur, chargé de Beliris) sur "Le déploiement de patrouilles mixtes composées de militaires et de policiers à Bruxelles" (56000962P)
- Paul Van Tigchelt à Bernard Quintin (Sécurité et Intérieur, chargé de Beliris) sur "Le plan "Grandes Villes"" (56000959P)

14 Samengevoegde vragen van

- François De Smet aan Bernard Quintin (Veiligheid en Binnenlandse Zaken, belast met Beliris) over "De aanpak van de schietpartijen en de geldstromen in het kader van de war on drugs" (56000940P)
- Matti Vandemaele aan Bernard Quintin (Veiligheid en Binnenlandse Zaken, belast met Beliris) over "Het drugsgeweld in Brussel" (56000957P)
- Ortwin Depoortere aan Bernard Quintin (Veiligheid en Binnenlandse Zaken, belast met Beliris) over "Het drugsgeweld, de straffeloosheid en de draaideurcriminaliteit in Brussel" (56000956P)
- Maaïke De Vreese aan Bernard Quintin (Veiligheid en Binnenlandse Zaken, belast met Beliris) over "De inzet van gemengde patrouilles van militairen en politieagenten in Brussel" (56000962P)
- Paul Van Tigchelt aan Bernard Quintin (Veiligheid en Binnenlandse Zaken, belast met Beliris) over "Het 'Plan Grote Steden'" (56000959P)

14.01 **François De Smet** (DéFI): Monsieur le ministre, cet été fut sans doute le pire été de fusillades de notre histoire récente; avec des victimes, des quartiers dans la peur, des balles perdues qui, un jour ou l'autre, vont aussi toucher des innocents.

À tel point que Julien Moinil, notre procureur du Roi de Bruxelles, a convoqué en urgence une conférence de presse pour réveiller et fustiger le monde politique, tous niveaux confondus – soyons honnêtes – mais en pointant d'abord du doigt le fédéral, et en soulignant à quel point le fédéral ne lui donne pas assez de moyens pour agir.

Le message de ce gouvernement en la matière est connu. Il est exclusivement et surtout sécuritaire, karcher, binaire, un peu MR. Il consiste surtout à essayer de mettre du bleu ou du kaki dans les rues.

Faisons pourtant le constat ensemble, un constat que j'invite à faire: oui, on arrête de plus en plus de personnes. On a arrêté plus de 7 000 personnes dans les rues récemment. Pourtant, les fusillades continuent. Pourquoi? Parce que les petits dealers que nous arrêtons sont de la chair à canon. Parfois nous n'avons pas la place pour les contenir et nous devons les relâcher; parfois nous les gardons. Dans tous les cas, ils sont remplacés extrêmement rapidement, parce que la machine qui se trouve derrière eux a une puissance financière et corruptive extraordinaire et les remplace du jour au lendemain.

Tant que vous ne frapperez pas les têtes, tant qu'on ne frappera pas les portefeuilles, nous allons remplir simplement le tonneau des Danaïdes. Je n'ai aucun plaisir à le dire. Vous avez de l'ambition pour nettoyer les rues, mais je ne vois pas l'ambition dans votre gouvernement pour s'attaquer réellement à la criminalité financière et au blanchiment d'argent.

Nous avons proposé un parquet national financier. On nous a dit non, alors qu'en France cela marche et ça rapporte des milliards. Nous avons proposé un secrétariat d'État à la lutte contre la criminalité financière. Cela marche ailleurs, mais on nous a dit non également.

Je ne dis pas que vous ne faites rien, mais nous ne gagnerons pas cette guerre avec juste du bleu ou du kaki dans les rues. Nous la gagnerons quand les gains de la cocaïne seront anéantis, et là-dessus nous ne voyons rien.

Je vous remercie.

14.02 **Matti Vandemaele** (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, 63 schietpartijen, 7 doden en 28 gewonden.

Brussel staat momenteel in de top drie van hoofdsteden met de meeste schietincidenten. Dan heb ik het nog niet over de granaten in Antwerpen.

Het gaat echter over wijken waar mensen wonen, pleinen waar zelfstandigen winkels uitbaten en parken waar kinderen spelen. Het gaat over straten waar mensen wonen, leven en werken. Het lijkt alsof we het geweld in onze hoofdstad en in Antwerpen allemaal normaal zijn beginnen te vinden.

Mijnheer de minister, ik stel vast dat u regelmatig op het terrein gaat en dat is uiteraard goed. Ik hoor en zie evenwel vooral veel aankondigingen van u, van uw collega's Francken en Verlinden en ook van de premier. Dagelijks lees ik nieuwe aankondigingen in de pers. Tezelfdertijd zegt de procureur van Brussel echter dat er naar hem wel geluisterd wordt, maar dat hij niets krijgt. Dat vind ik hemeltergend.

Daarom vraag ik u vandaag geen nieuwe aankondigingen. Ik vraag u vandaag alleen een engagement en een concrete timing. Wanneer zult u uitvoeren wat u hebt beloofd? Wanneer komen de extra handen en ogen er? Wanneer wordt het camerasysteem in Brussel op punt gesteld? Wanneer zult u samen met uw collega Verlinden actie ondernemen, zodat drugsnetwerken niet langer vanuit de gevangenis aangestuurd worden? Wanneer komen de drugsbehandelingskamers er? Er wordt ook veel gesproken over samenwerking, maar wanneer komt die taskforce er? De premier heeft met veel bombarie aangekondigd dat er een taskforce zou komen die alles zou oplossen, maar sindsdien heb ik niets meer van die taskforce gehoord. Kortom, wanneer krijgen de mensen hun straten, pleinen en parken terug? Dank u wel.

14.03 Ortwin Depoortere (VB): Mijnheer de minister, ik verwijs naar de uitlatingen van de korpschef van de zone Brussel HOOFDSTAD Elsene, Michel Goovaerts, die u goed kent en die aan de alarmbel heeft getrokken omwille van de situatie in Brussel: een toenemende drugsplaag, gepaard met drugsgeweld. Ik citeer hem, mijnheer de minister: "Een dosis coke vind je al voor vijf euro. Vijf euro, dan is het geen product meer voor de happy few. Dat is de Colruytmethode: massaal en goedkoop". Een volgend citaat: "Het is vandaag veel makkelijker om via sociale media een wapen te kopen. Vroeger moest je iemand kennen in het milieu. Nu volstaat een berichtje."

Het zijn citaten, mijnheer de minister, die we niet zomaar naast ons neer kunnen leggen. We moeten vaststellen dat steeds meer jongeren, soms al van 12, 13 jaar oud, in de criminaliteit belanden. Ook de feiten van geweld spreken voor zich. Op 12 augustus stond de teller al op 57 schietincidenten in 2025, waarvan meer dan 60 % gelinkt is aan de criminaliteit. Illegalen die misdrijven plegen, komen stevast vrij. Die groep maakt een steeds groter deel uit van de gevangenispopulatie. Op die manier is het dweilen met de kraan open voor onze politiediensten.

Mijnheer de minister, hoe zit het met die taskforce van de premier? Waar zijn de resultaten? Waar zijn de oplossingen? Is deze regering eigenlijk nog geïnteresseerd in de binnenlandse veiligheid, in plaats van nu al maandenlang te palaveren over buitenlandse veiligheid?

14.04 Maaike De Vreese (N-VA): Minister, het is geen goed teken als men militairen moet inzetten op straat. Het doet mij terugdenken aan de periode na de verschrikkelijke aanslagen. Het wil zeggen dat de situatie ernstig is, dat ze niet onder controle is. Men doet dit immers niet voor zijn plezier, omdat men het leuk vindt, maar wel omdat de noodzaak er is in een zeer kritieke situatie.

De rampzalige veiligheidssituatie in Brussel is het gevolg van jarenlang malgoverno door de PS. Die burgemeesters steken nu nog altijd de kop in het zand. De sense of urgency om een Brusselse regering te vormen is er nog altijd niet. *We need to take back control*. Daarvoor zijn hervormingen zeer belangrijk, waaronder vooreerst de eenmaking van de Brusselse politiezones, extra cameranetwerken, de activering van het Kanaalplan en uw Plan Grote Steden en de inzet van specifieke politieteams. De federale politie moet hervormen. Blauw moet meer op straat.

Defensie staat klaar met een juridisch kader dat ervoor zorgt dat militairen op straat effectief kunnen optreden. Wat veel te vaak ontbreekt – ik wil dat nogmaals aanhalen – is de verantwoordelijkheid van de drugsgebruiker. Aan elk lijntje en aan elke pil kleeft bloed. Er zijn al veel te veel doden gevallen. Minister, ik hoop dat u blijft wijzen op die verantwoordelijkheid. U hebt onze volledige steun in de strijd tegen de drugscriminaliteit.

Hoever staat u met de uitwerking van uw grote plan?

14.05 Paul Van Tigchelt (Open Vld): De problemen zijn u bekend, mijnheer de minister, want u gaat regelmatig op het terrein en dat siert u. U toont zo uw betrokkenheid. U weet ook dat het geen gemakkelijke strijd is. Een mirakeloplossing bestaat niet. We weten allebei dat we een overheid nodig hebben die kort op de bal speelt. De drugsmafia past zich aan; de overheid moet zich ook constant aanpassen. Op dat vlak is het inderdaad zo, mijnheer de minister, dat we wachten op concrete maatregelen. Daarvan is hier al melding gemaakt.

Ik kan u geruststellen, collega Vandemaele, de taskforce georganiseerde criminaliteit bestaat en komt samen, maar heeft nog geen resultaten of concrete maatregelen opgeleverd. Ik zeg dat niet, maar de procureur van Brussel en andere actoren op het terrein.

Ik geef een tweede voorbeeld. In het regeerakkoord is er sprake van een structurele versterking op korte termijn van de federale gerechtelijke politie van Brussel en Antwerpen. Ik heb daar de voorbije maanden regelmatig vragen over gesteld, maar daar is geen sprake meer van.

Een derde voorbeeld. De minister van Justitie – want u staat er niet alleen voor, mijnheer de minister – heeft deze zomer tweemaal verklaringen afgelegd in de pers. De eerste verklaring was dat ze een taskforce strafuitvoering heeft opgericht, die met aanbevelingen zal komen in 2028. De tweede aankondiging van de minister was dat ze 1 miljard euro extra nodig heeft.

Er zijn dus geen concrete hervormingen of concrete maatregelen. Daar wachten we nog op. Misschien moet u ook eens spreken met de premier. Hij was de burgemeester van Antwerpen. In Antwerpen zijn snelleresponse teams, *quick response forces*, opgericht. Dat zijn teams van hypergespecialiseerde politieagenten. Die agenten zijn zinvoller dan militairen, want die militairen zijn volgens mij een zwaktebod, een teken van onmacht, los van de discussie wanneer en met welk mandaat ze zouden worden ingezet.

Welke concrete maatregelen zult u nemen? Wat is er afgesproken binnen de Nationale Veiligheidsraad?

14.06 Bernard Quintin, ministre: Mesdames et messieurs les députés, l'été à Bruxelles, mais pas seulement à Bruxelles, a été difficile. Plus de 20 fusillades ont été à déplorer, dont certaines en plein jour, ce qui est une évolution remarquable, au sens premier du terme. J'ai tenu à me rendre auprès des habitants des quartiers concernés, pour les écouter, d'abord; pour leur garantir le plein soutien et l'engagement de ce gouvernement aussi. Car oui, ce gouvernement agit – *we werken* – pour les Bruxellois, les Bruxelloises et pour l'ensemble des Belges.

C'est la raison pour laquelle j'ai, depuis sept mois, déployé un large arsenal de mesures destinées à lutter contre le narcotrafic dans notre pays.

Je pense tout d'abord au renforcement constant de la police judiciaire fédérale (PJF), singulièrement à Bruxelles, qui se poursuit en deux temps. Au travers d'abord d'un renforcement temporaire direct de 31 enquêteurs pour parer à l'urgence de la situation et répondre directement aux demandes légitimes du procureur du Roi, auquel on fait dire beaucoup de choses, mais avec lequel je suis en contact permanent. Mais aussi via un renforcement structurel, puisqu'aux 720 membres du personnel actuel de la PJF Bruxelles s'ajouteront 40 nouveaux enquêteurs d'ici fin novembre.

Il y a actuellement encore 30 postes vacants. Le recrutement des forces de police n'est pas une difficulté qu'à Bruxelles. Celle-ci se pose dans tout le pays et, non, ça n'est pas une question de moyens financiers, c'est une question de choix politiques. Et je pense avoir démontré ces sept derniers mois que mes choix politiques en la matière sont clairs. Comme j'ai déjà eu l'occasion de le dire, j'aimerais bien avoir une imprimante 3D et, chaque fois qu'on me demande des policiers, appuyer pour en avoir 50 par-ci, 100 par-là, 60 par-là. Si quelqu'un a cette machine, de grâce, prêtez-la moi!

Mais, en attendant qu'elle soit créée, nous devons renforcer l'attractivité du métier. C'est la raison pour laquelle je tiendrai un conclave dédié à la question en novembre, qui débouchera sur des décisions à court, moyen et long termes pour pouvoir recruter plus rapidement.

Mijnheer Vandemaele, mijnheer Depoortere, ik maak ook 20 miljoen euro vrij voor camera's. Hiermee zullen

we de lokale en de gerechtelijke overheden ondersteunen om nieuwe camera's te plaatsen op alle plekken waar dat nodig is.

Zoals u weet, zijn we al gestart met de koppeling van alle ANPR-camera's in het hele land aan één enkel systeem, zelfs in West-Vlaanderen. We hebben ook de 8.000 camera's van de NMBS toegankelijk gemaakt voor alle ordediensten, federaal en lokaal.

Ik denk ook aan de grootschalige controleacties die door de federale overheid worden uitgevoerd in samenwerking met de lokale politie, de zogenaamde FIPA-acties, en tot slot aan de zogenaamde BELFI-acties in de strijd tegen louche handelszaken die dienen als dekmantel voor witwaspraktijken, *le blanchissement*.

Met deze maatregelen van mijn grote-stedenplan willen we de strijd tegen drugscriminelen en georganiseerde criminaliteit in onze steden opvoeren. Het zijn geen ballonnetjes, zoals gezegd wordt, maar concrete maatregelen waar we met de verschillende niveaus samen aan zullen werken. Dat is de enige manier om de oorlog tegen de drugshandel te winnen, *du producteur au consommateur*.

Mevrouw De Vreese, mijnheer Van Tigchelt, jullie vragen me naar de inzet van militairen in onze straten. Samen met de minister van Defensie werken we aan de inzet van politie en militairen samen in bepaalde hotspotzones van Brussel en elders in het land indien dat nodig zou zijn. Mijn bedoeling is dat dit zo snel mogelijk kan gebeuren, want de situatie in onze hoofdstad laat geen uitstel toe.

Ik heb gisteren nog overlegd met collega Francken om de modaliteiten van die gemengde patrouilles vast te leggen.

Enfin, monsieur De Smet, d'abord vous ne m'aurez jamais entendu prononcer le nom d'une quelconque marque de machine à eau sous pression, mais vous m'interrogez sur la lutte contre le blanchiment d'argent et la nécessité d'attaquer les trafiquants au niveau du portefeuille.

L'intention du gouvernement est claire. À travers l'approche *follow the value*, nous voulons réinvestir les produits financiers captés dans la lutte contre le trafic de drogue au service de la sécurité de nos concitoyens. Ce travail avance à un rythme soutenu, en étroite collaboration avec le Commissariat national "drogue". Nous aurons donc l'occasion d'évoquer cela à nouveau en commission dans les prochaines semaines.

Il existe deux éléments supplémentaires.

Concernant le parquet financier, je voudrais quand même signaler qu'il n'y a pas d'unanimité au sein du pouvoir judiciaire, entre autres chez les procureurs généraux, pour penser que c'est une bonne idée. Je ne dis pas qu'il ne faut pas renforcer la lutte contre cela, mais il ne faut pas non plus faire dire aux magistrats ce qu'ils ne disent pas forcément.

Et le deuxième élément dont je voulais parler, je pense que je l'ai oublié, mais je profite des dix dernières secondes pour dire que chaque mesure se trouve dans un ensemble. Je dis souvent qu'on prend une mesure, on la sort du contexte et on l'analyse pour dire que ce n'est pas suffisant. Je peux faire la même chose, mais moi je travaille à l'ensemble des mesures pour lutter contre le crime organisé.

De **voorzitter**: Wie witwast, wast wit. Het is inderdaad geen evidentie.

14.07 François De Smet (DéFI): Monsieur le ministre, je vous remercie de vos réponses.

Vous annoncez beaucoup de mesures, même si toutes ne dépendent pas de vous. Plusieurs collègues vous ont interrogé au sujet de la fameuse *task force* annoncée par le premier ministre. Vous n'avez rien dit à ce sujet. Pour éviter que des efforts ne soient gaspillés de part et d'autre, il serait judicieux que le gouvernement agisse en ce domaine.

Je me réjouis de l'annonce relative aux 31 enquêteurs, mais vous savez comme moi que cela ne suffira pas à remplir le cadre. C'est pourquoi M. Moinil s'en émeut. En tout cas, c'est un début. J'insiste pour que ces policiers soient spécialisés.

À défaut de parquet financier, j'insiste aussi sur la nécessité de renforcer des services qui se trouvent déjà à votre disposition. Je pense ainsi à l'Office central pour la lutte contre la délinquance économique et financière organisée (OCDEFO), qui réclame notamment de l'aide dans son expertise numérique afin de suivre l'argent là où il se trouve.

Enfin, s'agissant de l'armée dans les rues, nous voyons bien que cela relève d'une communication en mode "football panique". Vous allez déployer du kaki, alors que ces gens vont être obligés d'appeler la police. Cette disposition vise à rassurer la population et à produire de la communication, mais ce n'est pas cela qui empêchera certains de se tirer dessus à coup de Kalachnikov.

14.08 Matti Vandemaele (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

U bent gaan luisteren, ook in de buurten. Dat wordt erg geapprecieerd. Dat was een belangrijk signaal van uw kant.

U merkt zelf op dat bij de maatregelen alles aan elkaar vasthangt. We mogen er niet één maatregel uithalen. Dat klopt.

Onze minister van Justitie zal echt wel een tandje moeten bijsteken om samen met u tot oplossingen te komen. Ik had gehoopt dat de taskforce dé plaats zou zijn waar de premier dergelijke zaken zou coördineren. Daarover heb ik in uw antwoord echter weinig gehoord.

Ik haal een aantal elementen uit uw antwoord, onder meer de inzet van militairen. Als de minister van Binnenlandse Zaken militairen op straat inzet, betekent dat het failliet van uw beleid. Er bestaat geen mooier signaal om duidelijk te maken dat u het opgeeft.

Binnenlandse veiligheid behoort altijd te worden verzekerd door politiemensen. Daarom moeten we vermijden dat onopgeleide personen zonder kader op straat worden ingezet. Zij hebben daar trouwens ook niet voor gekozen. Dat is de foute weg.

Geef de straten en pleinen terug aan de Brusselaars en aan de Antwerpenaren.

14.09 Ortwin Depoortere (VB): Mijnheer de minister, collega's, gelooft nog iemand de huidige regering?

Ik zal u een aantal maatregelen van het Vlaams Belang meegeven waardoor de regering wat geloofwaardigheid kan winnen. Ten eerste, richt gespecialiseerde eenheden op binnen de politie en richt een drugsagentschap op. Ten tweede, benut het crimineel drugsgeld en herinvesteer dat in handhaving. Richt daarvoor een drugsfonds op. Ten derde, voer de razzia's tegen drugsbendes op. Jaag die bendes op en maak hen het dealen onmogelijk. Ten vierde, zet de criminele illegalen uit ons land. De enige draaideur die zij zouden moeten kennen, is de draaideur op de luchthaven van Zaventem.

Mijnheer de minister, met andere woorden, het is tijd om recht en orde te herstellen.

14.10 Maaïke De Vreese (N-VA): Mijnheer de minister, we hebben inderdaad een algemeen plan nodig, met mensen die ter plaatse actief zijn om de drugsproblematiek aan te pakken. Ik bedoel voornamelijk meer blauw op straat en u weet dat u daarvoor ook heel wat capaciteit moet vrijmaken. Ik weet dat dit enorme inspanningen vergt van de federale politie, maar die moet daar zelf wel toe in staat zijn. Als we militairen inzetten op het terrein en als zij een meerwaarde moeten betekenen, moeten zij ook een juridisch kader hebben waarbinnen zij kunnen optreden. We zeggen van de politieagenten dat ze geen *sitting ducks* mogen zijn, maar dat geldt zeker ook voor onze militairen.

Mijnheer de minister, u komt vaak op het terrein. U verwees even naar West-Vlaanderen alsof het de Far West was. Ook daar kampen we echter met drugscriminaliteit. Ik nodig u uit om op bezoek te komen. Ik ben er zeker van dat onze sheriff, gouverneur Decaluwé, u met veel plezier zal ontvangen.

Président: Eric Thiébaud, doyen d'âge.

Voorzitter: Eric Thiébaud, oudste lid in jaren.

14.11 Paul Van Tigchelt (Open Vld): Dank u, mijnheer de minister, voor uw concrete antwoorden.

De vraag die hier vandaag rijst, is of we genoeg doen. Kan het beter, kan er meer? Ja, dat kan. We moeten een tandje bijsteken. We kunnen beter.

Ik wil u alleen nog waarschuwen: wees voorzichtig met het uitbesteden van veiligheid. Veiligheid is immers een kerntaak van de overheid. Besteed die niet uit aan het leger en ook zeker niet aan de vrouwen zelf. Collega Beenders, ik heb uw voorstel gehoord om vrouwen uit te rusten met pepperspray. Het is echter de overheid die zorgt voor de veiligheid.

Pas tot slot ook alstublieft op met uw wetsontwerp waarmee u het mogelijk wil maken dat de regering groeperingen buiten de wet stelt. Ik vraag u dat als liberaal tot liberaal. Gooi de Grondwet niet in de vuilbak. Artikel 27 van de Grondwet, de vrijheid van vereniging, is heilig. Het is niet aan de regering om zulke maatregelen te nemen. Alstublieft, stop daarmee en trek dat wetsontwerp in.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

15 Vraag van Franky Demon aan Bernard Quintin (Veiligheid en Binnenlandse Zaken, belast met Beliris) over "Het laattijdige optreden van de politie nadat er naaktbeelden v.e. 14-jarige leerlinge circuleerden" (56000950P)

15 Question de Franky Demon à Bernard Quintin (Sécurité et Intérieur, chargé de Beliris) sur "L'intervention tardive de la police après la diffusion de photos d'une élève de 14 ans dénudée" (56000950P)

15.01 Franky Demon (cd&v): Mijnheer de minister, beeld u in dat uw minderjarige dochter huilend van school thuiskomt en meteen naar haar kamer loopt. Uiteindelijk verneemt u dat er een naaktvideo van haar in haar school circuleert. Als vader zou ik daar kapot van zijn. Het was echter de realiteit van een veertienjarig meisje in een Leuvense school.

Iedereen begrijpt dat de wereld van dat kind en haar ouders op dat moment volledig instortte, maar de politie vroeg hun om pas tegen het einde van de week langs te komen om aangifte te doen. Dat is onbegrijpelijk. Het is niet te verwonderen dat die mensen zich compleet in de steek gelaten voelen. Het toont nog maar eens aan waarom cd&v zoveel belang hecht aan het idee van een nabijheidspolitie, een politie die sterk verweven is in de wijken, een politie die bereikbaar, aanspreekbaar en zichtbaar is, altijd. Daar moeten we, mijnheer de minister, ook op het federale niveau nog veel meer een prioriteit van maken.

Onze lokale politiekorpsen doen vandaag wat ze kunnen, maar hun middelen en mankracht zijn beperkt, waardoor keuzes moeten worden gemaakt, maar dat moeten dan wel de juiste keuzes zijn. Iedereen heeft er begrip voor dat voor niet-dringende aangiftes een afsprakensysteem geldt, maar voor dergelijke ernstige feiten waarbij minderjarigen betrokken zijn, moet de politie de klok rond bereikbaar zijn, om situaties zoals we die vandaag meemaken absoluut te vermijden.

Laten we dus samen de juiste keuzes maken. Dat betekent dat we onze lokale politiekorpsen de middelen moeten geven om de nabijheidspolitie in de praktijk te brengen. Wat zult u daarvoor ondernemen, mijnheer de minister?

15.02 Minister Bernard Quintin: Mijnheer Demon, het verhaal van dat meisje is bijzonder pijnlijk en schrijnend. Ik betreur ten eerste wat er is gebeurd. Ik heb mijn diensten onmiddellijk gevraagd dat grondig uit te klaren en na te gaan hoe dat precies is kunnen gebeuren. Intussen kan ik u bevestigen dat de politie met de zaak bezig is. Het is voor mij duidelijk dat de urgentie van dergelijke meldingen beter moet worden ingeschat. Daarom zullen op mijn vraag op korte termijn de nodige interne richtlijnen worden uitgevaardigd.

Laat mij heel duidelijk zijn: het verspreiden van naaktbeelden van minderjarigen is een ernstig misdrijf. Het tast de fysieke en persoonlijke integriteit van de betrokkenen aan. Voor de slachtoffers van dat soort situaties is snelle actie absoluut noodzakelijk. Meldingen van dit type feiten moeten door de diensten, zowel bij de lokale als bij de federale politie, prioritair worden behandeld. Dat vereist een kordate en onmiddellijke reactie in nauwe samenwerking tussen scholen en de politie.

Ouders en jongeren moeten erop kunnen vertrouwen dat ze overal en altijd snel en professioneel geholpen worden. Wij moeten en zullen samen alles op alles zetten om dergelijke situaties in de toekomst te vermijden en slachtoffers beter te beschermen.

Tot slot wil ik benadrukken dat slachtoffers en hun ouders altijd terechtkunnen bij de hulplijn van Child Focus, via het nummer 116000.

15.03 Franky Demon (cd&v): Ik dank u, mijnheer de minister.

U toont begrip en u geeft ook kordate stappen aan die u op korte termijn wilt ondernemen. Voor ons moet de politie altijd aan de zijde staan van degenen die hulp en bescherming binnen onze maatschappij nodig hebben, ook op moeilijke momenten. Wij geloven zeer sterk in nabijheidspolitie.

Ik vraag u dan ook werk te maken van wat in de beleidsnota staat. Dat is wat wij als cd&v hebben gevraagd: één wijkagent per 2.000 inwoners. Zij kunnen helpen om nog beter de oren en de ogen op het terrein te zijn. Ik hoop dat u aan die kar trekt en dat artikel van de beleidsnota zo snel mogelijk maakt. Dank u wel.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

16 Vraag van Tine Gielis aan Jean-Luc Crucke (Mobiliteit, Klimaat en Ecologische Transitie) over "De vele ongevallen met e-steps" (56000944P)

16 Question de Tine Gielis à Jean-Luc Crucke (Mobilité, Climat et Transition environnementale) sur "Les nombreux accidents impliquant des trottinettes électriques" (56000944P)

16.01 Tine Gielis (cd&v): Mijnheer de minister, wij mochten elkaar gisteren nog ontmoeten, toen ik u als burgemeester mocht verwelkomen in de gemeente Laakdal, gelegen in de provincie Antwerpen.

Ik ben blij dat we nu hier, in dit halfroond, met elkaar in overleg kunnen gaan over een heel actueel thema, namelijk de e-steps. We stellen vast dat er dagelijks vijf ongevallen mee gebeuren en dat aantal blijft stijgen. Vijf keer per dag is veel te veel. Ook artsen, rechters en experts roepen om maatregelen en zijn vragende partij om daarmee aan de slag te gaan.

Wij vanuit cd&v delen die bezorgdheid. Daarom hebben we deze zomer een aanzet gegeven tot een wetsvoorstel. We zijn blij dat u de problematiek eveneens ernstig neemt en ermee aan de slag gaat. Het is hoog tijd dat we de cowboys terug aan banden leggen en hen aanpakken.

Concreet zijn wij vragende partij om enerzijds de maximumsnelheid voor e-steps te beperken tot twintig kilometer per uur. Minder snelheid betekent immers minder brokken. Anderzijds willen we de e-steps een nummerplaat geven. Wie de regels overtreedt, moet daarvoor gestraft worden.

*Voorzitter: Peter De Roover, voorzitter.
Président: Peter De Roover, président.*

Samengevat, mijnheer de minister, willen wij meer verkeersveiligheid, minder ongevallen en een einde aan de straffeloosheid waarmee onverantwoorde stepgebruikers door de straten rijden. Dat is wat we beogen en in een wetsvoorstel hebben gegoten. Onze vraag aan u is eenvoudig: bent u bereid dat voorstel in overweging te nemen?

16.02 Minister Jean-Luc Crucke: Mevrouw Gielis, net als u maak ik mij zorgen over het aantal ongevallen, maar ook over de ernst van de verwondingen bij gebruikers van elektrische steps. Ik baseer mij op de officiële Statbel-gegevens tussen 2020 en 2024. Het aantal vastgestelde letselongevallen is in die periode toegenomen met maar liefst 450 %, van 372 letselongevallen in 2020 naar 1.673 in 2024.

Voor het lopende jaar beschikken we momenteel alleen over de gegevens van het eerste trimester. Die schetsen zeker geen rooskleurig beeld. We zien een stijging van 61 % ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Om dat te counteren, wil ik initiatieven nemen om ongevallen te voorkomen en om de gevolgen ervan te

beperken.

Ik verzeker mij van de steun van de meerderheid, maar ook van de oppositie, om daar werk van te maken. Samen met de collega's van Economie en Consumentenbescherming wil ik ervoor zorgen dat alleen veilige en conforme toestellen op de markt aangeboden kunnen worden.

Daarom heb ik de Europese commissaris bevoegd voor Industrie, KMO's en Interne Markt al gevraagd om te werken aan een geharmoniseerd regelgevingskader op Europees niveau dat de invoer van niet-conforme elektrische steps verbiedt. Ik zal de non-paper van Nederland over dat onderwerp zeker steunen. Verder wil ik de helmplicht invoeren om de gevolgen van ongevallen te beperken. Hiervoor zal ik artikel 36 van de wegcode wijzigen, zodat die begin 2026 in werking kan treden. Uw voorstel is voor mij zeker een basis om verder op te werken. Ook stel ik voor e-steps te voorzien van een nummerplaat, zodat we enerzijds beter de veiligheid kunnen handhaven en er anderzijds over kunnen waken dat alleen conforme steps in het verkeer gebracht worden.

Mevrouw de volksvertegenwoordigster, u mag er zeker van zijn dat ik daarbij handel in het algemeen belang.

16.03 Tine Gielis (cd&v): Mijnheer de minister, ik ben blij te horen dat u inderdaad heel wat concrete maatregelen zult nemen om die problematiek aan te pakken. Het is niet alleen belangrijk voor de veiligheid van de stepgebruiker, maar zeker ook voor de andere weggebruikers die daarmee geconfronteerd kunnen worden.

Wij gaan vanuit cd&v akkoord met alle maatregelen die u voorstelt, behalve wat de helmplicht betreft. Wij zijn daar niet tegen. Een helm is inderdaad heel belangrijk om zichzelf te beschermen. Wij denken alleen dat een verplichting misschien een brug te ver is. In die zin pleiten wij eerder voor maatregelen die ongevallen kunnen voorkomen dan voor loutere *harm reduction*. Misschien moeten we daarover nog in dialoog gaan in de commissie.

Dank u wel, mijnheer de minister.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

17 Questions jointes de

- Denis Ducarme à Annelies Verlinden (Justice, chargée de la Mer du Nord) sur "Le retrait d'un artiste du programme du Gent Festival van Vlaanderen en raison de ses origines" (56000948P)

- Sam Van Rooy à Rob Beenders (Protection des consommateurs, Lutte contre la fraude sociale, Personnes handicapées et Égalité des chances) sur "Le constat par l'Allemagne d'un "antisémitisme pur" au sein d'administrations de notre pays" (56000960P)

17 Samengevoegde vragen van

- Denis Ducarme aan Annelies Verlinden (Justitie, belast met de Noordzee) over "De schrapping van het optreden van een artiest op Gent Festival van Vlaanderen wegens zijn afkomst" (56000948P)

- Sam Van Rooy aan Rob Beenders (Consumentenbescherming, Socialefraudebestrijding, Personen met een handicap en Gelijke Kansen) over "De Duitse regering die vaststelt dat er sprake is van 'puur antisemitisme' bij overheden in dit land" (56000960P)

17.01 Denis Ducarme (MR): Monsieur le président, la plupart des démocrates ont naturellement été parfaitement indignés par la décision de l'opérateur culturel flamand Gent Festival van Vlaanderen visant à retirer d'une affiche d'un de ses concerts un artiste sur la base de ses origines.

C'est inacceptable, quelle que soit l'origine de l'artiste. Nous avons vu encore hier le chancelier Merz, horrifié, dénonçant cette décision antisémite. Notre premier ministre lui-même s'est rendu en Allemagne pour dénoncer cette décision antisémite.

L'antisémitisme, au sens de la loi en Belgique, n'est pas seulement une prise de position, une opinion. C'est une infraction, au sens de la loi de 1981. Cela peut l'être également du point de vue des règlements liés au contrat de travail, au sens de la loi de 2007 sur les discriminations.

C'est pour cette raison que cette question s'adressait à notre ministre de la Justice, pour l'interroger sur sa capacité d'injonction positive pour poursuivre les infractions, une compétence exclusive de la ministre de la Justice, qui n'a pas daigné se rendre à l'invitation du Parlement.

M. Beenders n'a aucune compétence en matière d'injonction positive. Il ne pourra pas répondre à ma question.

Mevrouw Verlinden, de nieuwe Vlaamse Pontius Pilatus? Ik weet het niet.

Monsieur le ministre, je n'ai aucune question à vous poser. Je vous demande peut-être seulement si vous condamnez la position de la ministre Gennez, qui a soutenu la décision de l'opérateur culturel flamand? Nous rejoignez-vous dans notre demande de démission à son encontre?

17.02 Sam Van Rooy (VB): Onder het mom van vermeende kritiek op Israël wordt een culturele boycot uitgevoerd. Dat is puur antisemitisme en een aanval op de fundamenteën van onze cultuur. Als het aanvaardbaar wordt om Duitse orkesten en Joodse artiesten collectief te weren, is er een rode lijn overschreden. Europese podia mogen geen plekken worden waar antisemieten het programma bepalen, aldus de Duitse minister van Cultuur over de *cancelling* van topdirigent Lahav Shani in Gent, in dit land. Die antisemieten, die inderdaad niet het programma van onze podia zouden mogen bepalen, zijn de stad Gent, het Gent Festival van Vlaanderen en last but not least Vlaams minister van Cultuur Caroline Gennez, uw ambtsgenoot en partijgenoot, mijnheer Beenders. De twee N-VA-bestuursleden van het muziekfestival hebben nooit aan de alarmbel getrokken en N-VA-minister-president Diependaele laat minister Gennez gewoon zitten.

Mijnheer de minister, dat is *kauft nicht bei Juden* anno 2025, aangevuurd, georganiseerd en achteraf toegejuicht door het Gentse Festival, door het Gentse stadsbestuur en door minister Gennez. Ook de federale overheid is betrokken, namelijk via de Nationale Loterij. Antisemitisme wordt gesponsord met belastinggeld, zover is het gekomen in België anno 2025.

Rob Beenders, u bent minister van Gelijke Kansen en u wilt, zegt u, een beleid voeren tegen discriminatie en tegen racisme en antisemitisme. Welnu, ik zou zeggen, hier is dé kans om dat nu eens echt te laten zien.

17.03 Rob Beenders, ministre: Monsieur Ducarme, mijnheer Van Rooy, j'ai constaté comme vous que le conseil d'administration du Festival van Vlaanderen a réfléchi et décidé en son âme et conscience.

Le gouvernement a envoyé un signal fort au régime génocidaire de Netanyahu avec des sanctions économiques et diplomatiques.

Collega's, het is niet omdat men kritiek uit op een genocidair regime, dat men ook een antisemiet is. Ik verzet me sterk tegen het misbruik van termen als antisemitisme, discriminatie en racisme. Net door die termen te bagatelliseren, wakkert men antisemitisme, discriminatie en racisme aan. Dat is precies wat we afgelopen week hebben kunnen vaststellen en ik zal mij hier als minister van Gelijke Kansen tegen blijven verzetten.

Ondertussen moeten we voortwerken aan zaken waar mensen van wakker liggen: hun koopkracht, hun zorg en hun pensioen. Het is belangrijk om onze tijd te besteden aan het antwoord op de vragen hoe mensen aan het eind van de maand hun facturen kunnen betalen, hoe hun pensioenen er morgen zullen uitzien en hoe we ervoor kunnen zorgen dat de zorg gegarandeerd blijft voor inwoners die daarop wachten. Laten we daarmee aan de slag gaan.

17.04 Denis Ducarme (MR): Monsieur le ministre, vous avez raison: il faut sanctionner, comme nous le faisons avec cette majorité, le gouvernement inacceptable de M. Netanyahu au regard des actes commis dans la bande de Gaza. Cependant, il ne faut pas répondre à ce comportement inacceptable par des décisions antisémites. Voilà notre conviction.

Nous sommes un peu surpris, chers collègues flamands, que vous abdiquiez devant cette décision antisémite prise par un opérateur culturel flamand. Nous sommes très surpris que vous laissiez ainsi souiller, naturellement, l'honneur national, mais également le drapeau flamand.

Vous le savez, de plus en plus au MR, nous songeons à venir vous aider et à déposer des listes en Flandre.

17.05 Sam Van Rooy (VB): Minister, uw antwoord was duidelijk. Vandaag bent u geen minister van gelijke kansen meer, maar wel van collaboratie, collaboratie door lafheid en opportunisme. De N-VA stond erbij en keek ernaar. Geen grote woorden nu over een Chinese muur.

In Belgistan komen de jaren 30 niet alleen letterlijk, maar ook ideologisch dichterbij. Politici en zelfs ministers offeren de joden op om moslimkiezers te paaien. Daders van letterlijke oproepen om joden de keel over te snijden of te verbranden, worden in dit land niet gestraft.

Dames en heren, u laat een antisemitische minister gewoon voortdoen. Dat geen enkele partij ons nog ooit de les komt spellen over racisme en discriminatie!

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

18 Questions jointes de

- **Aurore Tourneur à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes)** sur "L'importance de prévoir les moyens nécessaires pour les CPAS" (56000951P)

- **Ellen Samyn à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes)** sur "L'impact du flux sortant de chômeurs de longue durée sur le fonctionnement des CPAS" (56000955P)

18 Samengevoegde vragen van

- **Aurore Tourneur aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid)** over "Het toekennen van de nodige middelen aan de OCMW's" (56000951P)

- **Ellen Samyn aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid)** over "De impact van de uitstroom van langdurig werklozen op de werking van de OCMW's" (56000955P)

18.01 Aurore Tourneur (Les Engagés): Madame la ministre, grâce à l'action de notre vice-premier ministre, Les Engagés ont obtenu que la réforme des allocations de chômage soit indissociablement liée à un soutien massif du fédéral aux CPAS. Pour nous, c'était une condition essentielle. La solidarité ne peut pas être décrétée sans être financée et il aurait été irresponsable de demander davantage aux CPAS sans leur donner les moyens d'y parvenir.

Car vous le savez, dès janvier 2026, une frange importante de nos concitoyens basculera du chômage vers le revenu d'intégration sociale. Derrière ces chiffres, il y a des parcours de vie, des familles monoparentales, des jeunes parfois sans diplôme, des personnes fragilisées qui devront être accompagnées dans la dignité et orientées vers l'insertion. Ce défi, ce sont nos CPAS qui les porteront en première ligne au quotidien.

Or, dans le même temps, la Fédération des CPAS nous alerte sur un double risque. D'un côté, le manque d'attractivité et la surcharge de travail des assistants sociaux et, de l'autre, le manque criant de moyens matériels et structurels pour mener à bien leur mission. Nous vous savons, madame la ministre, attentive à ces signaux et motivée à trouver des solutions, mais il y a urgence. Il n'appartient pas aux communes d'assumer seules, en infrastructure et en matériel, le poids de notre aide sociale.

Madame la ministre, dans le cadre du prochain Conseil des ministres consacré à cela, un soutien flexible et ouvert pourrait-il être mobilisé, non seulement pour du personnel mais aussi pour du matériel et de l'infrastructure? Quand allez-vous améliorer durablement l'attractivité du métier d'assistant social, pilier de notre état social actif?

Vandaag staat niet enkel het beheer van de OCMW's op het spel. Een instabiel OCMW betekent immers dat de fundamenteën van onze solidariteit zelf onder druk staan.

Dank u bij voorbaat voor uw antwoorden.

18.02 Ellen Samyn (VB): Mevrouw de minister, vanaf 1 januari verliezen duizenden langdurig werklozen hun recht op een werkloosheidsuitkering. Velen onder hen zullen zich vervolgens tot het OCMW wenden om een leefloon aan te vragen.

Sociale partners en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten waarschuwen voor de praktische gevolgen. In grote steden zoals Antwerpen en Gent gaat het om honderden bijkomende aanvragen tegelijk. Omdat een leefloon enkel na een sociaal onderzoek, inclusief huisbezoek, kan worden toegekend, dreigt de behandeling weken of zelfs maanden te duren. Dat betekent dat burgers in de praktijk tijdelijk zonder bestaansmiddelen zullen vallen.

De VVSG benadrukt dat het een erezaak is voor lokale besturen om beslissingen binnen de wettelijke termijn van 30 dagen te nemen, maar dat dit alleen lukt als ze tijdig worden versterkt met personeel en via opleiding. Zonder bijkomende middelen dreigt het systeem vast te lopen, met nefaste gevolgen voor zowel de maatschappelijk werkers als de betrokken leefloonaanvragers.

Mevrouw de minister, welke maatregelen hebt u al genomen of gepland om OCMW's voor te bereiden op die toestroom? Zijn er afspraken over financiering en personeelsversterking, zodat besturen ook effectief voor 1 januari extra krachten kunnen aanwerven en opleiden? Overweegt u bijvoorbeeld een tijdelijke oplossing, zodat de voorlopige toekenning van een leefloon kan worden voorzien om te vermijden dat mensen tijdens de wachttijd zonder inkomen vallen? Zal er ook op korte termijn overleg plaatsvinden met de VVSG, de sociale partners en de betrokken steden en gemeenten om de uitvoeringsproblemen op te vangen?

18.03 Minister **Anneleen Van Bossuyt**: Mevrouw Tourneur en mevrouw Samyn, onze OCMW-medewerkers zetten zich elke dag in voor het welzijn van anderen. Hun werk verdient absoluut onze steun.

Dans le cadre de la réforme visant à limiter la durée de l'allocation de chômage, le gouvernement fédéral a décidé de mettre en place un mécanisme de compensation pour les CPAS. Nous ne les laissons pas tomber. Au contraire, nous les renforçons afin qu'ils puissent continuer à remplir leur mission sociale de manière qualitative.

Un budget de compensation est prévu cette législature. Il s'élève à 300 millions d'euros en 2026 et 2027, à 302,3 millions en 2028 et à 342,6 millions en 2029. La compensation débutera en 2026 à 100 % et sera encore augmentée, notamment en multipliant par deux les frais de dossier.

Les CPAS bénéficieront également d'un soutien supplémentaire via le projet individualisé d'intégration sociale (PIIS), un contrat de coopération entre le bénéficiaire du revenu d'intégration et le CPAS, comprenant des engagements concrets permettant de se rapprocher d'un emploi et d'une intégration sociale pleine et entière.

Mevrouw Samyn, nog dit jaar zal er 26 miljoen euro supplementair naar de OCMW's gaan.

Les CPAS pourront utiliser ce budget pour renforcer leurs services.

Nous facilitons également l'entrée de nouveaux collaborateurs, puisque vous avez parlé de la lourdeur administrative, en offrant aux Régions la possibilité d'identifier elles-mêmes les diplômés qui donnent accès à un emploi au sein d'un CPAS. Aujourd'hui encore, les assistants sociaux traitent trop souvent des dossiers qui ne relèvent pas de leurs missions essentielles, comme l'avance sur les allocations de chômage et de maladie. Cet aspect est également en cours d'examen.

Mevrouw Samyn, mijn kabinet staat regelmatig in contact met het werkveld. U vernoemde de VVSG en de OCMW's. Met hen staan we regelmatig in contact. Dat kan ik u verzekeren.

Wie een brief krijgt van de RVA met de boodschap dat zijn of haar werkloosheidsuitkering wordt stopgezet, behoort zich in eerste instantie te wenden tot de VDAB, Forem of Actiris om te zoeken naar werk.

Laat me heel duidelijk zijn, het verlies van een werkloosheidsuitkering geeft natuurlijk niet automatisch recht op een leefloon. De voorwaarden voor een leefloon zijn veel strenger dan de voorwaarden voor een werkloosheidsuitkering. Wie kan werken, moet de stap naar werk ook effectief zetten. Werken is geen straf. Sommigen denken dat, maar dat is absoluut niet het geval. Werken is een kans om zich te ontplooiën en zelfredzaam te worden. Dat is het beleid waar deze regering voor staat.

18.04 **Aurore Tourneur** (Les Engagés): Madame la ministre, je vous remercie pour vos réponses et vos éclaircissements mais si nous voulons réussir la réinsertion et l'activation des milliers de bénéficiaires sur notre

marché de l'emploi, nos CPAS devront être pleinement soutenus.

Cela suppose non seulement du personnel – comme vous l'avez bien stipulé – mais également des moyens matériels, des infrastructures et des outils modernes pour accompagner dignement chaque parcours.

De uitdaging is eenvoudig: de OCMW's moeten de concrete middelen hebben om hun taken te kunnen vervullen.

Madame la ministre, Les Engagés seront à votre côté. Vous pourrez compter sur nous.

18.05 Ellen Samyn (VB): Medio september zijn we slechts enkele maanden verwijderd van de invoering en toch bestaat er nog steeds zeer grote onduidelijkheid. Hoe kan dat, mevrouw de minister? De VVSG en de OCMW's lieten gisteren nog weten niet klaar te zijn voor de extra instroom. Zonder bijkomende middelen en personeel dreigt de behandeling van leefloonaanvragen te vertragen, met het risico dat burgers tijdelijk zonder inkomen vallen. Dat is niet alleen zorgwekkend, maar ook vermijdbaar.

De extra werkdruk en lange wachtrijen zorgen er bovendien voor dat maatschappelijk werkers vrezen voor hun veiligheid. We hebben gezien wat er in Gent is gebeurd. Zult u voorzien in veiligheidspersoneel om onze hulpverleners te beschermen tegen agressieve cliënten? Werk zeker samen met steden en gemeenten, zorg voor tijdelijke versterking en voor duidelijkheid. Garandeer dat niemand zonder bestaansmiddelen komt te zitten en dat de veiligheid van onze OCMW-medewerkers verzekerd is.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Dat brengt ons bij het einde van de mondelinge vragen.

Voorstel van resolutie, wetsontwerp en begrotingsaanpassingen

Proposition de résolution, projet de loi et ajustements budgétaires

19 Voorstel van resolutie betreffende de ondersteuning van belastingplichtigen bij het invullen van de aangifte in de personenbelasting bij het overlijden van een partner (759/1-4)

19 Proposition de résolution visant à aider les contribuables à remplir leur déclaration à l'impôt des personnes physiques après le décès d'un partenaire (759/1-4)

Voorstel ingediend door:

Proposition déposée par:

Achraf El Yakhoulfi, Jan Bertels, Anja Vanrobaeys.

Bespreking

Discussion

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking (Rgt 85, 4) **(759/4)**

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(759/4)**

De bespreking is geopend.

La discussion est ouverte.

De rapporteur, de heer Vanbesien, verwijst naar het schriftelijk verslag.

Het woord is aan mevrouw Verkeyn.

19.01 Charlotte Verkeyn (N-VA): Collega's, een sterfgeval in de familie zorgt voor heel veel verdriet. Net in zo'n moeilijke periode loert de bureaucratie om de hoek...

Ik zie dat collega El Yakhoulfi wellicht eerst het woord wilde nemen.

De **voorzitter**: Gaat u voort, mevrouw Verkeyn. Ik zal de werkzaamheden wel regelen.

19.02 Charlotte Verkeyn (N-VA): Het voorliggende voorstel van resolutie, dat door collega El Yakhoulfi werd ingediend, maar gedragen wordt door alle fracties van de arizanameerderheid, wil een antwoord bieden op die problematiek. Nabestaanden moeten bij het overlijden van hun familielid in die moeilijke periode kiezen of ze nog een gemeenschappelijke dan wel een aparte aangifte indienen, wat een groot verschil maakt. In die omstandigheden is niet iedereen evenwel mentaal in staat om de beste keuze te maken. Dat leidt tot fouten en resulteert niet in een aangifte met het oog op de minste belasting.

Wij steunen het voorstel van resolutie volledig, enerzijds omdat het soelaas en verlichting brengt voor de burger, anderzijds omdat het een belangrijk signaal is voor onze fractie. De fiscus krijgt hier immers het signaal dat hij de burger daadwerkelijk mag helpen en hem ten dienste mag staan om de minst belaste keuze te maken. Er zijn immers grote verschillen afhankelijk van de keuze voor een gezamenlijke of een aparte aangifte.

Het voorstel van resolutie speelt daarop in door te vragen om in Tax-on-web automatisch een melding te genereren. Zo weet de belastingplichtige dat hij de keuze heeft en kent hij voor elke keuze de berekening van de belasting. Zo kan de belastingplichtige onmiddellijk uitmaken wat voor hem of haar de beste keuze is en hoeft men het systeem niet drie keer aparte berekeningen te laten maken.

Voorts dringen wij in punt 8 erop aan om blijvende aandacht te hebben voor administratieve vereenvoudiging voor die burger die door moeilijke familiale omstandigheden en periodes van verdriet gaat. We geven ook mee dat er bij de uitwerking van het voorstel van resolutie rekening mee wordt gehouden dat het niet alleen gaat om de administratieve verplichtingen. Wij roepen op om belastingplichtigen ook de tijd te geven om eventuele fouten recht te zetten.

Een goede oplossing voor ons kan de uitbreiding van de ambtshalve ontheffing zijn. Momenteel heeft men vijf jaar de tijd om een grond aan te voeren wanneer men een foute keuze heeft gemaakt. Een foute keuze betekent in dit geval dat men onterecht te veel belastingen heeft betaald, doordat men in een moeilijke periode deze of gene keuze heeft gemaakt. Het is belangrijk dat men de mogelijkheid krijgt om dat recht te zetten.

Niet alleen de belastingplichtige zou die mogelijkheid moeten hebben, ook de fiscus zou ambtshalve moeten kunnen vaststellen dat de belastingplichtige niet de voordeligste keuze heeft gemaakt. De fiscus moet dan de burger erop kunnen wijzen dat er andere mogelijkheden bestaan. Dat lijkt ons waardevol om mee te nemen.

Ik rond af. Hier ligt een heel mooi voorstel van resolutie. We hopen op resultaten. Het voorstel betekent een nuttige stap in de vermindering van de administratieve lasten voor de belastingplichtige en het zet het principe van de minst belaste weg in de praktijk om.

19.03 Benoît Piedboeuf (MR): Monsieur le président, je vais abonder dans le sens de ma collègue pour dire que nous allons évidemment – et nous l'avons fait en commission – soutenir cette résolution parce qu'elle va dans le bon sens: dans le sens de l'efficacité administrative et de la liberté de choix du contribuable. Elle prévoit un calcul automatique quand cela est possible et, sinon, un outil de simulation si cela est nécessaire. Il s'agit d'un pas concret vers une solution pragmatique pour des gens qui, à un moment donné de leur vie, sont déstabilisés. Maintenant, on compte sur le gouvernement pour mettre en œuvre cette résolution.

19.04 Steven Matheï (cd&v): Mijnheer de voorzitter, ook wij steunen deze resolutie volkomen.

Wanneer een gehuwde of wettelijk samenwonende partner sterft, is dat een heel emotioneel gegeven. Er komt bovendien ook een hele rompslomp bij kijken, op tal van vlakken, ook op het vlak van de personenbelasting. Er moet dan namelijk gekozen worden of men twee aparte aangiftes doet of een gezamenlijke. Die keuze kan financieel vergaande gevolgen hebben, terwijl het op dat moment misschien niet heel duidelijk is wat men juist moet doen.

Deze resolutie komt daaraan tegemoet. Ze zorgt ervoor dat de twee keuzes berekend getoond worden, zodat men op eenvoudige manier de passende keuze kan maken.

Dat is iets wat eigenlijk relatief eenvoudig klinkt, maar tot nu toe was dat niet het geval. Deze maatregel past perfect in het streven naar een goede verhouding tussen de belastingplichtige en de fiscus. Het is een van de vele maatregelen die genomen kunnen worden om die relatie nog beter te maken en is vooral ook een vereenvoudiging voor de belastingplichtige.

Wij zullen dit voorstel van harte steunen. We danken ook de indieners voor het initiatief.

19.05 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik volg de geschiedenis van dit voorstel sinds het begin tijdens de vorige legislatuur. Het begon als een wetsvoorstel van collega Joris Vandenbroucke, maar het werd toen niet afgerond. Het werd in deze legislatuur opnieuw ingediend door collega El Yakhoulfi.

Ecolo-Groen was vanaf het begin een grote supporter. Dit is echt een voorstel dat het leven eenvoudiger kan maken voor mensen die sowieso in een moeilijke periode zitten. Top! Nadien begon echter de afbraak. Plots werd het wetsvoorstel afgezwakt tot een resolutie. Het was niet langer een wet, maar een vraag aan de regering om er misschien iets mee te doen.

De vraag waarom het wetsvoorstel werd omgezet in een voorstel van resolutie hebben we uiteraard voorgelegd aan de indiener, maar we hebben nooit een duidelijk antwoord gekregen. Er was alleen een vage redenering dat het op het niveau van de aangifte moest worden geregeld in plaats van op het niveau van de aanslag, of zo iets. Het ene zou niet via een wetsvoorstel kunnen, maar moest via een resolutie.

Ik heb van die uitleg niets begrepen. Volgens mij is het een nepargument. Ik wilde de opname van die uitleg nog eens bekijken, maar die vergadering vond plaats in zaal Brel, waar er geen video-opnames zijn. Die uitleg is dus voor de eeuwigheid verloren, maar misschien kan de heer El Yakhoulfi het vandaag nog eens proberen.

Het enige wat boven lijkt te drijven, is dat het gebeurt op vraag van de administratie, die niet wil meegaan in de finaliteit van het oorspronkelijke wetsvoorstel en dat Vooruit daaraan heeft toegegeven.

Bij de bespreking van de resolutie kwam er bovendien plots nog een amendement. De belangrijkste meerwaarde van het voorstel werd eruit gehaald. De hiernavolgende zin werd geschrapt: "De aanslag met het meest gunstige eindsaldo van de verschuldigde of terug te storten belastingen met betrekking tot dat aanslagjaar aan te bieden aan de overlevende partner, dan wel aan de erfgenamen of de algemene legatarissen." Dat werd geschrapt en dat gebeurde opnieuw op vraag van de administratie.

Dat amendement maakt de resolutie ook inconsistent, want de administratie krijgt wel de opdracht om zowel de afzonderlijke als de gemeenschappelijke aangifte te berekenen, maar ze mag de meest gunstige niet aanbieden. Het resultaat is een sterk afgezwakte regeling die neerkomt op een vraag aan de regering om eventueel Tax-on-web aan te passen, zodat verschillende simulaties kunnen worden gemaakt. Dat kan nu ook al in Tax-on-web, maar dat zal gemakkelijker worden.

Collega's, ik heb een fundamentele vraag, namelijk wie maakt in dit land de wetten? Is dat de administratie of is dat de wetgevende macht? Als wij dat immers niet meer doen, kunnen we na de Senaat misschien ook de Kamer afschaffen.

Onze fractie is enorm ontgoocheld over wat uiteindelijk overblijft van de goede intenties van het wetsvoorstel. Wie weet, komt echter later in deze legislatuur hetzelfde voorstel opnieuw op de agenda van de commissie, met name een voorstel dat de oorspronkelijke intentie van het wetsvoorstel wil hernemen. Als dat het geval is, dan zullen we de heer El Yakhoulfi zeker de kans geven om het wetsvoorstel mee te ondertekenen.

Omdat er misschien wel een kleine vooruitgang zal komen in de dienstverlening, zullen wij het voorstel steunen. Het voorliggende voorstel is echter niet het voorstel dat oorspronkelijk werd geschreven en dat betreuren wij.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Quickenborne, wat wilt u?

(...): (...)

De **voorzitter**: Mag ik de collega's iets vragen? We hebben een bepaalde manier van werken bij resoluties. Die is algemeen bekend. Ik wou uiteraard uit fatsoen de heer El Yakhoulfi het laatste woord geven in de bespreking.

Plots komen er leden tot hier om zich in te schrijven. Ik zal de heer Vereeck en de heer Van Quickenborne dus het woord geven. Mag ik echter vragen dat men zich in de toekomst tijdig inschrijft, zodat de orde bij resoluties wordt gerespecteerd?

Er is een verschil met wetsvoorstellen en ontwerpen, waarbij natuurlijk uiteenzettingen en een debat kunnen plaatsvinden. Bij resoluties is er evenwel een vaste manier van werken. Het is wenselijk dat we ons daar enigszins aan houden.

Ik was verbaasd dat er slechts vijf ingeschreven sprekers waren, maar dat is uiteraard uw vrijheid. Iedereen heeft de kans gekregen.

Ik geef nu het woord aan de heer Vereeck en daarna aan de heer Van Quickenborne, zodat de indiener, de vader van het voorstel, als laatste kan spreken. Er zijn eigenlijk geen reglementaire bepalingen. Men kan de indiener ook als eerste het woord geven. Het is dan echter erg onheus dat er daarna nog tussenkomsten volgen waarop hij niet meer kan antwoorden. Nu hij als laatste spreekt, kan hij desgevallend nog repliceren.

19.06 Lode Vereeck (VB): Mijnheer de voorzitter, het was niet mijn bedoeling een lange tussenkomst te houden. Om die reden had ik mij aanvankelijk ook niet ingeschreven. Ik heb het verslag en de totstandkoming van het initiatief nog eens doorgenomen. Ik had inderdaad een vraag voor de hoofdindieners, collega El Yakhoulfi.

Laat mij beginnen met te zeggen dat wij dit een zeer mooi initiatief vinden. De redenen waarom het wordt ingevoerd, met name hulp verlenen aan iemand wiens partner is overleden, zijn duidelijk. Dat is een stressvolle periode. Fiscaliteit is vaak erg ingewikkeld en het is niet eenvoudig voor iemand om in die omstandigheden de minst belaste weg te vinden. U zegt nu dat de FOD Financiën zal worden ingeschakeld om hulp te bieden. Dat krijgt straks onze steun. Ik vermoed zelfs dat het voorstel unaniem zal worden goedgekeurd.

Uiteraard zal de FOD Financiën daardoor wel meer werk krijgen. Als we de werklast bij de FOD Financiën willen beperken, is er in dit land nood aan een fiscale vereenvoudiging. Dat geldt niet alleen voor de burgers, maar ook voor de fiscale ambtenaren. Zij zullen immers alles moeten uitzoeken.

Ik heb twee vragen voor u, mijnheer El Yakhoulfi.

De eerste vraag sluit aan bij die van collega Vanbesien. Aanvankelijk ging het om een wetsvoorstel. Zo heb ik het een jaar geleden leren kennen, toen we het voor de eerste keer hebben besproken. Vervolgens werd dat wetsvoorstel ingetrokken. Nu is het een voorstel van resolutie, dat in feite op een paar details na identiek is aan het wetsvoorstel. Met dat voorstel van resolutie vraagt u nu aan de regering om een wetsontwerp in te dienen dat overeenstemt met wat u als wetsvoorstel hebt ingediend.

Als het allemaal zo belangrijk is, waarom dan die vertraging? Wie heeft het voorstel teruggedroefd? Gisteren hebben we in de commissie voor Financiën iets gelijkaardigs meegemaakt. Er werd door de regering een amendement ingediend. Dat kwam om twaalf uur 's middags binnen, werd om zes uur 's avonds ingetrokken en de volgende dag om elf uur opnieuw ingediend. Dan weet men dat er al van alles heeft gespeeld. Ik weet niet of dat hier het geval is, maar ik denk dat het voor het parlementaire verslag nuttig is te weten wat daar is gebeurd. Waarom was het niet eenvoudig een wetsvoorstel, dat we konden goedkeuren en daarmee was de kous af?

Mijnheer El Yakhoulfi, ik wou u vragen of u het De Roover-algoritme kent, het zogenaamde *Algorooover*. De eerste vraag die daarbij rijst, is uiteraard of er een probleem is. Mijn vraag aan u is over hoeveel mensen het hier eigenlijk gaat. Hebt u daar cijfers over? Hoeveel mensen zijn betrokken of hoeveel casussen zullen we moeten onderzoeken?

Het volgende element in het *Algorooover* is de vraag of het voorstel ook een goede oplossing is. Op dat gebied is het algoritme eigenlijk niet correct. De vraag is niet of het voorstel een oplossing is. Wanneer men aan

regulering doet, is de vraag eerder of het de beste oplossing is. Hebt u alternatieven bekeken die mogelijk minder belastend zijn voor de FOD Financiën? Ik denk bijvoorbeeld – ik ben nu aan het brainstormen – aan een eenvoudige app die de belastingplichtige zelf kan invullen. Hebt u ook dergelijke alternatieven onderzocht?

Ik vat nog even samen. Waarom is er die merkwaardige parlementaire gang van zaken? Hoe groot is het probleem? Werd dat onderzocht? Wat is de werklast? Worden er extra middelen voorzien voor de FOD Financiën om die taken te kunnen uitvoeren?

Dank u wel, ik kijk uit naar uw antwoord, mijnheer El Yakhoulfi.

De **voorzitter**: Dank u wel, collega Vereeck. Ik had nooit durven te denken dat ik zo snel school zou maken. Ik moedig ook iedereen aan om die reflex blijvend te ontwikkelen.

Collega Van Quickenborne heeft het woord.

19.07 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, eerst en vooral mijn excuses omdat ik me te laat heb ingeschreven. Ik was echter geprikkeld door de uiteenzetting van collega Vanbesien. In het leven moet men de dingen soms laten afhangen van het moment. Die momenten zijn trouwens vaak de mooiste in het leven. Zoals u kunt zien, heb ik van een lange vakantie genoten.

Collega's, er is inderdaad een lange voorgeschiedenis. In de vorige legislatuur verdedigden de heer Bertels en de heer Joris Vandenbroucke vurig het oorspronkelijk wetsvoorstel. Dat maakte toen deel uit van een groot compromis dat we wilden sluiten. Uiteindelijk is dat niet gelukt.

Mijnheer El Yakhoulfi, ik ben er echter van overtuigd dat de fiscus ten dienste moet staan van de burgers in plaats van omgekeerd. Ik dacht dat de socialisten het licht hadden gezien en eindelijk hadden begrepen dat de fiscus ook iets moet terugdoen voor de mensen. De fiscus kost ons immers onwaarschijnlijk veel. Vervolgens nam u in het Parlement de fakkel van de heer Bertels over, waarna het plots een resolutie werd in plaats van een wetsvoorstel. Ik zei u: "Mijnheer El Yakhoulfi, u wilt een revolutie in het Parlement, maar nu komt u aanzetten met een resolutie." Revolutie rijmt niet op resolutie, mijnheer El Yakhoulfi ... Of toch wel, inderdaad. Ik probeerde ironisch te zijn, maar ik kan dat niet.

Als men echt een vuist wil maken en iets wil veranderen voor binnenlandse aangelegenheden, moet men dat doen met een wetsvoorstel. Het is niet omdat de administratie daar moeilijk over doet dat wij daar altijd naar moeten luisteren. Het is perfect mogelijk. De minst belaste weg is de weg die we allemaal moeten proberen te bewandelen.

Collega's, mijnheer El Yakhoulfi, het zou inderdaad veel beter zijn om met een wetsvoorstel te komen. Daarom zal de Open Vld-fractie zich straks onthouden bij de stemming. Het is niet zo dat wij het voorstel niet genegen zijn, maar we willen de administratie niet het signaal geven dat zij er daarmee van af zijn. Begrijpt u mijn redenering? Ik ben benieuwd naar uw antwoord.

Mijnheer de voorzitter, ik apprecieer het trouwens dat de indiener van het voorstel van resolutie als laatste het woord krijgt. Zo komt er immers een echt debat tot stand, aangezien we dan nog mogen repliceren. *(Lacht)*

De **voorzitter**: Dat laatste was wellicht een poging tot ironie, maar dat is een kunst die niet iedereen beheerst.

19.08 Achraf El Yakhoulfi (Vooruit): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik dank u voor uw interesse. Ik waardeer het enorm dat zelfs collega's die niet ingeschreven waren, het woord hebben genomen. Ik ben zeer blij met die interesse, want dit is niet zomaar een resolutie, maar een resolutie met als doel mensen te helpen.

Iedereen die al een partner of een ouder heeft verloren, weet hoe zwaar het is wanneer men in rouw is. Ook wij zullen dat helaas allemaal meemaken, al kan het ook gezien worden als een onderdeel van de schoonheid van het leven. Net op dat moment wordt men bedolven onder papierwerk, om de uitvaart te regelen, van de bank, de verzekering en de notaris. Daarbovenop komt dan nog de fiscus, de goede vriend van de heer Van Quickenborne, zoals ik ondertussen heb begrepen.

Collega's, op dergelijk moment moeten we de mensen helpen in plaats van het hun moeilijker te maken.

Vandaag is het zo dat wie zijn partner verliest, zelf moet uitzoeken of een gezamenlijke aangifte of een afzonderlijke aangifte het voordeligst is. Dat moet men dan elders gaan simuleren en berekenen. Men moet puzzelen wat het voordeligste tarief oplevert. Alsof mensen in al hun verdriet daarvoor tijd en energie hebben.

Nog erger is dat veel mensen zelfs niet weten dat die keuze bestaat. Dat is de realiteit. Het gevolg is dat heel veel mensen, de mensen voor wie wij hier allemaal opkomen, te veel betalen. Dat is de realiteit. Dat is toch compleet absurd, collega's? De overheid moet er op dat moment zijn voor haar burgers, op een moment van pijn, verlies en verdriet.

Daarom is er deze resolutie. Deze resolutie heeft drie duidelijke punten die ik wil benadrukken.

Ten eerste moet de overheid mensen helpen en niet aan hun lot overlaten op moeilijke momenten in hun leven. Men moet ondersteund worden en niet nog meer belast.

Ten tweede kan de fiscus dit perfect zelf. Alle gegevens zijn meestal beschikbaar. Ik kom zo dadelijk terug op de vragen. De administratie kan gemakkelijk een simulatie maken en voorstellen wat het beste is, net zoals dat nu al gebeurt bij de belastingvrije som.

Ten derde vermijden we met deze resolutie dat mensen te veel betalen zonder dat zij dat weten en ondersteunen we de mensen. Vandaag gebeurt dat wel en dat is technisch fout.

Ik vond het heel fijn dat de heer De Roover werd genoemd en dat zijn visie werd aangehaald. We moeten ervoor zorgen dat we een rechtvaardig beleid hebben. Dat is het grootste probleem en daarom zitten we hier.

Collega's, wie rouwt, moet niet ook nog eens een Excelbestand invullen om te proberen de fiscus te begrijpen. Dat is de taak van de overheid. Met deze resolutie zorgen we ervoor dat de fiscus de meest voordelige optie voorstelt. Dat is eerlijk, eenvoudig en menselijk. Vooruit kiest voor het gezond verstand en voor rechtvaardigheid. Wie verdriet heeft, moet steun krijgen van de overheid en niet een aanslagbiljet.

Ik zal nu proberen terug te komen op de vele vragen die gesteld werden. Voor sommige vragen verwijs ik naar het verslag van alle debatten die we daarover hebben gevoerd. Ik zal toch een aantal belangrijke vragen beantwoorden die meermaals zijn teruggekomen.

Mijnheer Vanbesien, u vroeg waarom dit geen wetsvoorstel is. Het antwoord daarop is duidelijk. Ik heb dat al gegeven, maar ik wil het hier herhalen voor alle collega's, want ik merk dat er de nodige interesse bestaat. Een wet is altijd zwart-wit, dat weet u. Een wet zorgt er dus voor dat de fiscus altijd het meest voordelige moet presenteren aan de burger. De fiscus beschikt echter niet altijd over alle informatie. Dat is de realiteit en daarover hebben we ook in de commissie gedebatteerd. Daarom moeten de uitzonderlijke gevallen – die zijn er; ik kom zo dadelijk terug op de aantallen waarnaar de heer Van Quickenborne vroeg – ...

De **voorzitter**: U hebt nog 25 seconden.

19.09 Achraf El Yakhoulfi (Vooruit): ... Daarom hebben daarmee pragmatisch gehandeld.

Ik kom nog even terug op de cijfers. Het gaat om 40.000 mensen. Daarmee moet ik jammer genoeg afronden, want mijn spreektijd zit er bijna op. Ik wil het debat echter gerust opnieuw voeren. Tot slot, mijnheer Vereeck: als u wilt brainstormen, ben ik graag uw partner om dat te doen.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De bespreking is gesloten.
La discussion est close.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De stemming over het geheel van het voorstel zal later plaatsvinden.

Le vote sur l'ensemble de la proposition aura lieu ultérieurement.

20 Wetsontwerp tot wijziging van verscheidene bepalingen met het oog op de uitvoering van sommige bepalingen van Verordening (EU) 2024/886 tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 260/2012 en (EU) 2021/1230 en Richtlijnen 98/26/EG en (EU) 2015/2366 wat betreft instantovermakingen in euro's, en de omzetting van Richtlijn (EU) 2024/1174 tot wijziging van Richtlijn 2014/59/EU en Verordening (EU) nr. 806/2014 met betrekking tot bepaalde aspecten van het minimumvereiste voor eigen vermogen en in aanmerking komende passiva (939/1-3)

20 Projet de loi modifiant diverses dispositions en vue de l'exécution de certaines dispositions du règlement (UE) 2024/886 modifiant les règlements (UE) n° 260/2012 et (UE) 2021/1230 et les directives 98/26/CE et (UE) 2015/2366 en ce qui concerne les virements instantanés en euros, et de la transposition de la directive (UE) 2024/1174 modifiant la directive 2014/59/UE et le règlement (UE) n° 806/2014 en ce qui concerne certains aspects de l'exigence minimale de fonds propres et de dettes éligibles (939/1-3)

Algemene bespreking ***Discussion générale***

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

De rapporteur, de heer Vincent Van Quickenborne, verwijst naar het schriftelijk verslag.

20.01 **Benoît Piedboeuf** (MR): Monsieur le président, je ne serai pas très long.

Nous allons évidemment soutenir ce projet de loi, madame la ministre, parce qu'il adapte notre droit financier pour rester en phase avec les évolutions européennes.

Sur le volet bancaire, il consolide la solidité de notre système en intégrant les nouvelles règles MREL (*Minimum Requirement for Own Funds and Eligible Liabilities*), qui exigent des fonds propres suffisants pour les banques, tout en ménageant une flexibilité indispensable pour la Banque nationale.

Sur le volet des paiements, il ouvre la voie à une généralisation des virements instantanés en euros, avec un cadre de sécurité renforcé, une concurrence accrue au bénéfice des consommateurs comme des entreprises, ce qui est une bonne chose. C'est un texte évidemment technique, mais essentiel et qui modernise notre cadre législatif, protège la stabilité financière et favorise l'innovation dans les services de paiement.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen ***Discussion des articles***

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(939/3)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(939/3)**

Het opschrift in het Frans werd door de commissie gewijzigd in "projet de loi modifiant diverses dispositions en vue de l'exécution de certaines dispositions du règlement (UE) 2024/886 modifiant les règlements (UE) n° 260/2012 et (UE) 2021/1230 et les directives 98/26/CE et (UE) 2015/2366 en ce qui concerne les virements instantanés en euros, et de la transposition de la directive (UE) 2024/1174 modifiant la directive 2014/59/UE et le règlement (UE) n° 806/2014 en ce qui concerne certains aspects de l'exigence minimale de fonds propres et d'engagements éligibles".

L'intitulé en français a été modifié par la commission en "projet de loi modifiant diverses dispositions en vue de l'exécution de certaines dispositions du règlement (UE) 2024/886 modifiant les règlements (UE)

n° 260/2012 et (UE) 2021/1230 et les directives 98/26/CE et (UE) 2015/2366 en ce qui concerne les virements instantanés en euros, et de la transposition de la directive (UE) 2024/1174 modifiant la directive 2014/59/UE et le règlement (UE) n° 806/2014 en ce qui concerne certains aspects de l'exigence minimale de fonds propres et d'engagements éligibles".

Het wetsontwerp telt 20 artikelen.
Le projet de loi compte 20 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

*De artikelen 1 tot 20 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 20 sont adoptés article par article.*

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

21 Vast Comité van toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten – Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen – Begrotingsaanpassingen 2025 (989/1)

21 Comité permanent de contrôle des services de renseignements et de sécurité – Conseil central de surveillance pénitentiaire – Ajustements budgétaires 2025 (989/1)

Bespreking Discussion

De bespreking is geopend.
La discussion est ouverte.

De rapporteurs, de heren Khalil Aouasti en Wim Van der Donckt, verwijzen naar het schriftelijk verslag.

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De bespreking is gesloten.
La discussion est close.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De stemming over de begrotingsaanpassingen 2025 van het Comité I en de CTRG zal later plaatsvinden.
Le vote sur les ajustements budgétaires 2025 du Comité R et du CCSP aura lieu ultérieurement.

Interpellaties

Interpellations

22 **Samengevoegde interpellaties van**

- **Natalie Eggermont aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De hogere som die aan patiënten zal worden gevraagd voor zorg om het gat in de begroting te dichten" (56000124I)**
- **Caroline Désir aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De gezondheidszorgbegroting en de verhoging van het remgeld" (56000127I)**
- **Dominiek Sneppe aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De verhoging van de remgelden als besparingsoperatie" (56000128I)**

22 **Interpellations jointes de**

- **Natalie Eggermont à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Le montant plus élevé pour les soins qui sera réclamé aux patients pour combler le trou budgétaire" (56000124I)**
- **Caroline Désir à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Le budget des soins de santé et l'augmentation du ticket modérateur" (56000127I)**
- **Dominiek Sneppe à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "L'augmentation du ticket modérateur pour réaliser des économies" (56000128I)**

22.01 **Natalie Eggermont (PVDA-PTB):** Mijnheer de minister, u hebt een gat geslagen in de begroting: 34 miljard euro extra voor wapens, F-35's en fregatten. Na de gepensioneerden en de werkende mensen moeten nu ook de zieken hun zakken leegmaken om dat gat te vullen. U wilt medicatie en huisartsbezoeken duurder maken. Een doosje cholesterolverlagers gaat van 6 euro naar 20 euro. Maagzuurremmers worden driemaal duurder. Een miljoen Belgen zal vanaf 1 januari 2026 per jaar maar liefst 130 euro extra betalen voor medicatie, terwijl we van de beloofde netto loonsverhoging nog niets gezien hebben. Wat een bocht, mijnheer de minister!

Vooruit heeft zijn regeringsdeelname verkocht met de belofte dat er niet bespaard zou worden in de gezondheidszorg. Conner Rousseau zei het na de verkiezingen nog: "Als het is om te besparen in de zorg, moeten ze ons niet bellen, dan doen we niet mee." Uzelf zei in maart van dit jaar nog dat er extra inspanningen moeten geleverd worden voor het defensiebudget, maar dat u niet zou toelaten dat er geraakt wordt aan uw budget voor de gezondheidszorg. "No pasarán", zei u. Afgelopen zomer kondigde u echter voor volgend jaar zelf 907 miljoen euro besparingen aan in de zorg.

Blijkbaar is dat nog niet genoeg en wordt er nu ook gekeken naar het remgeld bij de huisartsen: Vandenbroucke is plots toch bereid het remgeld te verhogen en neemt spotgoedkope medicatie in het vizier. Afgelopen zomer zei u dat u geen taboes meer had en daarstraks hebt u dat herhaald. Met andere woorden, er is eigenlijk geen enkele verkiezingsbelofte die nog standhoudt.

Zo lang heeft het geduurd: een jaar na de verkiezingen staan alle neuzen in dezelfde richting. Er is meer geld nodig voor wapens en de patiënten zullen dat betalen. Heel de besparingsoperatie wordt dan overgoten met een sausje van pillenslikkerij en overconsumptie, van profiteurs en verspilling, zodat de mensen het zouden slikken.

Herinnert u zich misschien deze uitspraak: "De sociale zekerheid staat te vet; je kunt bij de apotheker een zak vol pillen kopen voor een paar euro, het is precies Cuba", zo zei Theo Francken, in november 2024. Of nog: "Sommige medicatie is vandaag gewoon te goedkoop, waardoor mensen ze kopen alsof het niets is; dat zijn geen snoepjes; dat misbruik kost de overheid miljoenen." Dat zei Conner Rousseau in september 2025.

De bottomline is dat het allemaal veel te goedkoop is, dat de mensen hun medicatie als snoepjes voor de televisie opeten, waardoor het budget ontspoot, dat we de medicijnen dus duurder moeten maken, zodat mensen toch twee keer nadenken, als ze bijvoorbeeld een cholesterolverlager nemen, en dat het dan in orde komt.

Het geneesmiddelenbudget bedraagt momenteel ongeveer 7 miljard euro. In tien jaar tijd is het gestegen van 4 miljard euro naar 7 miljard euro, een toename met 3 miljard euro. Het is blijkbaar verboden om tijdens een interpellatie een PowerPoint te gebruiken, dus licht ik een en ander mondeling toe. Op deze afdruk ziet u de uitgaven voor geneesmiddelen van de afgelopen tien jaar. Het zwarte balkje geeft aan wat we nu betalen. Uit de cijfers blijkt dat de explosie van de uitgaven vooral te wijten is aan kankermedicatie en afweerregulatoren. Die kosten zijn op tien jaar tijd gestegen van 1 miljard naar 3 miljard euro. Van de totale stijging van 3 miljard

euro komt dus 2 miljard euro daar vandaan.

Het budget voor medicijnen voor het hart- en vaatstelsel, waar de bekende cholesterolverlagers onder vallen, is in dezelfde periode gedaald en staat niet meer in de top vijf. Medicijnen voor maag-, darm- en stofwisselingsaandoeningen, waaronder de maagzuurremmers vallen, zijn goed voor 1,6 % van het budget. Is de stelling dat de ontsparing van het geneesmiddelenbudget vooral te wijten is aan de overconsumptie van cholesterolverlagers en maagzuurremmers dan juist of fout? Inderdaad, ze is fout.

Begrijp mij niet verkeerd, collega's, ik heb niet gezegd dat er geen overconsumptie van bepaalde geneesmiddelen is, maar we hebben het hier over de begroting en ik zeg dat het budgettaire probleem wordt veroorzaakt door de forste stijging van de uitgaven voor kankermedicatie.

Wie iets wil doen aan de budgettaire situatie, moet dat probleem aanpakken. Het is uiteraard fantastisch dat er nieuwe therapieën worden ontwikkeld. Begrijp mij opnieuw niet verkeerd, maar er moet een maatschappelijk en democratisch debat gevoerd worden over de prijs die wij als samenleving voor die therapieën betalen. Daar wringt het schoentje. De dure, nieuwe kankertherapieën vormen immers de cashkoe van de farmaceutische industrie. Die vallen onder patenten en daarvoor gelden er monopolierechten, wat de sector een machtspositie geeft om torenhoge prijzen te vragen. De farmabedrijven vragen gewoon wat de maatschappij bereid is te betalen, *the sky is the limit*. Hoeveel is men bereid te betalen, als een kind leukemie of een dodelijke spierziekte heeft? We hebben het gezien met baby Pia: het levensreddende spuitje kostte 1,9 miljoen euro. Daar bevindt zich het budgettaire probleem; daar wordt er gesmost en verspild.

Nochtans is het perfect mogelijk om daar iets aan te doen. Het ziekenfonds Solidaris heeft een eerlijke prijsmodel uitgewerkt, dat toegepast kan worden. Daarmee wordt een evenwicht gecreëerd tussen de vraagprijs van de farmasector en een prijs gebaseerd op objectieve en transparante criteria.

Het ziekenfonds heeft berekend dat dat model, indien toegepast, 1 miljard euro kan opleveren voor de gezondheidszorg. Dat is exact het bedrag dat u nu wilt gaan halen bij de artsen en de patiënten. U kunt perfect de keuze maken om het geld te halen waar het zit, namelijk bij de farma-industrie. Daarvoor hebben wij ook een wetsvoorstel op tafel gelegd.

Er ligt nog een besparing voor, namelijk de verhoging van het remgeld bij de huisarts. Overal klinkt het nu dat de huisarts spotgoedkoop is en dat er sprake is van overconsumptie. Er wordt nu overal gezegd dat men voor amper 4 euro naar de huisarts kan. Minister Jan Jambon zei bijvoorbeeld dat zijn moeder van 96 jaar 1,5 euro betaalt, wanneer de dokter bij haar langskomt en dat zij het plezant vindt om met de dokter een kop koffie te drinken.

Collega's, laten we ook daar even naar de cijfers kijken. In België betalen we immers veel uit eigen zak voor zorg: voor elke 100 euro zijn dat 20 euro uit eigen zak. In Frankrijk en Luxemburg is dat 9 euro, in Nederland 10 euro. We betalen dus veel en die hoge kostprijs is een drempel geworden. Alsmear meer mensen stellen om financiële redenen zorg uit, hoewel ze die nodig hebben. In België wordt 1 op 20 gezinnen geconfronteerd met wat we extreem hoge gezondheidskosten noemen. Zij moeten kiezen tussen een warme maaltijd, de chauffage aanzetten in de winter of een doktersbezoek. Dat komt doordat we niet alleen remgeld betalen, maar ook bijvoorbeeld ereloonsupplementen en die kunnen gemakkelijk oplopen tot honderden of zelfs duizenden euro's per patiënt. Daarom is de factuur voor de gezondheidszorg zo hoog voor de patiënten.

Het is dan ook triest dat de socialisten nu akkoord gaan met een prijsverhoging bij de huisarts, terwijl de hervorming die de factuur voor de patiënten had kunnen verlagen – het aanpakken van de ereloonsupplementen – op de lange baan is geschoven, misschien zelfs tot in 2029, niet toevallig vlak voor de volgende verkiezingen.

De socialisten hebben daar nochtans zelf zo mee uitepakkt. Ik weet niet of u zich dat herinnert, maar in de vorige legislatuur werd er gezegd: "Voor 4 euro naar de huisarts, dankzij Frank Vandenbroucke." Binnenkort zullen we dus kunnen zeggen: "Niet meer voor 4 euro naar de huisarts, ook dankzij Frank Vandenbroucke." Misschien moet de baseline dan worden herwerkt. Nu luidt die immers nog: "Met socialisten in de regering maken we zorg betaalbaar en toegankelijk voor iedereen." Dat zal een beetje moeilijk worden.

Bovendien tonen alle studies aan dat een verhoging van het remgeld bij de huisarts op termijn de factuur voor

de ziekteverzekering doet stijgen, want mensen stellen zorg uit, waardoor problemen pas later ontdekt worden en het duurder wordt om ze aan te pakken, of ze gaan naar de spoeddienst of naar de specialist, wat eveneens veel duurder is. Dat is dus gewoon slecht beleid.

U leeft in een bubbel. Mensen zijn niet ziek voor hun plezier. Zij gaan niet naar de dokter voor een kopje koffie en slikken geen pillen alsof het snoepjes zijn. Integendeel, ze worden geconfronteerd met patiëntenstops bij de huisarts en lange wachttijden. Huisartsen lopen zich de benen van het lijf en hebben geen tijd om met alle patiënten koffietjes te drinken. De spoeddiensten zijn al overbelast en dergelijk beleid zal de situatie alleen maar verergeren. Indien u uw plannen doorvoert, zullen steeds meer gezinnen harde keuzes moeten maken over waar hun beperkte middelen nog aan kunnen worden besteed.

Er is sprake van bijkomende besparingen boven op de 23 miljard euro, die al is beslist. De zorgsector komt daarbij in het vizier. Staat u garant dat de groeinorm niet verder zal worden verlaagd? Als dat toch gebeurt en de belofte wordt gebroken, zult u dan aftreden als minister?

Bent u, gelet op de werkelijke oorzaak van de stijging van het geneesmiddelenbudget, namelijk de dure kankermedicatie, bereid de honderden geheime contracten die u de voorbije jaren met de farmaceutische industrie hebt gesloten, openbaar te maken, zodat we een democratisch debat over die prijzen kunnen voeren?

Bent u bereid het eerlijke prijsmodel toe te passen om te vermijden dat de factuur bij de patiënten terechtkomt? Ik ben benieuwd.

22.02 **Caroline Désir** (PS): Monsieur le ministre, je ne vais pas y aller par quatre chemins. Votre budget met notre santé en danger et ce sont les patients qui vont payer encore une fois. Depuis des mois, nous le disons.

Les promesses de votre gouvernement, avec Les Engagés en tête, disaient que jamais – au grand jamais – on ne toucherait à la santé. Et on voit aujourd'hui que c'était une illusion. Nous avons raison à ce sujet depuis le début.

Le Bureau du Plan nous l'a confirmé très vite, le budget sera largement insuffisant pour faire face aux besoins de la population. Et puis vos chiffres sont tombés, monsieur le ministre, noir sur blanc: deux milliards d'euros d'économies d'ici 2029 dans les soins de santé, dont quasiment un milliard d'euros rien qu'en 2026, au détriment de la santé des citoyens.

On le sait, des discussions sont désormais en cours pour élaborer le budget des soins de santé 2026. Et je dois vous dire, monsieur le ministre, que cela nous fait peur parce que les mesures déjà annoncées vont dans le mauvais sens. Les patients vont clairement payer le prix fort, avec une hausse des tickets modérateurs en veux-tu en voilà – ce ticket modérateur qui est le coût restant à charge des patients et qui va littéralement s'envoler.

Des médicaments contre le diabète, le cancer et l'hypertension vont coûter plus cher alors que ce sont des traitements indispensables et pas des choix de confort. D'autres médicaments comme ceux contre les problèmes d'estomac ou pour réguler le cholestérol ou prévenir les AVC vont être moins remboursés: de 11 à 14 euros supplémentaires par boîte de médicaments. Une personne sur deux prend au moins un de ces médicaments. Plus d'un million de personnes en Belgique doivent prendre les deux. Alors imaginez seulement l'impact sur le portefeuille de toutes les personnes concernées. Et dans tous les cas, on parle bien ici de médicaments qui sont prescrits par un médecin et que personne ne prend en effet par plaisir.

Ce n'est pas tout. Votre gouvernement ne compte pas s'arrêter là puisque vous-même, monsieur le ministre, après nous avoir dit le contraire, vous semblez maintenant ouvrir la porte à un relèvement du ticket modérateur chez le médecin généraliste. Chaque consultation sera plus chère et donc chaque patient sera pénalisé.

Pour nous, cela est impensable. En Belgique, pour se soigner, les patients payent déjà plus de 20 % de leur poche. En France, en Allemagne, aux Pays-Bas ou au Luxembourg c'est environ 15 %. Pourquoi les Belges devraient-ils payer finalement plus que tous les pays voisins ?

Augmenter la contribution personnelle des patients est pour nous un non-sens absolu, sauf à vouloir

augmenter le report ou le renoncement aux soins qui, on le sait, est déjà important dans notre pays avec toutes les conséquences qui y sont liées.

Monsieur le ministre, désinvestir dans la santé se paye cher, et avec intérêts. Des économies encore et toujours, mais aucun investissement majeur n'est annoncé. Pas de refinancement correct des hôpitaux. Pas de moyens pour le personnel soignant, qui est épuisé. Pas d'amélioration de l'accès aux soins essentiels, comme l'orthodontie et les soins de santé mentale.

Monsieur le ministre, comptez-vous réellement faire payer les malades en augmentant le prix des médicaments et le prix de la consultation chez le médecin généraliste? Pourquoi ne pas opter pour des choix plus justes? Pourquoi ne pas faire contribuer davantage les géants pharmaceutiques, qui font des bénéfices colossaux?

On parle d'économies encore et encore. Confirmez-vous qu'il n'y aura aucune marge disponible pour des investissements nouveaux?

22.03 Dominiek Sneye (VB): Mijnheer de minister, de afgelopen weken hoorden we u herhaaldelijk zeggen dat het remgeld in de gezondheidszorg moet verhogen. Er zijn blijkbaar geen taboes meer. U verwijst naar de geneesmiddelen, maar laat tegelijk uitschijnen dat ook de consultaties in het vizier liggen, bij huisartsen en mogelijk ook bij specialisten.

Collega's, u moet begrijpen wat dat concreet betekent. Vandaag betaalt een patiënt een paar euro remgeld bij de huisarts, terwijl het remgeld bij een specialist aanzienlijk hoger ligt. Het is een politieke beslissing om het verschil tussen beide groter te maken en de poortwachtersfunctie van onze huisartsen te behouden. Dat betekent dat patiënten voor consultaties bij specialisten toch een aanzienlijk deel van het honorarium zelf betalen.

U kondigt nu aan dat u die directe bijdrage nog wilt verhogen. Zoals de collega's al hebben aangegeven, ligt er voor de geneesmiddelen een concreet voorstel op tafel: minstens 1 euro per doosje voor wie een verhoogde tegemoetkoming heeft, 2 euro voor anderen. Hoe groot die doosjes zijn, is nog onduidelijk, maar dat wordt waarschijnlijk later verduidelijkt. Over de raadplegingen blijft het echter stil. Er worden geen duidelijke bedragen en geen precieze planning genoemd. Zal het remgeld van alle zorgverstrekkers verhoogd worden? Wat gebeurt er met de honoraria? Worden die ook verhoogd? Dat is koffiedik kijken.

U stelt dat die ingreep nodig is om de gezondheidszorg betaalbaar te houden. Voor de patiënt betekent het echter een concrete, directe last. Onze meest kwetsbaren zullen opnieuw de dupe zijn: onze ouderen, onze chronisch zieken, kortom mensen die veel doktersconsultaties moeten ondergaan.

Voor dit Parlement is het moeilijk te oordelen zonder de juiste cijfers en de correcte teksten.

Mijnheer de minister, mijn vragen aan u zijn dan ook zeer concreet.

Bevestigt u dat er al concrete plannen bestaan om het remgeld te verhogen? Zo ja, zal dat alleen bij huisartsen zijn of ook bij specialisten? Over welke specialismen gaat het dan, over welke bedragen en vanaf wanneer?

Waarom communiceert u over uw plannen in de media, terwijl u ze niet in het Parlement toelicht?

Hoe verhoudt de operatie zich tot de plafonnering van de artsensupplementen?

Hoe verlopen de onderhandelingen binnen het Verzekeringscomité? Dat is niet onbelangrijk.

Ten slotte, bent u bereid de voorbereidende nota's, de berekeningen en de ontwerp teksten van het RIZIV en het Verzekeringscomité ook aan de Kamer voor te leggen, zodat we op basis van feiten kunnen discussiëren en niet op basis van vage uitspraken of opgelaten ballonnetjes?

22.04 Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, collega's, we hebben vanmiddag al even over dit onderwerp kunnen debatteren, dus ik zal om te beginnen de feiten herhalen. De begroting voor de gezondheidszorg stijgt in 2026 met 1,5 miljard euro. We gaan naar meer dan 41 miljard euro. Die begroting

groeit dus.

Ze groeit omdat we de vergoedingen indexerende en ze groeit omdat we ook de productie en consumptie – als u dat zo wilt noemen – van gezondheidszorg laten toenemen. Dat is nodig in een samenleving waar de behoeften groeien, onder meer door de veroudering van de bevolking. We investeren dus in gezondheidszorg. We besparen er niet op.

De groeinorm is grosso modo in de praktijk vergelijkbaar, over de komende vier jaar, met wat die in praktijk was tijdens de vivaldiregering. Die verschilt niet sterk. Wie onder de vivaldiregering vond dat we investeerden in gezondheidszorg, heeft het dus moeilijk om te zeggen dat we dat nu niet doen. De groeinorm is immers grosso modo vergelijkbaar. Zo'n groeinorm is uiterst belangrijk. Ik ben inderdaad niet van plan om daaraan te tornen.

Er is echter nog iets anders. Wanneer men het kraantje openzet en het water laat lopen, komt er niet alleen te veel uit, maar dan komt het ook verkeerd terecht. De bedoeling van die extra investeringen is niet om verspilling te financieren. Als men weet hoe groot de noden zijn, dan moet men zeer zorgvuldig kijken naar wat we vandaag uitgeven.

Er is een grote nood aan snelle toegang tot nieuwe, innovatieve geneesmiddelen. Daarin gaan we geld investeren. Het is echter niet nodig – en ik moet u hier een klein beetje corrigeren, mevrouw Eggermont – dat het budget voor cholesterolremmers groeit zoals het groeit. Dat budget stijgt immers als men alle cholesterolremmers samen neemt. Het is niet nodig dat zoveel mensen boven de 40 jaar cholesterolremmers voorgeschreven krijgen en gebruiken. Daar is geen medisch bewijs voor. De meerwaarde daarvan in primaire preventie is zeer beperkt. Ik spreek niet over mensen die een hartaanval hebben gehad of dergelijke. Zij zullen ook helemaal niets voelen van een wijziging in de categorie van het remgeld. Het gaat niet over die mensen.

Het is ook absoluut niet nodig dat 2,5 miljoen Belgen maagzuurremmers nemen. Dat is verspilling. Ik zou liever zien dat we extra middelen kunnen vrijmaken voor de geestelijke gezondheidszorg dan voor maagzuurremmers op deze schaal. Ik zou liever willen dat we kunnen investeren in nieuwe noodzakelijke geneesmiddelen dan in cholesterolremmers, die op veel te grote schaal gebruikt worden. Ik zou willen dat we middelen op overschot hebben om te investeren in het zorgpersoneel. Ik zou willen dat we geld hebben om te investeren in tand- en mondzorg. Als we dat willen kunnen doen, moeten we verspilling op alle fronten bestrijden.

Het is verbazend hoe licht u daarover gaat. Er zijn te veel scans en er gebeuren te veel onderzoeken die niet nodig zijn. Er zijn te veel mensen die, ook op jonge leeftijd en zonder enig gezondheidsprobleem, jaarlijks een bloedonderzoek krijgen. Dat is niet nodig. Dat is geldverspilling.

We zullen onze gezondheidszorg niet overeind houden als we dat niet wegwerken. Dat is niet gemakkelijk. We moeten daarvoor artsen sensibiliseren. Dat is een kwestie van wetenschap en overleg onder artsen. We moeten ook patiënten sensibiliseren. Daarnaast moeten we de farmaceutische industrie aanspreken. Laat me daarover duidelijk zijn: wat u zegt, is verbazend als we kijken naar de cijfers die voorliggen. We staan voor een absolute explosie in de uitgaven voor medicatie. Dat heeft te maken met het feit dat nieuwe medicatie, bijvoorbeeld voor kankertherapie, zeer duur is. We onderhandelen daarover dan ook keihard in vertrouwelijke contracten. De globale cijfers over de *ristorno's* die we krijgen, zijn echter beschikbaar. Die zijn groeiend en belangrijk omdat we keihard onderhandelen.

Bovendien hebben we in deze begroting afgesproken dat, als het budget voor geneesmiddelen overschreden wordt en hoger uitkomt dan wat we afspreken en wensen, dat bedrag volledig zal worden terugbetaald door de farmaceutische industrie zelf, met een zogenaamde *clawback* via een omzetheffing. Die kan zelfs oplopen tot 270 miljoen euro en wordt dus betaald door de farmaceutische industrie. Daarnaast, zo heb ik deze namiddag uitgelegd, werd in de regering de afspraak gemaakt dat, als de farmaceutische industrie niet zelf met geloofwaardige en hanteerbare maatregelen komt om het geneesmiddelenbudget beter te gebruiken, we een algemene daling zullen doorvoeren van de prijzen die we betalen voor geneesmiddelen aan de farmaceutische industrie ten belope van 80 miljoen euro.

Als u kijkt naar de maatregelen die we voorbereiden, zult u twee zaken vaststellen. Ten eerste zult u zien dat het gros van de inspanningen zich situeert in het medicatiebudget, maar wel met de bedoeling om nieuwe en

innovatieve geneesmiddelen sneller bij onze patiënten te brengen.

Het grootste deel van die inspanning komt rechtstreeks van de farmaceutische industrie. Wat vertelt u hier dus eigenlijk? U kunt echt niet beweren dat wij geen inspanningen vragen van die sector.

Met andere woorden, ook in de gezondheidszorg moeten we zorgvuldig omspringen met de solidariteit die we organiseren en met de wetenschap die we hanteren. Het voorschrijven van geneesmiddelen moet gebaseerd zijn op wetenschap en *evidence*. Het voorschrijven van maagzuurremmers op dergelijk grote schaal zoals in België is niet wetenschappelijk onderbouwd. Ook het gebruik van statines, waarvan de meerwaarde in primaire preventie voor veel patiënten uitermate beperkt is, illustreert dat probleem.

De solidariteit van het systeem kan enkel in stand worden gehouden als we er heel zorgvuldig mee omspringen. Daar gaan we voor. Daarom investeren we in de gezondheidszorg, met de bedoeling het beter te doen.

Nogmaals, als we die inspanning vandaag niet leveren, als we de groeinorm dus volledig laten overschrijden en het water en de euro's in alle richtingen laten wegstromen behalve naar de prioritaire noden, dan zullen we de komende jaren ondanks die mooie groeinorm geen geld hebben om extra te investeren in de geestelijke gezondheidszorg. We zullen geen bijkomend geld hebben voor tand- en mondzorg. We zullen geen geld hebben voor het zorgpersoneel. We zullen geen geld hebben voor nieuwe innovatieve geneesmiddelen. Daarom moeten we nu handelen en mogen we niet passief toekijken en de zaken laten gebeuren.

Over de verschillende onderwerpen die aangeraakt zijn, kan ik nog enkele elementen meegeven. Om te beginnen, verloopt het vandaag allemaal in overleg. De regering heeft een opdrachtenbrief geschreven en intern afspraken gemaakt, met name inzake de farmaceutische industrie. Het geheel van het budget voor 2026 is op dit moment echter een materie waarover wordt overlegd in het Verzekeringscomité. Dat overleg is aan de gang.

We hebben nooit uitgesloten dat de remgelden worden aangepast. Ik heb al maanden geleden gezegd aan de vertegenwoordigers van de artsensyndicaten – die dit belangrijk vinden – dat de remgelden niet kunnen worden aangepast als dat dient om te verbergen dat zij niet de moed hebben om verspilling en ondoelmatigheid in medische prestaties tegen te gaan. Dan is het antwoord neen. Als het aanpassen van remgelden slechts een vluchtweg is omdat zij elders niet durven in te grijpen, dan is het antwoord neen. Als het aanpassen van remgelden ertoe bijdraagt dat middelen worden vrijgemaakt om te investeren in nieuwe noodzakelijke behoeften, dan kan het antwoord ja zijn.

Voor mij is het echter essentieel dat de belangrijkste en sterkste speler, die ook verantwoordelijk is voor de grootste budgetoverschrijding, namelijk de farmaceutische industrie, een spijkerharde garantie geeft dat het geneesmiddelenbudget gesloten wordt. Het moet duidelijk afgebakend zijn en we mogen het niet overschrijden. Als we dat toch laten gebeuren, dan zal meer dan de helft van de extra middelen naar geneesmiddelen gaan en dat is absoluut niet verantwoord.

Collega's, ik denk niet dat we van mening verschillen over het belang van de gezondheidszorg zelf. Wellicht verschillen we eerder van mening over de vraag hoe we die toekomstgericht moeten vormgeven. Daarover gaat het. Dank u wel.

22.05 **Natalie Eggermont** (PVDA-PTB): U stelt voor om medicatie en een bezoek aan de huisarts duurder te maken. Dat extra geld van patiënten moet dan dienen voor de aankoop van wapens. Om dat te laten passeren, krijgen we opnieuw een reeks fabeltjes te horen over het overmatig gebruik van pillen, zoals cholesterolverlagers. Er zijn inderdaad veel patiënten die deze medicijnen gebruiken.

Volgens u is de meerwaarde van cholesterolverlagers in de primaire preventie zeer beperkt, maar er is *evidence* dat mensen met een verhoogd cardiovasculair risico hiermee hun risico van beroerte en hart- en vaatziekten verlagen. De KCE-studie waarnaar u verwijst in uw omzendbrief, gebruikt nog score 1-tabellen, terwijl score 2-tabellen beschikbaar zijn. Bespreek dat met de hartspecialisten: die data zijn achterhaald. Er is absoluut bewijs dat mensen met diabetes of een hoge bloeddruk gebaat zijn bij het gebruik van cholesterolverlagers, zelfs als ze nog geen beroerte hebben gehad. Cholesterolverlagers hebben dus absoluut een plaats in de primaire preventie.

De recente stijging van het budget komt door dure nieuwe medicatie die onder een patent valt. Mijnheer de minister, het gaat niet om de oude cholesterolverlagers die slechts 12 eurocent kosten en waarvan u de prijs wilt verhogen. Chronisch zieke mensen gebruiken die medicatie omdat bewezen is dat die het risico van een beroerte of hartaanval verlaagt bij hoog risico, of om herval te voorkomen. Ze nemen vaak meerdere medicijnen. Die mensen hebben al betaald met hun gezondheid; sommigen hebben een hartaanval gehad en hebben lange tijd gerevalideerd. Nu worden ze opnieuw gestraft door deze regering met de pensioenhervorming: ze moeten langer werken aangezien ze ziek zijn geweest en nu moeten ze ook meer betalen bij de apotheek en de huisarts. Dat is de kille realiteit van uw asociale beleid.

Het hele verhaal van smossen met pillen is een rookgordijn om de echte schuldigen buiten beeld te houden. U verwijst naar de farmaceutische industrie en stelt dat er bikkelharde garanties moeten zijn dat het budget niet wordt overschreden. Het probleem ligt echter bij de prijssetting. U werkt met geheime contracten. U onderhandelt, maar we weten daar dus niets over. Als ze dan de prijs overschrijden, dan moeten ze terugbetalen. Het punt is echter dat de prijssetting binnen de onderhandelingen op een foutieve manier gebeurt. We hebben namelijk geen inzage in de productiekosten en de onderzoek- en ontwikkelingskosten van die medicatie. Ze kunnen dus vragen wat ze maar willen. Dat gebeurt in het geheim, achter gesloten deuren. We hebben daar geen inzage in.

Sinds uw aantreden is het aantal geheime contracten toegenomen, zowel in absolute als in relatieve cijfers. Tien jaar geleden waren ze goed voor 10 % van het gezondheidsbudget, nu is dat al meer dan 60 %. Het probleem is de prijssetting, waar miljarden te besparen zijn. Het gaat niet om 80 miljoen euro besparingen bij budgetoverschrijding, maar om democratische onderhandelingen over correcte prijzen. Het gaat over democratisch onderhandelen over correcte prijzen, want de farmabedrijven overdrijven.

Ik geef een voorbeeld: sofosbuvir, een geneesmiddel tegen hepatitis C, kost ongeveer 100 euro om te produceren. Nochtans vraagt Gilead daarvoor 43.000 euro. U sprak over opengedraaide kraantjes en smossen. Dáár wordt geld verspild. Hoe kunt u verantwoorden dat men honderd keer de productieprijs aanrekent als vraagprijs aan de maatschappij? U zegt met het belerende vingertje tegen de mensen dat ze niet mogen smossen met medicamenten. Dat gaat dan over hartpatiënten die een cholesterolpil nemen die voorgeschreven is en 12 cent per dag kost.

(Minister Vandenbroucke vraagt het woord.)

Mijnheer de minister, dat is heel storend. Kunt u alstublieft zeggen dat hij dat niet mag doen, mijnheer de voorzitter?

De **voorzitter**: We zetten even de tijd stil. Mijnheer de minister, het is niet gebruikelijk dat u het woord krijgt tijdens een repliek. Ik geef mevrouw Eggermont opnieuw het woord.

22.06 **Natalie Eggermont** (PVDA-PTB): Hij mag mij toch niet onderbreken? (*Tumult*)

De **voorzitter**: Mevrouw Eggermont is bezig met haar repliek en zij heeft de volledige vrijheid.

22.07 **Natalie Eggermont** (PVDA-PTB): U herinnert zich waarschijnlijk nog Maggie De Block, mijnheer de minister. In 2017 heeft zij de prijs van antibiotica verhoogd om overconsumptie tegen te gaan. Dat heeft natuurlijk niet gewerkt. Toen heeft uw sp.a-parlementslid gereageerd dat die verhoging een platte besparing was, noodzakelijk omdat De Block de farmasector in het rood liet gaan. De regering liet patiënten betalen om big pharma te ontzien, dat zei de sp.a in 2017 en nu doet u exact hetzelfde.

Ik ben heel benieuwd, mijnheer de minister, wat u de komende weken nog zult zeggen om zo'n besparingspolitiek goed te praten. Er geldt blijkbaar geen enkel taboe meer voor de socialisten. Dat was nochtans de partij van de koopkracht, de zorg, de pensioenen, maar u laat de mensen langer werken voor minder pensioen, u blokkeert de lonen, u neemt de nachtpremies af, u morrelt aan de index en nu bespaart u op de gezondheidszorg. Met alle respect, maar ik weet niet welk schaamlapje er nog overblijft om uit te leggen wat u in godsnaam nog in de regering zit te doen.

22.08 **Caroline Désir** (PS): Monsieur le ministre, je ne suis malheureusement pas rassurée par votre réponse.

Je voudrais tout d'abord vous dire que, moi aussi, je défends la solidarité et certainement l'accessibilité des soins de santé aux plus fragiles.

Ce que vous venez de nous dire confirme nos craintes. Vous confirmez les mesures qui sont actuellement discutées en ce qui concerne l'augmentation du prix des médicaments, en remettant en question les choix thérapeutiques des médecins prescripteurs pour ce qui concerne le cholestérol et en faisant finalement porter cette responsabilité au patient. Vous confirmez que nous pouvons discuter aussi de l'augmentation du ticket modérateur chez le médecin généraliste, contrairement à ce que vous nous aviez dit en commission à ce sujet.

Les patients devront effectivement porter la grosse part de l'effort et non les multinationales. Ce sont pourtant bien eux qui comptent chaque euro pour se soigner et qui renoncent malheureusement à se soigner par peur du coût.

Pour nous, faire payer le prix fort aux citoyens sans faire contribuer à leur juste valeur les entreprises qui réalisent des bénéfices colossaux, est une injustice totale. Se battre pour des soins abordables est une question de justice et une question de choix de société. En revanche, rendre les soins de santé inabordables revient à creuser les inégalités et donc à affaiblir notre société toute entière.

Nous considérons que la santé n'est pas un luxe, mais bien un droit. Elle ne doit pas devenir un privilège pour certains et un fardeau pour d'autres. Je vais donc déposer une motion.

22.09 **Dominiék Sneppe** (VB): Mijnheer de minister, van mijn vijf vragen hebt u er toch eentje beantwoord. Er zijn dus nog zekerheden in het leven.

U spreekt over een investering, maar voor de patiënten betekent het maar één ding, namelijk een hogere factuur. Daar is eigenlijk geen discussie over. Uw beleid dreigt de eerstelijnszorg duurder te maken, terwijl de impact op specialistische consultaties minder zichtbaar is. Dat is contraproductief. Het ondermijnt de poortwachtersfunctie van onze huisartsen.

Daarnaast heeft het duidelijk een communautair effect. Hoe kan het ook anders in dit land? Vlamingen gaan namelijk vaker langs bij de huisarts. Franstaligen gaan sneller rechtstreeks naar de specialist. Een verhoging van het huisartsenremgeld treft dus vooral de Vlaamse patiënt. Dat is een communautaire scheeftrekking boven op een budgettaire besparing. De Vlaming betaalt dus twee keer.

Mijnheer de minister, u kunt het mooi inpakken en eigenlijk zingt u altijd hetzelfde riedeltje, maar u rept met geen woord over de oorzaken van de enorme druk op onze sociale zekerheid en op onze gezondheidszorg. Wat is de oorzaak dat ons budget zo exponentieel toeneemt? Wel, mijnheer de minister, ik hoorde dat ook niet van de collega's van de PVDA of van de PS, maar de grote oorzaak is de massamigratie. U spreekt over openstaande kraantjes. Wel, er is een kraan die altijd maar blijft stromen, de migratiekraan.

Ook in de gezondheidszorg kost de massamigratie ons stukken van mensen. Gratis medische verzorging voor illegalen, gratis medische verzorging voor mensen die wel van onze sociale zekerheid profiteren, maar nog geen eurocent hebben bijgedragen. Mevrouw Eggermont, dat zijn de echte schuldigen.

Mijnheer de minister, u kunt ettelijke miljoenen besparen op twee terreinen. Ten eerste, splits onze sociale zekerheid en onze gezondheidszorg. Ten tweede, scherm ze af voor de nieuwkomers, die er wel van profiteren, maar die er geen cent voor bijdragen.

Moties **Motions**

De **voorzitter**: Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion, les motions suivantes ont été déposées.

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Natalie Eggermont en luidt als volgt:
"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de dames Natalie Eggermont, Caroline Désir en Dominiek Sneppe en het antwoord van de vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding,

- overwegende dat er in 2026 907 miljoen zal worden bespaard in onze gezondheidszorg en deze besparingen worden doorgeschoven naar de patiënt;
 - overwegende dat Belgische patiënten vandaag al meer uit eigen zak betalen dan in onze buurlanden;
 - overwegende de studie van Solidaris waaruit blijkt dat 26 % van de Vlamingen en 41 % van de Walen het afgelopen jaar zorg heeft uitgesteld om financiële redenen;
 - overwegende dat de kloof in zorguitstel tussen de rijkste en armste gezinnen in België groter is dan in andere EU-landen;
 - overwegende dat prijsverhogingen voor geneesmiddelen of huisartsenbezoeken het probleem van zorguitstel enkel zullen vergroten;
 - overwegende dat een toegankelijke eerste lijn belangrijk is om de kosten in de tweede lijn te beheersen;
 - overwegende dat de toegankelijkheid en betaalbaarheid van zorg voor de patiënt ernstig onder druk staan;
 - overwegende dat de overschrijding van het zorgbudget niet te wijten is aan de patiënt;
- vraagt de regering
- te besparen op de hoge prijzen voor medicatie, in plaats van de patiënt meer te doen betalen voor pillen;
 - het eerlijke prijzenmodel van Solidaris toe te passen;
 - de eerste lijn niet minder, maar net meer toegankelijk te maken;
 - de groeicost niet verder te verlagen;
 - de artikel 81-contracten met de farmaceutische industrie vrij te geven;
 - de noden van patiënten en zorgpersoneel niet in het gedrang te brengen door besparingen."

Une première motion de recommandation a été déposée par Mme Natalie Eggermont et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de Mmes Natalie Eggermont, Caroline Désir et Dominiek Sneppe et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté,

- considérant qu'une économie de 907 millions d'euros sera réalisée en 2026 dans nos soins de santé et que cette économie sera répercutée sur le patient;
 - considérant que déjà actuellement, les patients belges s'acquittent eux-mêmes d'un montant supérieur à celui réclamé dans les pays voisins;
 - considérant l'étude réalisée par Solidaris, qui révèle que 26 % des Flamands et 41 % des Wallons ont reporté des soins pour des raisons financières au cours de l'année écoulée;
 - considérant qu'en matière de report de soins, l'écart entre les ménages riches et pauvres est plus important en Belgique que dans d'autres pays de l'UE;
 - considérant que la hausse des prix des médicaments ou des consultations en médecine générale ne fera qu'aggraver le problème des reports de soins;
 - considérant qu'il est important de disposer de soins de première ligne accessibles pour maîtriser les coûts dans la deuxième ligne;
 - considérant que l'accessibilité, y compris financière, des soins pour le patient est gravement compromise;
 - considérant que le patient n'est pas responsable du dépassement du budget des soins;
- demande au gouvernement
- de réaliser des économies en agissant sur le prix élevé des médicaments plutôt qu'en faisant augmenter le prix des pilules pour le patient;
 - d'appliquer le modèle de prix juste de Solidaris;
 - non pas de réduire, mais précisément d'accroître l'accessibilité de la première ligne;
 - de ne pas abaisser davantage la norme de croissance;
 - de rendre accessibles les conventions article 81 conclues avec l'industrie pharmaceutique;
 - de veiller à ce que les mesures d'économie n'aient pas pour effet de négliger les besoins des patients et du personnel soignant."

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Caroline Désir en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de dames Natalie Eggermont, Caroline Désir en Dominiek Sneppe en het antwoord van de vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding,

geeft de regering de aanbeveling om

- het begrotingstraject met betrekking tot de gezondheidszorg aan te passen teneinde tegemoet te komen aan de evolutie van de noden van alle burgers en te investeren in specifieke sectoren, zoals de geestelijke gezondheid en orthodontie;
- met spoed een ambitieus sociaal akkoord te sluiten om de arbeidsvoorwaarden in de zorgsector en de aantrekkelijkheid van de zorgberoepen te verbeteren, door in een specifieke financiering te voorzien, los van de groeinorm;
- de maatregelen ter bevordering van de financiële toegankelijkheid te bestendigen en te versterken om te voorkomen dat burgers afzien van zorg of zorg uitstellen, en tegelijk alle huidige mechanismen ter bescherming van de meest kwetsbaren te behouden, met name het verbod op het aanrekenen van ereloon-supplementen aan de rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming;
- de ongelijkheid op het stuk van de gezondheid te verminderen door zich ertoe te verbinden de kosten die in het kader van de zorgverstrekking ten laste van de patiënten vallen niet te verhogen."

Une deuxième motion de recommandation a été déposée par Mme Caroline Désir et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de Mmes Natalie Eggermont, Caroline Désir et Dominiek Sneppe

et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté,

recommande au gouvernement

- d'adapter la trajectoire budgétaire des soins de santé pour répondre à l'évolution des besoins de l'ensemble des citoyens et d'investir dans des secteurs spécifiques, comme la santé mentale et les soins orthodontiques;
- de conclure rapidement un accord social ambitieux pour améliorer les conditions de travail et l'attractivité des métiers du soin, en prévoyant un financement spécifique, en dehors de la norme de croissance;
- de poursuivre et renforcer les mesures d'accessibilité financière, pour éviter le renoncement ou le report de soins, tout en conservant l'ensemble des dispositifs actuels de protection des plus vulnérables, notamment l'interdiction des suppléments d'honoraires pour les bénéficiaires de l'intervention majorée;
- de réduire les inégalités de santé en s'engageant à ne pas accroître les coûts à charge des patients dans le cadre de leurs soins."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Oskar Seuntjens, Axel Ronse, Benoît Piedboeuf en de dames Nawal Farih en Aurore Tourneur.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Oskar Seuntjens, Axel Ronse, Benoît Piedboeuf et Mmes Nawal Farih et Aurore Tourneur.

22.10 Oskar Seuntjens (Vooruit): Mijnheer de voorzitter, ik vraag de urgentie voor de stemming over deze eenvoudige motie. (*Instemming*)

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Seuntjens.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

Mededelingen

Communications

23 Overdracht van ministeriële bevoegdheden

23 Transfert d'attributions ministérielles

Bij brief van 29 augustus 2025 deelt de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken mee dat de ministeriële bevoegdheid voor het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie is overgedragen aan de minister van Mobiliteit, zoals bepaald in artikel 1 van het koninklijk besluit van 28 juli 2025 tot wijziging van het koninklijk besluit van 2 maart 2025 betreffende bepaalde ministeriële bevoegdheden.

Par lettre du 29 août 2025, le vice-premier ministre et ministre des Affaires Étrangères notifie le transfert de la compétence ministérielle pour l'Institut belge de la poste et des télécommunications au ministre de la Mobilité,

tel que disposé à l'article premier de l'arrêté royal du 28 juillet 2025 modifiant l'arrêté royal du 2 mars 2025 fixant certaines attributions ministérielles.

24 Parlemen ten – Wettig- en voltalligverklaring

24 Parlements – Constitution

Brengen ons ter kennis dat zij ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig verklaard zijn.

- bij brief van 3 september 2025: het Waals Parlement.
 - bij brief van 4 september 2025: het Parlement van de Franse Gemeenschap.
- Nous font connaître qu'ils se sont constitués en leurs séances de ce jour.
- par lettre du 3 septembre 2025: le Parlement wallon.
 - par lettre du 4 septembre 2025: le Parlement de la Communauté française.

25 Benoemingscommissies voor het notariaat – Hernieuwing van de helft van de mandaten – Ingediende kandidatuur voor het mandaat van Franstalig werkend lid voor de categorie 'hoogleraar/docent in de rechten'

25 Commissions de nomination pour le notariat – Renouvellement de la moitié des mandats – Candidature introduite pour le mandat de membre effectif francophone pour la catégorie 'professeur/chargé de cours en droit'

De werkende en plaatsvervangende leden voor de hernieuwing van de helft van de mandaten van de Benoemingscommissies voor het notariaat werden tijdens de plenaire vergadering van respectievelijk 3 en 10 juli 2025 aangewezen, uitgezonderd het mandaat van Franstalig werkend lid voor de categorie 'hoogleraar/docent in de rechten', waarvoor geen kandidaturen werden ingediend.

Les membres effectifs et suppléants pour le renouvellement de la moitié des mandats des Commissions de nomination pour le notariat ont été désignés au cours des séances plénières respectives des 3 et 10 juillet 2025, à l'exception du mandat de membre effectif francophone pour la catégorie 'professeur/chargé de cours en droit' pour lequel aucune candidature n'a été introduite.

Overeenkomstig de beslissing van de plenaire vergadering van 26 juni 2025, werd een nieuwe oproep tot kandidaten in het *Belgisch Staatsblad* van 17 juli 2025 bekendgemaakt voor dit mandaat.

Un nouvel appel à candidats pour ce mandat a été publié au *Moniteur belge* du 17 juillet 2025 conformément à la décision de la séance plénière du 26 juin 2025.

De volgende kandidatuur werd binnen de voorgeschreven termijn ingediend: de heer Frédéric Lalière, docent en vicedirecteur van het 'Centre de recherches en droit privé' bij de 'Faculté de droit de l'ULB'.

La candidature suivante a été introduite dans le délai prescrit: M. Frédéric Lalière, chargé de cours et vicedirecteur du Centre de recherches en droit privé à la Faculté de droit de l'ULB.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 8 september 2025, stel ik u voor om de ingediende kandidatuur over te zenden aan de politieke fracties en om over te gaan tot de geheime stemming voor dit mandaat tijdens de plenaire vergadering van 25 september 2025.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 8 septembre 2025, je vous propose d'envoyer la candidature introduite aux groupes politiques et de procéder au scrutin secret pour ce mandat au cours de la séance plénière du 25 septembre 2025.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

26 Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen – Oproep tot kandidaten voor mandaten van plaatsvervangend lid

26 Conseil central de surveillance pénitentiaire – Appel à candidats pour des mandats de membre suppléant

Wegens een tekort aan kandidaturen voor de twee openstaande mandaten van Franstalig plaatsvervangend

lid van de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen (CTRG) werd in het *Belgisch Staatsblad* van 8 juli 2025 een nieuwe oproep tot kandidaten bekendgemaakt.

À la suite d'un manque de candidatures pour les deux mandats vacants de membre suppléant francophone du Conseil central de surveillance pénitentiaire (CCSP), un nouvel appel à candidats a été publié au *Moniteur belge* du 8 juillet 2025.

Er werden geen kandidaturen ingediend.

Aucune candidature n'a été introduite.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 8 september 2025 stel ik u voor om een nieuwe oproep tot kandidaten in het *Belgisch Staatsblad* bekend te maken voor deze twee mandaten.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 8 septembre 2025, je vous propose de publier un nouvel appel à candidats au *Moniteur belge* pour ces deux mandats.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Overeenkomstig de beslissing van de plenaire vergadering van 17 juli 2025 werd een oproep tot kandidaten bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 23 juli 2025 voor het mandaat van Nederlandstalig plaatsvervangend lid voor de categorie 'arts'.

Conformément à la décision de la séance plénière du 17 juillet 2025, un appel à candidats a été publié au *Moniteur belge* du 23 juillet 2025 pour le mandat de membre suppléant néerlandophone pour la catégorie 'médecin'.

De volgende kandidatuur werd ingediend: de heer Paul Verbeke.

La candidature suivante a été introduite: M. Paul Verbeke.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 8 september 2025 stel ik u voor de kandidatuur over te zenden aan de politieke fracties.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 8 septembre 2025, je vous propose d'envoyer la candidature aux groupes politiques.

De kandidaat zal door de commissie voor Justitie worden gehoord.

Le candidat sera auditionné en commission de la Justice.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

27 Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) – Bijkomende activiteit – Verzoek van een lid

27 Autorité de protection des données (APD) – Activité complémentaire – Demande d'un membre

Op 10 april 2025 werd mevrouw Alexandra Jaspar benoemd tot directrice van de autorisatie- en adviesdienst van de GBA.

Le 10 avril 2025, Mme Alexandra Jaspar a été nommée en qualité de directrice du service d'autorisation et d'avis de l'APD.

Bij brief van 8 september 2025 vraagt zij om een bijkomende activiteit te kunnen uitoefenen.

Par courrier du 8 septembre 2025, elle demande à pouvoir exercer une activité complémentaire.

Artikel 44, § 1, derde lid, van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit bepaalt dat de Kamer een lid van het directiecomité kan machtigen om een bijkomende activiteit uit te oefenen op voorwaarde dat deze de uitoefening van zijn voltijdse functie evenals

zijn onafhankelijkheid en reputatie niet beïnvloedt.

L'article 44, § 1, alinéa 3, de la loi du 3 décembre 2017 portant création de l'Autorité de protection des données dispose que la Chambre peut autoriser un membre du comité de direction à exercer une activité complémentaire pour autant que l'exercice de sa fonction à plein temps ainsi que son indépendance et sa réputation n'en soient pas affectés.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 17 september 2025, stel ik u voor dit verzoek in te willigen.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 17 septembre 2025, je vous propose d'accéder à cette demande.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

28 Urgentieverzoek van de regering

28 Demande d'urgence émanant du gouvernement

De regering heeft de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp tot bekrachtiging van het koninklijk besluit van 18 oktober 2024 tot vaststelling voor het jaar 2024 van het bedrag van de repartitiebijdrage bedoeld in artikel 14, § 8, van de wet van 11 april 2003 op de repartitiebijdrage (nr. 1030/1).

Le gouvernement a demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi portant confirmation de l'arrêté royal du 18 octobre 2024 fixant pour l'année 2024 le montant de la contribution de répartition visée à l'article 14, § 8, de la loi du 11 avril 2003 sur la contribution de répartition (n° 1030/1).

Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.

Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.

28.01 Eléonore Simonet, ministre: Chers collègues, la présente demande d'urgence est motivée par le fait que l'arrêté royal du 18 octobre 2024 doit être confirmé dans les 12 mois de son entrée en vigueur, soit avant le 15 décembre 2025, conformément à l'article 14, § 8, de la loi du 11 avril 2003 sur la contribution de répartition.

Je vous remercie.

De **voorzitter**: Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.

L'urgence est adoptée par assis et levé.

29 Inoverwegingnemeningen

29 Prises en considération

In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.

Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik de inoverwegingneming van deze voorstellen als aangenomen. Overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden.

S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considère la prise en considération de ces propositions comme acquise. Je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Naamstemmingen

Votes nominatifs

Stemafspraken Pairages

Collega's, alvorens we overgaan tot de naamstemmingen, vraag ik u de stemafspraken bekend te maken waarbij een lid zich onthoudt bij de stemming in overleg met een afwezig lid.
Chers collègues, avant de procéder aux votes nominatifs, je vous propose d'annoncer les pairages par lesquels un membre s'abstient de voter en accord avec un membre absent.

Zijn er stemafspraken? (*Nee*)
Y a-t-il des accords de pairage? (*Non*)

Dan gaan we nu over tot de naamstemmingen.
Nous allons donc maintenant procéder aux votes nominatifs.

30 Moties ingediend tot besluit van de interpellaties van:

- Natalie Eggermont over "De hogere som die aan patiënten zal worden gevraagd voor zorg om het gat in de begroting te dichten" (nr. 124)
- Caroline Désir over "De gezondheidszorgbegroting en de verhoging van het remgeld" (nr. 127)
- Dominiek Sneepe over "De verhoging van de remgelden als besparingsoperatie" (nr. 128)

30 Motions déposées en conclusion des interpellations de:

- Natalie Eggermont sur "Le montant plus élevé pour les soins qui sera réclamé aux patients pour combler le trou budgétaire" (n° 124)
- Caroline Désir sur "Le budget des soins de santé et l'augmentation du ticket modérateur" (n° 127)
- Dominiek Sneepe sur "L'augmentation du ticket modérateur pour réaliser des économies" (n° 128)

Deze interpellaties werden gehouden in de plenaire vergadering van vandaag.
Ces interpellations ont été développées en séance plénière de ce jour.

Drie moties werden ingediend (MOT nr. 124/1):

- een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Natalie Eggermont;
- een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Caroline Désir;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Oskar Seuntjens, Axel Ronse en Benoît Piedboeuf en de dames Nawal Farih en Aurore Tourneur.

Trois motions ont été déposées (MOT n° 124/1):

- une première motion de recommandation a été déposée par Mme Natalie Eggermont;
- une deuxième motion de recommandation a été déposée par Mme Caroline Désir;
- une motion pure et simple a été déposée par MM. Oskar Seuntjens, Axel Ronse, Benoît Piedboeuf et Mmes Nawal Farih et Aurore Tourneur.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.
La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?
Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

30.01 Lode Vereeck (VB): Mijnheer de voorzitter, ik wil een stemverklaring afleggen met betrekking tot de

eenvoudige motie van de heer Seuntjens.

Zoals ik al eerder zei, vind ik dit een bizarre manier van werken. Ik vind dat die eenvoudige motie, waarin wordt overgegaan tot de orde van de dag, eigenlijk van bijzonder weinig respect getuigt voor het werk dat onze collega's Eggermont en Désir in die moties hebben gestoken. We hoeven het daar niet mee eens te zijn, dat spreekt voor zich, maar ik vind dat u die niet zomaar van tafel kunt vegen. Er is een democratisch debat aan voorafgegaan. Die mensen hebben hun conclusies getrokken en de moeite gedaan om die neer te schrijven. Ik vind dat we in dit Huis minstens op een democratische wijze over de inhoud van die moties moeten kunnen stemmen.

Ik weet dat mijn fractieleider dat in de nabije toekomst opnieuw ter sprake zal brengen in de Conferentie van voorzitters, want dat is echt een stuk van het Reglement. Ik vind het schandalig en bijzonder ondemocratisch. Ik wil er sterk voor pleiten om de eenvoudige motie af te schaffen en rustig over te gaan tot de inhoudelijke stemming over alle moties, die mensen met veel moeite indienen, ook al zijn we het daar niet mee eens.

De **voorzitter**: Collega Vereeck, het is natuurlijk ook een mooi democratisch principe dat we het Reglement volgen. Daarom gaan we nu over tot de stemming over de ingediende eenvoudige motie.

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 1)</i>		
Ja	76	Oui
Nee	61	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	137	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervallen de moties van aanbeveling.

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, les motions de recommandation sont caduques.

31 Voorstel van resolutie betreffende de ondersteuning van belastingplichtigen bij het invullen van de aangifte in de personenbelasting bij het overlijden van een partner (759/4)

31 Proposition de résolution visant à aider les contribuables à remplir leur déclaration à l'impôt des personnes physiques après le décès d'un partenaire (759/4)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 2)</i>		
Ja	130	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	7	Abstentions
Totaal	137	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van resolutie aan. Het zal ter kennis van de regering worden gebracht. **(759/5)**

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de résolution. Il en sera donné connaissance au gouvernement. **(759/5)**

Reden van onthouding? *(Nee)*

Raison d'abstention? *(Non)*

32 Wetsontwerp tot wijziging van verscheidene bepalingen met het oog op de uitvoering van sommige bepalingen van Verordening (EU) 2024/886 tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 260/2012 en (EU) 2021/1230 en Richtlijnen 98/26/EG en (EU) 2015/2366 wat betreft instantovermakingen in euro's, en de omzetting van Richtlijn (EU) 2024/1174 tot wijziging van Richtlijn 2014/59/EU en Verordening (EU) nr. 806/2014 met betrekking tot bepaalde aspecten van het minimumvereiste voor eigen vermogen en in aanmerking komende passiva (939/3)

32 Projet de loi modifiant diverses dispositions en vue de l'exécution de certaines dispositions du règlement (UE) 2024/886 modifiant les règlements (UE) n° 260/2012 et (UE) 2021/1230 et les directives 98/26/CE et (UE) 2015/2366 en ce qui concerne les virements instantanés en euros, et de la transposition de la directive (UE) 2024/1174 modifiant la directive 2014/59/UE et le règlement (UE) n° 806/2014 en ce qui concerne certains aspects de l'exigence minimale de fonds propres et d'engagements éligibles (nouvel intitulé) (939/3)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 3)		
Ja	124	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	14	Abstentions
Totaal	138	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(939/4)**

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(939/4)**

Reden van onthouding? *(Nee)*

Raison d'abstention? *(Non)*

33 Vast Comité van toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten – Begrotingsaanpassing 2025 (989/1)

33 Comité permanent de contrôle des services de renseignements et de sécurité – Ajustement budgétaire 2025 (989/1)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 4)		
Ja	87	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	51	Abstentions
Totaal	138	Total

Bijgevolg neemt de Kamer de begrotingsaanpassing 2025 van het Vast Comité van toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten aan.

En conséquence, la Chambre adopte l'ajustement budgétaire 2025 du Comité permanent de contrôle des

services de renseignements et de sécurité.

Reden van onthouding? (*Nee*)

Raison d'abstention? (*Non*)

Het zal ter kennis van het Comité I worden gebracht.

Il en sera donné connaissance au Comité R.

34 Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen – Begrotingsaanpassing 2025 (989/1)

34 Conseil central de surveillance pénitentiaire – Ajustement budgétaire 2025 (989/1)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 5)		
Ja	77	Oui
Nee	24	Non
Onthoudingen	37	Abstentions
Totaal	138	Total

Bijgevolg neemt de Kamer de begrotingsaanpassing 2025 van de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen aan.

En conséquence, la Chambre adopte l'ajustement budgétaire 2025 du Conseil central de surveillance pénitentiaire.

Reden van onthouding? (*Nee*)

Raison d'abstention? (*Non*)

Het zal ter kennis van de CTGR worden gebracht.

Il en sera donné connaissance au CCSP.

35 Goedkeuring van de agenda

35 Adoption de l'ordre du jour

We moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van 25 september 2025.

Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance du 25 septembre 2025.

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)

Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)

Bijgevolg is de agenda aangenomen.

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 25 september 2025 om 14.15 uur.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 25 septembre 2025 à 14 h 15.

De vergadering wordt gesloten om 18.25 uur.

La séance est levée à 18 h 25.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 56 PLEN 063 bijlage.

*L'annexe est reprise dans une brochure
séparée, portant le numéro CRIV 56 PLEN 063
annexe.*

**DETAIL VAN
NAAMSTEMMINGEN****DE DETAIL DES
NOMINATIFS**

Naamstemming - Vote nominatif: 1

Ja	76	Oui
----	----	-----

Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bombled Christophe, Buysrogge Peter, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Hansez Isabelle, Hiligsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Tournour Aurore, Truymen Lieve, Vandeberg Victoria, Van den Heuvel Koen, Van der Donckt Wim, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Nee	61	Non
-----	----	-----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bertrand Alexia, Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Daems Greet, De Croo Alexander, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, Depoortere Ortwin, Désir Caroline, De Smet François, De Witte Kim, Dillen Marijke, Eggermont Natalie, Gabriëls Katja, Hedebouw Raoul, Huybrechts Britt, Jacquet Farah, Keuten Dieter, Lacroix Christophe, Magnette Paul, Maouane Rajae, Merckx Sofie, Mertens Peter, Meunier Marie, Moons Kurt, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Ribaud Julien, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Sneepe Dominiek, Somers Werner, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Troosters Frank, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Lysebettens Jeroen, Van Quickenborne Vincent, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Onthoudingen	0	Abstentions
--------------	---	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: 2

Ja	130	Oui
----	-----	-----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bilmez Kemal, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daems Greet, Daenen Nele, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, Désir Caroline, De Smet François, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Hiligsmann Serge, Huybrechts Britt, Jacquet Farah, Jadoul Pierre, Keuten Dieter, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Moons Kurt, Moscufo Nadia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Pas

Barbara, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Sneppe Dominiek, Soete Jeroen, Somers Werner, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaut Éric, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Troosters Frank, Truyma Lieve, Vanbesien Dieter, Vandeberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van den Heuvel Koen, Van der Donckt Wim, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lommel Reccino, Van Lysebettens Jeroen, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Rooy Sam, Van Vaerenbergh Kristien, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Verkeyn Charlotte, Vermeersch Wouter, Weydts Axel, Wollants Bert, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Nee	0	Non
-----	---	-----

Onthoudingen	7	Abstentions
--------------	---	-------------

Bertrand Alexia, De Croo Alexander, De Knop Irina, Gabriëls Katja, Vander Elst Kjell, Van Quickenborne Vincent, Van Tigchelt Paul

Naamstemming - Vote nominatif: 3

Ja	124	Oui
----	-----	-----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, Deborsu Charlotte, De Croo Alexander, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, Désir Caroline, De Smet François, De Vreese Maaike, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Hansez Isabelle, Hilgsmann Serge, Huybrechts Britt, Jadoul Pierre, Keuten Dieter, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Moons Kurt, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Pas Barbara, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Sneppe Dominiek, Soete Jeroen, Somers Werner, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaut Éric, Tourneur Aurore, Troosters Frank, Truyma Lieve, Vanbesien Dieter, Vandeberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Heuvel Koen, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lommel Reccino, Van Lysebettens Jeroen, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Verkeyn Charlotte, Vermeersch Wouter, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Nee	0	Non
-----	---	-----

Onthoudingen	14	Abstentions
--------------	----	-------------

Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Daems Greet, De Witte Kim, Eggermont Natalie, Hedeboom Raoul, Jacquet Farah, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Ribaud Julien, Tonniau Robin, Van den Bosch Annik, Yigit Ayse

Naamstemming - Vote nominatif: 4

Ja	87	Oui
----	----	-----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bombled Christophe, Buysrogge Peter, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Smet François, De Vreese Maaike, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Hansez Isabelle, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vanbesien Dieter, Vandenberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Heuvel Koen, Van der Donck Wim, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Nee	0	Non
-----	---	-----

Onthoudingen	51	Abstentions
--------------	----	-------------

Aouasti Khalil, Bertrand Alexia, Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Kathleen, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Daems Greet, Daerden Frédéric, De Croo Alexander, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, Depoortere Ortwin, Désir Caroline, De Witte Kim, Dillen Marijke, Eggermont Natalie, Gabriëls Katja, Hedeboom Raoul, Huybrechts Britt, Jacquet Farah, Keuten Dieter, Maignette Paul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Meunier Marie, Moons Kurt, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Ribaud Julien, Samyn Ellen, Snelpe Dominiek, Somers Werner, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van den Bosch Annik, Vander Elst Kjell, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Naamstemming - Vote nominatif: 5

Ja	77	Oui
----	----	-----

Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bombled Christophe, Buysrogge Peter, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Smet François, De Vreese Maaike, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Hansez Isabelle, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vandenberg Victoria, Van

den Heuvel Koen, Van der Donckt Wim, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Nee	24	Non
-----	----	-----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Daems Greet, De Witte Kim, Eggermont Natalie, Hedebouw Raoul, Jacquet Farah, Maouane Rajae, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Ribaud Julien, Schlitz Sarah, Tonniau Robin, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Lysebettens Jeroen, Yigit Ayse

Onthoudingen	37	Abstentions
--------------	----	-------------

Bertrand Alexia, Bury Katleen, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Daerden Frédéric, De Croo Alexander, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, Depoortere Ortwin, Désir Caroline, Dillen Marijke, Gabriëls Katja, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Lacroix Christophe, Magnette Paul, Meunier Marie, Moons Kurt, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Troosters Frank, Vander Elst Kjell, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter